יום ג', י"ג באייר תשמ"ז, 12 במאי 1987 / שנה מ"ד מס' 13340 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

מקפארליין: הישראלים לחצו להמשיך ביוזמה האיראנית

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — היו אלה פקידי־רשות ישראליים — דוד קמחי ואחר־כך עמירם ניר — שהפצירו כל העת בארה"ב להמשיך ביוזמה האיראנית ולהתאזר בסבלנות, כדי להשיג בסופו של דבר את שיחרורם של בני־הערובה האמריקניים בלבנון — טען אתמול רוברט מקפארליין, בעדותו בועדת החקירה של הקונגרס.

מקפארליין גילה, כי אוליבר נורת השר במייקל לדין, איש המועצה לבטחון לאומי, שפעל יחד עם ישראל בנושא האיראני, שהוא מקבל כספים מאל שווימר. (ראה גם בעמוד 17)

קיטוב עמדות בדיונים אתמול — אווירה של מבוי סתום לקראת חידוש הישיבה

פרס יחליט מחר לאחר המשך הדיון בקבינט אם לקיים ביקורו בארה"ב

תסכול במערך — שוקלים ליזום עם ר"צ מארב של אי־אמון להפלת הממשלה ● הצעה אחרת המתגבשת בליכוד ובמערך: העברת המחלוקת מהקבינט לטיפולם של פרס ושמיר כדי שימצאו נוסחת פשרה ● שולץ באיגרת לשמיר: ארה"ב תמכה במו"מ ישיר „אבל שוכנעתי שאין היום סיכוי לכך ללא פתיחה בוועידה בינלאומית" ● ועוד אפשרות: מקורבי שמיר סבורים שהוא עשוי להרוויח — מבחינת המצב ב„חירות" — מהקדמת הבחירות

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס יחליט מחר, בעקבות המשך הדיון בקבינט על תמיכת ישראל בוועידה בין־לאומית, אם לקיים את ביקורו בארה"ב. על־פי התמצאות הקוטבית של העמדות, שהיתה אתמול בקבינט, בין שרי המערך והליכוד, החלו גורמים בשתי המפלגות לפעול להעברת המחלוקת בשאלת הוועידה הבין־לאומית לטיפולם המשותף של ראש־הממשלה יצחק שמיר וממלא־מקומו שמעון פרס, כדי שינסו למצוא נוסחה שתחלץ את הממשלה מהמשבר. עם זאת, שוררת בחוגי המערך אכזבה עמוקה מעמדת הליכוד, ואתמול נשקלה אפשרות, כי סיעת המערך בכנסת תתבנן הצטרפות־פתע אל הצעת האי־

(סוף בעמוד 2)

קצב ושרון משכנעים את ש"ס שלא להסכים להקדמת הבחירות

מצפים להחלטת „חכמי התורה" ● „התחיה" הגישה הצעת חוק לפיזור הכנסת

מאת כתבנו לענייני מפלגות

גורמים בכירים בליכוד, ביניהם השרים קצב ושרון המשיכו אתמול במאמציהם לשכנע את ראשי ש"ס ובראשם הרב עובדיה יוסף שלא לתמוך בהקדמת הבחירות. בפגישות שנערכו עם הרב עובדיה הוסבר לו כי הקדמת הבחירות תגרום לערעור המצב הכלכלי. כמו כן הוסברה לו התנגדות הליכוד לוועידה הבינלאומית.

מצפים לחכמי התורה

אמש נאמר כי מועצת חכמי התורה עשויה להחליט נגד הקדמת הבחירות ובכך למנוע מסיעת ש"ס בכנסת להצביע בעד הצעת החוק לפיזור הכנסת. עוד נודע כי בין היתר הובטח על־ידי שרים בליכוד כי ייעשה הכל כדי לאפשר את חזרתו של ח"כ הרב יצחק פרץ לממשלה, לתפקידו כשר הפנים.

לקראת הכרעת הקבינט נותנת מפלגת העבודה גיבוי מלא למהלכיו ועמדותיו של שמעון פרס. דוברת מפלגת העבודה הדגישה אמש כי עמדות הליכוד כפי שהובעו לאחרונה מהווה סכנה קיומית למדינה. לדבריה דחיית ההצעות האמריקניות לא תותיר את המצב באזור בעינו, אלא תגביר את המתיחות ותרחיק את מצרים. עמדות פרס הן ערובה אמיתית לשלום ובטחון ודחייתם על־ידי ראש ממשלה מפוחד תעביר את ההכרעה לעם.

הצעה לפיזור הכנסת

חה"כ גאולה כהן (התחיה) הניחה אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית לפיזור הכנסת ולעריכת בחירות 60 יום ממועד התפזרות הכנסת. לא נקבע מועד לדיון בהצעת החוק.

ירדן: הסכמת ישראל לוועידה קודמת לדיון על משתתפיה

רבת־עמון. — שר ההסברה הירדני, מוחמד אל־חטיב, אמר אתמול, כי ירדן עומדת על כך שישראל תסכים רשמית להצעות לכנס ועידת־שלום בין־לאומית למזרח התיכון, אולם עדיין מוקדם לדבר על משתתפיה.

השר הגיב על דברים אמר שר החוץ הבלגי, ליאו טינדמאנס, על השתתפות אש"ף בוועידה כזו. טינדמאנס אמר בישראל, כי „עם משלחת ירדנית־פלשתינית מעורבת, יוכלו להיות מגעים עם אש"ף, תוך קשר בדרך מסויימת." הוא אמר, כי סיים סיור במצרים, בירדן ובסעודיה, ויש לו „יותר מתחושה שנציגות ישירה של אש"ף לא תתקבל."

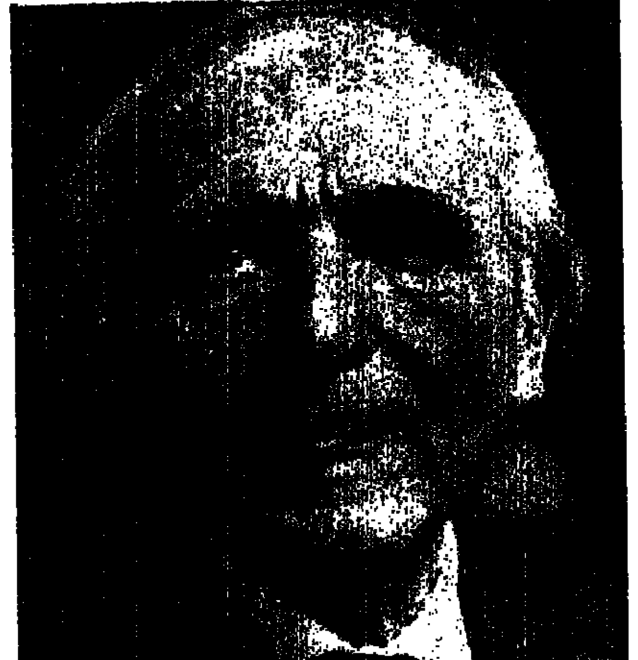
חטיב אמר לכתב „רויטר": „מוקדם לדבר על מי ישתתף בוועידה, עד אשר תודיע ישראל רשמית, כי היא מסכימה לוועידה."

ראש ממשלת ירדן, זאיד ריפאעי, אמר בראשית החודש, כי אין הסכם בין ישראל לירדן על כינוס ועידה, ואין טעם להמשיך בהכנות כאשר ממשלת ישראל דוחה את העקרון של קיום ועידה. (עי"ד)

הצרפתים צוללים עם בארבי אל התופת — נפתח המשפט בליון

בארבי נוקט תחבולות — הציג עצמו כקלאוס אלטמן סוחר מבוליביה

ישיבת הפתיחה אתמול לא היתה דרמטית, אך האווירה בצרפת מתוחה ביותר ● הקהילה היהודית בליון הקימה אוהל יזכור בכיכר העיר אולם דובריה מדגישים: אנו מטפחים הזיכרון בלי שנאה ●

ליון — עם הלשון בחוץ: פושע המלחמה קלאוס ברבי בהיפתח משפטו אתמול בליון (צילום: אי.פי.)

מאת ארנון יפה, שליחנו המיוחד למשפט

ליון. — משפט הפושע הנאצי קלאוס בארבי נפתח אתמול ב„היכל הצדק" בליון ללא דראמות, אך כבר ברגעיו הראשונים פתח בארבי בתחבולות בלבול והטעיה בהציגו עצמו תחת זהותו המזוייפת „קלאוס אלטמן". הוא הובל כפות אזיקים אל ספסל הנאשמים והושב מאחורי מחיצת זכוכית משוריינת תחת מבטי כמה עשרות מקרבנותיו ו־700 עיתונאים.

„קום הנאשם, יאמר את שמו, מקצועו ומעונו" קרא השופט. בארבי, ישיש כחוש, לבוש חליפה שחורה חגיגית ענה בגרמנית „קלאוס אלטמן, סוחר, מלאפז, בוליביה".

אלטמן או בארבי

בארבי העמיד פנים כי הוא בוליבי. איך קראו לאביך בארבי. אם כך אתה בארבי המכונה אלטמן? אחד הפרקליטים ממגיני הקרבנות מחה על הצגת הזהות המזוייפת „האם אתה בארבי, אותו אחד שהודה ב־1983 בחקירות בביצוע פשעים בליון?" בארבי קם ואמר „אני מסרב לענות." פרקליטו ז'אק ורז'ס זינק ממקומו ופרץ בצעקות. „כל התעודות האישיות נגנבו ממנו בשעת חיפושים בבגדיו. בלילה שבו הובא לבית־הכלא בליון. הוא היה רשום כאלטמן, זוהי זהותו".

„מה פתאום אלטמן? מה מסמנת התחזות המחודשת הזו"? שאל התובע הכללי שהעירו „זה מובן. קשה לבארבי לאיית את שמו. הפשע הוא כבד מדי".

העתונות היסטרית

באולם „הצעדים האבודים" האווירה שקטה. בחוץ שעתונות הצרפתית בהיסטריה מסיבות שונות. בכותרות הראשיות בעתוני השמאל, מובע חשש שמא המשפט יחפה ויסתיר את הפשעים שביצעו הצרפתים עצמם. „ליברסיון" קבל ששני שרים לשעבר מוריס פפון, ולגה, הנאשמים באירגון משלוחי יהודים חיים כשלווה. אחרים דואגים שמא בארבי יכתים את שמה של צרפת. כשלעצמו עדיין לא החל. פרט להאשמתו של בארבי לא יודעים לאן הוא יוביל.

משועשע מהמעמד

מהלכו צופן הפתעות. „הקצב מליון" נראה שבע־נחת ומשועשע, כאילו נהנה מן המעמד. הוא לא הפסיק להחיד לשתי מתרגמות

(המשך בעמוד 4)

שורש הרע הפוליטי

משפטו של קלאוס בארבי מעורר עניין בין־לאומי, מעבר למשפטים של פושעים נאציים אחרים. אפשר לקשר את העניין שהוא מעורר בהיבט חשוב של מלחמת־העולם והשואה, שבא לידי ביטוי גם בסרט „שואה", ומתקשר למשפט דמיאניוק ולפרשת ואלדהיים. בכל אלה נחשף שיתוף־הפעולה הפעיל או הסביל של בני הלאומים שנכבשו בידי הנאצים עם מכבשיהם. הזעם ותחושת הנקם כלפי העם הגרמני איפשרו לפולנים ולאוקראינים, לצרפתים ולאוסטרים ולבני לאומים אחרים באירופה לטשטש את אשמתם הם.

אולם, האשמה הזו מחלחלת בהיסטוריה של הלאומים הכבושים ויש לה אולי עוצמה פנימית רבה יותר מאשמת האדם הגרמני מן השורה על פשעי עמו. לעם כבוש לא נותר דבר: חירותו, עושרו ותרבותו נלקחים ממנו. נותרת לו רק הגאווה והמאבק לחירות. כאשר מוותרים בני העם הכבוש גם על אלה ומצטרפים בחדוות למעשי הפשע של הכובש, מגיע כבוד האדם לשפלות שאין למטה ממנה. כאשר הנכבש מכפר על חירותו הרמוסה ברמיסת בני עמו ועמים אחרים, מזדהם צלם האדם וקשה לנקותו דורות רבים.

זו הסיבה שמשפט בארבי מביא להתעוררות ולחרדה כזו בעם הצרפתי: הוא מלבה בהם, מחד גיסא, את הזעם והנקם שלא גווע כלפי הכיבוש הגרמני ומשטר וישי, ומעורר בהם, מאידך גיסא, את האשמה הישנה של שיתוף־הפעולה וההסכמה הסבילה עם שלטון הכובש, שכנראה חדרו לכל פינה. ז'אק ורז'ס, עורך־הדין של בארבי, עומד לנצל את הרגשות המעורבים האלה בהגנה על בארבי. הניצול הזה מעורר תיעוב, אך נוגע כנראה בנקודה רגישה ביותר.

המוסר ממשפט בארבי לצרפתים הוא, שאינם יכולים לברוח מערוב זה. עדיין לא תם והוא מורכב יותר מכפי חשבון־הנפש שלהם על ימי המלחמה ששיערו. זהו מסר נכון גם לגבי אוסטריה של ואלדהיים. אך האוסטרים, רחוקים, ככל הנראה, מרחק רב מחשבון־הנפש שהצרפתים מוכנים לערוך. היסודות האנטישמיים והפשיסטיים באוסטריה עמוקים. האוסטרים היו מודעים לעברו של ואלדהיים כאשר בחרו בו לנשיא, והבחירה בו היתה במידת־מה אקט של הזדהות, לא רק עם מעמדו הפוליטי, אלא גם עם העבר האחר לכאורה של ימי „האנשלוס".

המוסר של משפט בארבי לכל האומות הוא, שהרע הפוליטי אינו חוצץ בין העמים והמדינות, אלא נמצא בתוכם, כי ההכרעה על מקומו של עם־אדם בהיסטוריה לעולם אינה סבילה, וכי העם הכבוש חייב באחריות שעבודו ולנטבעו כלפי הכובש, וחייב לתת עליה, בשלב זה או אחר, דין וחשבון.

עובדי המינהל והמשק ישבשו העבודה ממחר בכל בתיה"ח

זועמים על קיסר והברפלד שבמקום לצאת ולשוחח עימם בהפגנה אתמול שלחו נגדם את המשטרה ● המפגינים הסתערו על דלתות הוועד הפועל ושלושה מהם נעצרו לאחר חילופי מכות עם שוטרים ● גם אחיות הקהילה הפגינו אתמול

מאת יוסף שמי וזהבה מוזס, כתבי „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

לאחר הפגנה אלימה וסוערת שהתקיימה אתמול מול בית הוועד הפועל בתל־אביב, החליטו עובדי המינהל והמשק להתחיל מחר בשיבושי־עבודה בכל 32 בתי־החולים הממשלתיים בארץ.

במהלך ההפגנה של עובדי המינהל והמשק אירעו חילופי מכות בין שוטרים ומפגינים: המפגינים טוענים, כי אשה הרה הופלה לארץ ואחרים נהדפו בכוח על־ידי השוטרים. לעומת זאת טוענת המשטרה, כי מפגינים התנפלו על השוטרים כשמקלות בידיהם והם אף ניסו לנעוץ את קצות המקלות בשוטרים. 3 עובדים נעצרו ושוחררו לאחר מכן.

„זלזול והשפלה"

עובדי המינהל והמשק התכנסו במאותיהם בשעה 10 בבוקר מכל קצווי הארץ. הם טוענים שמזכ"ל ההסתדרות ויו"ר האיגודים המקצועיים לא קיימו את ההבטחות שנתנו להם לפני חודש, שבזכותן סיימו העובדים את שביתתם אז.

המפגינים הזועמים קראו קריאות בגנות ישראל קיסר וחיים הברפלד, והאשימום בזניחתם ונטישתם. הם קראו לשניים לצאת אליהם, אך הם הודיעו כי יוכלו להיפגש עימהם רק ב־1 בצהרים. אז החליטו המפגינים שהם יגיעו אל קיסר והברפלד בעצמם — ובכל מחיר.

לשם כך הם פרצו את מחסומי המשטרה והסתערו על דלתות הוועד הפועל. כאשר ניסו השוטרים לעצרם — לא היססו העובדים להתכתש עימם. למקום הגיעה תגבורת של שוטרים, ושלושה מן המפגינים נעצרו. היתר נהדפו בחזרה אל מעבר לגדרות.

עובדי המינהל והמשק מאשימים את ראשי ההסתדרות בזלזול ובהתייחסות מבישה ומשפילה כלפיהם. בשל הסירוב לקבלם ב־10 בבוקר. העובדים רואים בחומרה את פנייתם למשטרה ובשל כך החליטו שלא לשלוח את נציגיהם לפגישה אלא לפעול בדרך עצמאית, לפיה ישבשו את העבודה בבתי־החולים, דבר שיפגע בציבור החולים כולו.

„התגנבות יחידים"

אחיות הקהילה ובריאות הנפש תיכננו אף הן הפגנה לאתמול, ללא ידיעה על כוונת עובדי המינהל והמשק לשבות באותו יום עצמו.

מאות האחיות שהגיעו מכל רחבי הארץ נדהמו למצוא את רחבת המפגינים הזועם. אולם הן לא איבדו את עשתונותיהן, ואפילו ניצלו את המצב לטובתן. כך, בשיטת „התגנבות יחידים", הצליחו לחמוק מאחורי גבם של השוטרים המוקפים עם המפגינים האלימים, וכמאה מהן הצליחו להגיע לפגישת הוועדה המרכזת בקומה השמינית בבניין הוועד הפועל.

מנהיגת האחיות, [illegible], אמרה, כי האחיות [illegible] ספונטאני למחות על כך [illegible] נענים לתביעותיהן, [illegible] להן בזמן שביתת האחיות [illegible] החולים.

הסטודנטים שבים ללימודים לאחר הבטחה לקבוע שכה"ל בשבוע הבא

בדעת המשטרה להעמיד לדין את ראשי הסטודנטים שהפגינו אתמול

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הסטודנטים ישובו היום ללימודים, לאחר שראש הממשלה הבטיח לסכם את נושא שכר הלימוד באוניברסיטאות בשבוע הבא.

הסטודנטים מתארגנים להפגנה רבתי ביום א' הבא מול משרד ראש הממשלה בעת ישיבת הממשלה — מסר אמש לכתבנו אודי בן־חור, יו"ר אגודת הסטודנטים של האוניברסיטה העברית.

אתמול החלה הממשלה לדון בגובה שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה, ודחתה את תביעתו של שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, לקבל החלטה מיידית, בשל העדרותו של שר־האוצר מן הארץ. לדברי נבון, יש לשר נסים מחליף וכל העובדות ידועות.

בתום הדיון הודיע ראש הממשלה, כי הממשלה תחליט מה יהיה גובה שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה בישיבתה הבאה.

נבון הציע לממשלה לקבוע כי שכר הלימוד יעמוד על 1120 דולר לשנה, וכי תוסיף 17 מיליון דולר מדי שנה בארבע השנים הקרובות לתקציב ההשכלה הגבוהה. נבון התנגד לקבוע שכר לימוד שונה לאלה ששירתו ולא שירתו בצה"ל, אך הציע להעדיף מתן מילגות למשוחררי צה"ל.

בתום דברי שר־החינוך הציגו יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב, פרופ' יעקב זיו, והממונה על התקציבים, אהרון פוגל, הצעות אחרות, לפיהן יעמוד שכר הלימוד על 1600־2000 דולר לשנה.

בזמן שנערכה ישיבת הממשלה הפגינו מול משרד ראש הממשלה כ־1500 סטודנטים והשתמשו במערכת רמקולים חוקה נגדה. השר נבון אמר לסטודנטים כי הממשלה תדון ביום א' הבא [illegible] של קריאות בוז על הסתבת [illegible] הממשלה. כן ביקש מהם לשוב ללימודים ולא לסכן את הסמסטר.

המשטרה ליוותה את המפגינים לכל מקום בכוח גדול, שכלל שוטרי משמר הגבול, אך נמנעה מלהתערב. עם זאת יש בכוונת המשטרה לבחון אפשרות להעמיד לדין את ראשי ההפגנה על הפרת תנאי הרשיון.

הלימודים יושבתו מחר למשך שעה כאזהרה נגד קיצוץ התקציב

המורים העל־יסודיים ישבתו בשבוע הבא אם לא יקבלו משכורותיהם

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הסתדרות המורים תשבית מחר לשעה אחת את כל מוסדות החינוך מהגנים ועד לסמינרים באזהרה לממשלה לבל תקציץ את תקציב החינוך. הלימודים יתחילו, איפוא, ב־9 במקום ב־8 בבקר — כך החליטה אתמול הנהלת הסתדרות המורים.

ארגון המורים העל־יסודיים הודיע, כי ישבית את מוסדות החינוך החל מיום ב' הבא אם האוצר לא יעביר השבוע למשרד החינוך את משכורות המורים. במסיבת עיתונאים שנערכה בבית סוקולוב בתל־אביב הודיעה יו"ר הארגון, שושנה בייר, כי ארגונה אינו מוציא מכלל אפשרות גם פגיעה בבחינות הבגרות.

בארגוני המורים שוררת דאגה חמורה נוכח ידיעות על החלטת משרד האוצר להפסיק את הזרמת הכספים למשרד החינוך ביום ו' הקרוב (15.5) בטענה שמשרד החינוך לא ערך את הקיצוצים כפי שהחליטו הממשלה והכנסת. על כך הגיב שר החינוך והתרבות יצחק נבון, כי לא יתן את ידו לפיטוריהם של אלפי מורים וכי אין יותר היכן לקצץ.

שושנה בייר יצאה בתקיפות נגד „החינוך האפור". לדבריה מוכנים רשויות, מנהלים עמותות הורים והורים בודדים לשלם למורים מבוקשים סכומים הגבוהים פי שניים — שלושה מן המקובל, ובדרך זאת מובטחת הוראה במקצועות אלה לעשירים בלבד. לדבריה „שכר הוגן לכל יהווה פתרון."

יו"ר התאגדות המנהלים העל־יסודיים, בנימין ולד, אמר במסיבת העיתונאים, שהוא ועמיתיו קיבלו הוראות בעל־פה ממנהלי מחוזות להפחית שעה וחצי לימודים בשבוע מכל כיתה. משמעות ההפחתה היא שמבית־ספר בן 20 כיתות ישוחרר מורה וחצי. המורים החדשים הם מורים במקצועות מבוקשים.

ההסתדרות לקצב: לא ניתן יד ללשכות עבודה פרטיות

מאת כתבנו לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע אתמול לשר־העבודה־והרווחה, משה קצב, שהיה אתמול אורח הוועדה המרכזת בישיבתה השבועית, כי ההסתדרות לא תכיר בלשכות עבודה פרטיות וקבלני עבודה למיניהם.

בישיבה בה השתתפו מנכ"ל המשרד, י. דווידוביץ, מנכ"ל הביטוח הלאומי, מ. ציפורי, מנכ"ל שירות התעסוקה, ב. חקלאי, הוחלט להקים שלושה צוותי עבודה משותפים לבחינתם של הצעות החוק בענייני שירות התעסוקה, מערכת הפנסיה הממלכתית והכשרת בני נוער ומבוגרים והשתלמותם המקצועית.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, רב פלג, העלה את נושא הפנסיה ותבע לאפשר לפורשים לגימלאות רמת חיים נאותה, כפי שהיתה בעת עבודתם. הוא הסתייג מכמה עקרונות בחוק הפנסיה הממלכתית והביע התנגדות להצעת השר לשלב את קיצבת הביטוח הלאומי עם הפנסיה.

רעיה רטיג עמדה על הצורך לשיפור מעמדם של השכבות הנתונות במצוקה. נחום פסה תבע לחזק את מוסד הביטוח הלאומי ואפרים זילוני דרש מהשר ומהממשלה התייחסות עניינית ורצינית לקיצור שבוע העבודה.

בדברי תשובתו אמר קצב, כי מצב האבטלה אינו כה חמור וכי ממדיה מגיעים כיום לשישה אחוזים בלבד. באשר ללשכות עבודה פרטיות אמר, כי זה למעלה משנה שאין מצליחים להתמודד עם תופעה זו, ולכן אין ברירה אלא לעגן את הנושא בחוק.

מערכה ציבורית למניעת סגירת „אלסינט" בנצרת

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

„נשיא „אלסינט", אלוף (מיל.) בני פלד, התייחס לסגירת השלוחה של החברה בנצרת עילית כאל מיבצע צבאי להשמדת בסיס חיל אוויר של האויב" — אמר ראש עיריית נצרת עילית, מנחם אריאב, בתגובה להחלטתה של „אלסינט" לסגור את שלוחת החברה בנצרת עילית.

„בכוונתנו לנהל מערכה ציבורית שתחשוף את פרצופן האמיתי של „אלסינט", ו„אלרון" בציבור הרחב בארץ ובחו"ל. במידת הצורך נעזר לשם כך באנשי פרסום ויחסי ציבור", אמר אריאב.

„לא נימנע" — הוסיף אריאב — „מפניה לציבור בארה"ב, שם מנסה „אלסינט" לגייס כספים בבורסה של ניו־יורק".

אריאב אמר, כי אלסינט קיבלה קרקע מוזלת, שימוש במבנים של חברת „מבני תעשיה" בתנאים מועדפים וסיוע ממשלתי נדיב, בתמורה התחייבה החברה להעסיק בשלוחת המכניקה העדינה בנצרת כ־700 עובדים. אולם „אלסינט" מעולם לא עמדה בכך ובתקופת השיא שלה בנצרת הועסקו במפעל 390 עובדים ואחר־כך פוטרו 300 מהם. כדי להמשיך ולהעסיק את 70 הנותרים קיבלה החברה סיוע ממשלתי נוסף ולמרות כל זאת סגרה את המפעל.

דובר „אלסינט", ארווין לוין, אמר בתגובה, כי בעקרון „אלסינט" עומדת בהתחייבויותיה. בשנים האחרונות, אמר הדובר, היו לחברה קשיים רבים והיא נאלצה להתמודד עם בעיות רבות שנבעו גם מהעובדה שהחברה גדלה יותר מדי ולכן נאלצה להצטמצם.

להט: אמנע ממתחרי הרב לאו להגיש מועמדותם

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

„לא אתן לאף רב אשכנזי לגשת להתמודד על משרת הרב הראשי ואמנע באופן חוקי מכל רב להצליח מלבד הרב לאו. אך כמובן שכל אחד יוכל להציג את מועמדותו". כך אמר אמש ראש עיריית תל־אביב שלמה להט.

במהלך דיון על תקציב במועצת העיר על תקציב המועצה הדתית של תל אביב לשנת הכספים הבאה שגלש גם לנושא הסתבכות סביב בחירת רב אשכנזי חדש לעיר.

להט הוסיף, כי הוא יאנו משוכנע שהרבנים הראשיים מעונינים בבחירת רב אשכנזי לעיר.

חברת המועצה עורכת הדין חביבה אבי־גיא, שנבחרה על־ידי סיעת העבודה במועצת העיר לשמש כנציגה בגוף הבוחר, הגיבה על דבריו של להט באומרה, כי הצהרתו של ראש העיר מנוגדת לחוק והינה בלתי ציבורית במהותה. לדבריה, רשאי כל אדם העונה על הקריטריונים הקבועים בחוק להציג את מועמדותו.

באשר להשתתפות נשים בגוף הבוחר ציינה אבי־גאי, כי גם במידה ומועצת העיר תחליט על בחירת רב ללא השתתפות נשים בגוף הבוחר, הרי שתילחם בהחלטה זו בכל הדרכים העומדים לרשותה, לרבות פניה לערכאות משפטיות.

עובדי „מקורות" מאיימים בשיבוש אספקת המים

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

עובדי חברת מקורות מאיימים בשיבוש אספקת מים עקב סיכסוך שפרץ בינם לבין מנכ"ל החברה יחזקאל זכאי.

באסיפת עובדים שהתקיימה אתמול הם הזהירו כי לא יקבלו את תוכנית זכאי לריאורגניזציה של החברה, שלדבריהם תביא לפיטורים של מאות עובדים ולחוסר אפשרות לבצע עבודות שגרתיות.

העובדים טוענים כי זכאי מסרב להידבר עימם ומנסה לבצע תוכנית בצורה של הנחתות מלמעלה, ולכך הם לא יסכימו.

אם המנכ"ל לא יחזור בו, צפויים שיבושים באספקת מים מהם יסבלו כל אזרחי המדינה, אמרו העובדים.

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמכסימום החזויות: ירושלים 7 עד 17, רמת הגולן 7 עד 17, נהריה 12 עד 21, צפת 7 עד 15, חיפה 14 עד 21, טבריה 12 עד 25, נצרת 10 עד 18, עפולה 10 עד 22, שומרון 9 עד 19, תל־אביב 13 עד 21, נמל תעופה בן־גוריון 11 עד 22, יריחו 13 עד 27, עזה 1 עד 21, באר־שבע 11 עד 22, אילת 17 עד 30. (עתי"ם)

יועצו של מובארק: הוועידה אינה בשער

עוסאמה אלבז בלונדון: המכשול הוא דווקא פרס המתעלם מהפלשתינים ● תיתכן פיסגה מובארק־ערפאת־חוסיין ● מזכ"ל האו"ם: אין עדיין בסיס לוועידה — חילוקי הדעות עמוקים מאד

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזה"ת וסוכנויות הידיעות

לונדון. — יועצו של הנשיא מובארק וה"מוח" מאחורי הדיפלומטיה המצרית עוסאמה־אלבז, אמר בראיון שנתפרסם בעיתון הכוויתי אליקבס, כי הוא מטיל ספק באשר לדו"ח הישראלי המדובר על הסכם בנוגע לוועידת שלום בי"ל בין חוסיין לפרס. "יש חילוקי דעות גדולים בין עמדת ישראל לירדן ועל אף הרצון הישראלי איני סבור כי ירדן תפעל עפ"י התסריט של ישראל", אמר.

מזהיר מאופטימיות מוגזמת

בראיון אשר התקיים בסוף השבוע בלונדון, לשם הגיע אלבז כדי לעדכן את משרד החוץ הבריטי כאשר להתפתחויות האחרונות במזה"ת, אמר אלבז כי שמעון פרס טועה אם הוא חושב כי יוכל לשתף במו"מ לשלום רק את ירדן, ואם הוא סבור שהחלטות אלג'יר נתנו לו הזדמנות להרחיק את אש"ף. השאלה העיקרית בנוגע לשלום, אמר אלבז היא המרחק, שמפלגת העבודה מוכנה ללכת לקראת שלום. "בדרך זו או אחרת לא יהיה מנוס אלא לתת לפלשתינים את זכות ההגדרה העצמית" אמר אלבז. אלבז הזהיר מאופטימיות מוגזמת בנוגע לוועידה הבינ"ל. "הוועידה אינה בשער". ולהערכתי יש להמתין לפחות שנה. מה שחשוב הוא שהצדדים — מצרים ירדן וגם ישראל מעוניינים לשבור את הקיפאון".

מובארק־ערפאת־חוסיין:

באשר ליחסי מצרים־אש"ף אמר אלבז, כי המחלוקת בין מצרים לאש"ף אינה רצינית וכי היא תסתיים בקרוב. בהקשר זה מציין כתבנו כי שמועות שנפוצו בקרב מקורות דיפלומטיים בקהיר מדברות על תכונה לקראת קיומה של ועידת פסגה בקהיר בין מובארק חוסיין וערפאת כדי ליישב את חילוקי הדעות בין הצדדים.

אלבז רואה בהחלטות המועצה הפלשתינית האחרונה באלג'יר "עניין שולי", ולדבריו לא תהיה להם השפעה לטווח ארוך על יחסי מצרים אש"ף.

המכשול דווקא פרס

באשר למחלוקת הפוליטית בישראל מעריך אלבז כי הליכוד לא יפרק את הממשלה על רקע הוועידה הבי"ל ואת המכשול הרציני לשלום הוא רואה דווקא בעמדת המערך וראשה שמעון פרס המתעלם מהפלשתינים.

בהתייחסו לעמדת סוריה והוועידה הבי"ל אמר אלבז, כי הנשיא אסאד לא יתנגד עקרונית לקיום ועידה בינ"ל אולם על אף לחץ סובייטי מסרב הנשיא הסורי לתת פומבי לעמדתו.

מזכיר האו"ם: אין "בסיס מספיק" לוועידה בינלאומית

מרכז האו"ם. — מזכיר האו"ם, פרז דה קואייר, ציין אתמול, בדו"ח למועצת הבטחון ולעצרת הכללית, כי "אין עדיין בסיס מספיק להסכם". בין הצדדים הנוגעים לסכסוך במזרח התיכון, כדי לזמן ועידת שלום בין־לאומית בחסות האו"ם.

עם זאת ציין, כי הוא שאב עידוד מ"סימנים של הגמשת העמדות של הצדדים." אם כי עדיין "יש "חילוקי השקפות עמוקים מאוד."

הוא הוסיף, כי הוא מתכוון להגביר בחודשים הקרובים את מגעיו עם הצדדים, בנסיון למצוא דרכים לצמצום הפערים.

טינדמאנס: בלי אש"ף

שר־החוץ הבלגי ליאו טינדמאנס, הנמצא בשליחות מטעם השוק האירופי המשותף במזרח התיכון, אמר כי ירדן, מצרים וסעודיה מתנגדות לייצוג ישיר של אש"ף בוועידת שלום ערבית־ישראלית בינלאומית.

הוא אמר במסיבת עיתונאים בירושלים: "עם משלחת ירדנית פלשתינית מעורבת, יוכלו להיות מגעים עם אש"ף שישותף בצורה מסויימת... אך חזרתי (משלוש המדינות הערביות) עם יותר מהרגשה כי אין הן מסכימות לייצוג ישיר של אש"ף."

טינדמאנס, המכהן כיו"ר תורן של מועצת השרים של השוק האירופי המשותף, חזר והדגיש את תמיכת השוק האירופי בוועידה, אך אמר כי גילה שירדן, מצרים וסעודיה רואות בייצוג של אש"ף מכשול לשיחות שלום.

(עיר. ע־צ)

● גידול של 10 אחוזים חל בהיקף טיסות המטען של "אל־על" בשנה שחלפה, ושבה הובילה החברה 140 אלף טונות מטעני אוויר, בהשוואה ל־127 אלף טונות בשנה שקדמה לה.

אשה נהרגה מפגיעת קטר

אשה נהרגה אתמול בצהריים מפגיעת קטר בירושלים.

התאונה אירעה סמוך לשעה 11.45 ליד רחוב פייר קניג בדרום העיר. האשה חצתה את המסילה ולדברי נהג הקטר, לאחר שהבחין בה, הוא צפר והפעיל את בלמי החרום, אך האשה לא זזה והקטר פגע בה.

אנשי מד"א עשו מאמצים להצילה, אך ללא הועיל ורופא קבע את מותה.

בוחני המשטרה בודקים את נסיבות התאונה.

שמה טרם נמסר לפירסום.

(עתים)

נמשך הגידול במספר חברי קופ"ח

סיכומי לישכת המס המרכזית לשנת 86' שנמסרו בסוף אפריל מוכיחים הצטרפות רבה לקופ"ח הכללית. מספר חברי קופ"ח הגיע ל־3.303 מיליון.

סה"כ הצטרפו 62,696 חברים. מהם נוער עובד — 3940, צעירים מעל גיל 18 עד 25 — 38,316, עולים חדשים — 2514, מקופות חולים אחרות — 667, מצטרפים חדשים — 17,259.

לדברי דובר קופ"ח, הנתונים החדשים מוכיחים כי נמשך הגידול במספר חברי קופ"ח בשנים האחרונות ומנבאי השחורות בתחום זה התבדו.

(שע"ה)

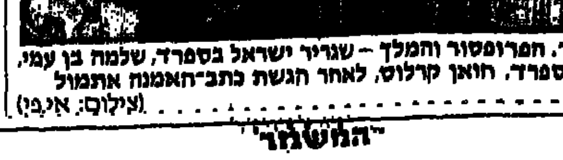
חייל צד"ל נפצע ממטען צד

מאת יהודה צור
כתב "על המשמר"

חייל צד"ל נפצע בהתפוצצות מטען חומר נפץ ברצועת הבטחון. המקרה ארע אתמול בשעות הבוקר כאשר מטען נפץ התפוצץ בעת שסיור של צד"ל עבר במקום בגזרה המזרחית של אזור הבטחון על גבול רצועת הבטחון. הפצוע פונה במסוק של צה"ל לבית החולים רמב"ם.

● לימוד משותף בעזרת מחשב שיפר את היחסים בין הורים וילדיהם — זאת קובע מחקר חדש שנערך בסמינר הממלכתי להכשרת מורים "אוהלו" שליד הכינרת.

● ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, קיבל את התואר חבר כבוד של ההסתדרות בירושלים.

מדריד. הפרופסור והמלך — שגריר ישראל בספרד, שלמה בן עמי, ומלך ספרד, חואן קרלוס, לאחר הגשת כתב־האמנה אתמול (צילום: אי.פי)

המשכים

פרס יחליט מחר

(סוף מעמוד ראשון)

אמון של סיעת רצ ותגרום להפלת הממשלה.

נודע, כי נוכח תהליך ההתפוררות של הממשלה עלתה בימים האחרונים מחשבה בחוגי ראש הממשלה יצחק שמיר, כי מבחינתו רצוי יותר לתמוך בקיום בחירות מוקדמות מאשר להמתין עד סוף הקדנציה. זאת מאחר שאם יהיו בחירות מוקדמות, שמיר ירוץ לראשות הממשלה בראש מחנה הליכוד. אך אם יהיו בחירות בעוד שנה וחצי, ידאגו יריבי שמיר ב"חרות" להחלפתו.

שלושה מסמכים

שרי המערך יתכנסו היום לקראת המשך הדיון בקבינט מחר. בישיבת הקבינט אתמול בבוקר, שארכה קרוב לחמש שעות, התייחס פרס לשלושה מסמכים: הנייר האמריקני, הכולל את ההבנות בין ירדן וישראל בקשר לוועידה בין־לאומית, ההב־הרות האמריקניות על נייר זה שהועברו לראש־הממשלה יצחק שמיר, והאיגרת ממזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, שנמסרה שלשום בערב. האיגרת נמסרה באופן נפרד לראש הממשלה ולשר החוץ על־ידי שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג, לקראת הדיון בקבינט.

איגרת שולץ

באיגרת נעשה מאמץ להבהיר, כי תמיכת ישראל בוועידה בין־לאומית היא עתה המעשה שיביא לקידום תהליך השלום באזור. שולץ כתב, כי ארה"ב תמכה תמיד במו"מ ישיר בין ישראל ושכנותיה ואילו היה אפשר בלי ועידה בין־לאומית, הדבר היה עדיף. "אבל שוכנעתי שאין היום אפשרות לקיים מו"מ ישיר בלי פתיחה של ועידה בין־לאומית", כתב שולץ. "לכן אני מאמין, שיש למצות את ההזדמנות הזו, על סמך ההסכמות שכבר הושגו עם ירדן".

מחוייבות ארה"ב

מזכיר המדינה האמריקני חזר על ההסכמות שהושגו עם ירדן והן, שהוועידה הבין־לאומית תוביל למו"מ ישיר ולקיום ועדות דו־צדדיות, שלא יהיה אפשר לכפות עליהן. דבר, וכליזאת מתוך רצון לפתור את הסכסוך במזרח התיכון ואת הבעיה הפלשתינית.

שולץ חזר באיגרת גם על מחוייבות ארה"ב לגבי אי־שיתוף אש"ף במו"מ. "אני מבין את הרגישות שלכם בעניין אש"ף", כתב. "ואני חוזר על נכונות ארה"ב לפעול לפי מזכר ההבנה משנת 1975". כן חוזר שולץ על התנאים לשיתוף ברה"מ בוועידה בין־לאומית: "אני מבין את החשיבות בחידוש היחסים הדיפלומטיים בין ברה"מ וישראל ולגבי יהודי ברה"מ ידועה המחוייבות האמריקנית בעניין הגירתם ושיפור יחס השלטונות אליהם". שולץ סיים את איגרתו בהבעת תקווה, שהתהליך הנוכחי יוביל להגשמת השאיפה המשותפת ורבת השנים של ישראל וארה"ב לשלום.

"שטחית ומגומגמת"

חוגים בליכוד ציינו אתמול לאחר ישיבת הקבינט, כי הצגת הנושא על־ידי פרס היתה "שיטחית ומגומגמת". כן אמרו, כי התרשמו שלפחות חלק משרי המערך — יצחק רבין, יצחק נבון וחיים בר־לב — אינם הולכים בלב שלם אחרי הקו של פרס. חוגים במערך דחו אמירות אלה ואמרו, כי מטרתן היא לסכסך בתוך המערך, שהפגין אחדות דעות.

כמעט כל חברי הקבינט הביעו אתמול את דעתם. שרי המערך בעד ועידה בין־לאומית על־פי ההבנות שהושגו עם חוסיין וארה"ב, ושרי הליכוד נגד. יצחק שמיר, שעמד להציג את תוכניתו החלופית, לא עשה זאת, והועלתה השערה, כי בדעתו להעלות את התוכנית לקראת תום הדיון בקבינט מחר (יום ד'), כדי שיוכל להציע פסק־זמן למחשבה על שתי ההצעות ועל־ידי כך להימנע מהצבעה.

לוי: תכתיב של המערך

השר אריאל שרון, שלקראת הישיבה היו השערות כי אולי יציג עמדה מרוככת, נשא באריכות דברים תקיפים נגד ועידה בין־לאומית וסכנותיה. הוא אמר, כי ועידה בין־לאומית עלולה להביא לפתרון כפוי ולתביעה מישראל להחזיר שטחים ביהודה ושומרון, ודבר שיחזיר לאווירת הטרור ששררה בשנות המדינה הראשונות.

השר דוד לוי אמר אמש ב"מבט", כי המערך גיבש תוכנית והביא אותה לליכוד כעובדה מוגמרת, מלווה בתכתיב: אם לא תקבלו זאת, לא תהיה עוד שותפות. "זאת אנו דוחים על הסף", אמר.

עצומת "עתון 77" לשלום באזור

במלאות 20 שנה למלחמת ששת הימים, יזם "עיתון 77" החתמה של סופרי ישראל על עצומה הקוראת לכניסה למשא־ומתן על שלום קבע באזור, וכצעד ראשון — שלום צודק עם העם הפלשתיני. בין החותמים על העצומה א.ב. יהושע, עמוס עוז, נתן זך, דן מירון, יהודה עמיחי, יהודית הנדל, יורם קניוק, אורי ברנשטיין, יעקב בסר, סמי מיכאל, גבריאל מוקד, נתן יונתן, אריה סיוון, אשר רייך, ורבים אחרים.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 35134 רח' פבזנר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

אבי כהן, קפטן נבחרת ישראל בכדורגל

הם לא היו גרועים, אנחנו היינו טובים

כשחקן הישראלי היחיד ששיחק בקבוצת ליברפול, איך הרגשת אתמול, כששיחקת נגדם?

קודם כל, הרגשתי לא נעים בשבילם. לא מתאים לליברפול הגדולה שתובס בצורה כזאת.

למה? הם לא היו כל כך גרועים?

לא. אנחנו היינו טובים ומגיעה לנו הפעם טפיחה על השכם. באופן אישי, ככל פעם שאני רואה אותם, אני מתרגש מחדש. אם לא הייתי משחק נגדם, הייתי רוצה שינצחו. מין רגש שאי־אפשר להשתלט עליו. יחד עם הרבה סימפטיה והערכה אליהם.

הופתעת מהתוצאה?

בהחלט כן. לא ציפינו שננצח ב־3 שערים מול 0 שלהם. אין ספק שזו תוצאה מפתיעה, ביחוד נוכח העובדה, שהם שיחקו במלוא הרכבם וניסו להבקיע את השער שלנו. רק מה, אני מכיר את המשחק שלהם, כי הם לא משנים אותו. כל שחקן שמגיע אליהם מתאים עצמו לשיטה. מאחר שאני הקפטן, המכוון ועוזר מאחור, יכולתי גם להדריך את השחקנים מבחינת המשחק הטאקטי.

מהי שיטת המשחק שלהם?

המשחק שלהם פשוט מאוד, אבל דורש כושר גופני מעולה. הם מעבירים את הכדור מרגל לרגל בצורה חדה ומהירה מאוד, כשם התנועה בלי כדור רבה ומהירה, ולכן קשה מאוד לשמור על השחקנים שלהם.

אז יש סיכוי, שמעתה ואילך תיהפך גם הנבחרת לקבוצת בנוסח "מכבי" בכדורגל?

את זה אני לא יכול לומר. קודם כל, נצטרך להיות טובים יותר ורק אז נוכל לומר שהתקדמנו. צריך עוד לעבוד ולהשקיע הרבה מאוד כדי להגיע למשהו. אני לא מתכוון מבחינה כספית, מהבחינה הזאת לא מחסירים מאיתנו דבר. עד היום גרנו בשפיים ועכשיו העבירו אותנו ל"רן־אכדיה", שם אנחנו מרגישים ממש תשובים. אז היינו צריכים להצדיק את ההשקעה...

למה אתה מתכוון, אם כן, ב"צורך להשקיע"?

צריך לעשות תפנית של 180 מעלות ולהפוך את הכדורגל החובבני לכדורגל מקצועני. שחקן כדורגל הוא כמו פועל: אם לא יגידו לו מה לעשות, הוא לא יעשה. לכן, חשוב שהניהול יהיה מקצועי לא פחות מהשחקנים. רק אז, כשיהיה שינוי במערכת, ישתפרו גם ההישגים.

אתי רונאל

הרמטכ"ל למפכ"ל: טפל בדחיפות בתלונות על פגיעה בכבוד צה"ל

הנחה את מפקדי צה"ל להגיש תלונה מיידית נגד כל פגיעה בחיילים מצד המתנחלים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון נועד עם המפקח הכללי של המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, וביקש ממנו לתת דחיפות עליונה לטיפול בתלונות שהוגשו ושיוגשו בעתיד "נגד הפוגעים בכבודם של חיילי צה"ל."

כמו כן, הגיש צה"ל תלונות במשטרה נגד מזכ"ל גוש אמונים דניאלה וייס ונגד עוד שלושה מתנחלים, שפרצו מחסום של צה"ל במבואות קלקיליה.

הרמטכ"ל הביע תדהמה נוכח תופעות של קללות ודברי נאצה, שהשמיעו מתנחלים נגד חיילי צה"ל בשטחים.

רב־אלוף שומרון הנחה את מפקדי צה"ל להגיש תלונה מיידית במשטרה נגד כל מקרה של פגיעה בכבוד צה"ל וחייליו ולא לעבור לסדר היום במקרים מסוג זה.

גידופים והשמצות בהיפתח מושב הכנסת

קופמן: פרס רוקם מזימה לפירוק הממשלה
דיניץ: הליכוד נתקף היסטריה מול השלום

על גולדשטיין אמר דיניץ כי הוא מהווה את 10 האחוזים המשלימים את מודעי ● המפד"ל מתנגדת לוועידה בי"ל ולבחירות

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

כנס הקיץ של הכנסת נפתח אתמול בהשמצות ובגידופים הדדיים מצד הליכוד והמערך. יו"ר סיעת הליכוד חיים קופמן היה הראשון. בישיבת הנהלת סיעתו הוא טען, שאף כי פרס קיים במזימות את הסכם הרוטציה עם שמיר, הרי שפרס רוקם מזימה לפירוק ממשלת האחדות, ואף קבע לשם כך לוח זמנים. ברוח דומה דיבר סגנו גולדשטיין, שהסתמך על דברי מושל ירושלים לשעבר אנואר אל־חטיב, כי אין להאמין לפרס.

גולדשטיין — 10% של מודעי

תגובה על כך טען שמחה דיניץ בישיבתה של הנהלת המערך, כי הליכוד נתקף היסטריה כל אימת שמסתמן סיכוי לשלום.

על גולדשטיין אמר דיניץ שהוא מהווה את עשרת האחוזים המשלימים את 90 האחוזים של האינטיליגנציה, שבהם ניחן השר מודעי.

ביישיבות הליכוד והמפד"ל שררה התנגדות להקדמת הבחירות ולעריכת ועידה בין־לאומית. הבקר יקיים הליכוד ישיבה פתוחה לעיתונות עם ראש הממשלה: שמיר ושרי הליכוד, בה תיערך הצגה שנייה של השמצות נגד שמעון פרס ותוכנית השלום שלו.

הליכוד בהיסטוריה

בדיון שקיימה הנהלת סיעת המערך לאחר מכן "דחה המערך בשאט נפש את התקפות ח"כי הליכוד, אשר נתקפו היסטריה, ולכן הם מסיטים את הדיון לפסים של הכפשה, תרבות של השמצות ואלימות מילולית. סיעת המערך האשימה את ראש הממשלה י. שמיר בכך שנתן את הטון להתבטאויות חבריו בליכוד. סיעת המערך הביעה תמיכתה במיצוי כל אפשרות של מו"מ ישיר באמצעות פתיחה בין לאומית. יו"ר המערך והקואליציה רפי אדרי האשים את הליכוד ברצון לפרק את הממשלה, משום שאילו רצו בהמשכה היו מתבטאים בסגנון אחר. הפרופ' למדע המדינה שבח וויס לא היה מופתע מדברי חכ"י הליכוד: "הם רגילים להתבטא בסגנון זה, משום שהם אלימים, פראיים, וולגריים ובעיקר אינפנטילים".

חיים רמון אמר שיצחק שמיר הוא אימפוטנט מדיני. הוא והפרופ' שלו, ארנס טעו בכל נושא שטיפלו בו. החל בגילוי יחס שלילי להסכמי קמפ־דיוויד, דרך יחסם החיובי למלחמת לבנון וכלה בהתנגדותם לתוכנית השלום של פרס. גם בגין ניהל מו"מ על שלום, וחתם על הסכמי קמפ דיוויד. כלום אז היו אנשי הליכוד ובגין בראשם בוגדים שמכרו את המדינה?

אם יהיה תיקו

דוד ליבאי אמר שאם תהיה ביום ד' הכרעה בקבינט, או אם יווצר תיקו, לא יהיה מנוס מהליכה לבחירות. אם קיים סיכוי לשלום, הרי שהליכוד עוצר אותנו ולכן אין להסכים.

השר ניסים נבחר ע"י הממשלה לפתוח את מושב הקיץ של הכנסת

"הבה נסכים שהסכמי השכר לא יכללו תוספות שכר, למעט שיפור שכר התחלתי"

ח"כ צבן: הממשלה אינה מסוגלת להציג את הבעיות המדיניות המסעירות עתה את הארץ ולכן היא מתחמקת לעבר דיון כלכלי סתמי

מאת יצחק שור,
כתבנו בכנסת

עם פתיחת מושב הקיץ של הכנסת מסר אתמול שר האוצר משה נסים הודעה לכנסת על המצב הכלכלי. הוא הזהיר מפני "יצירת משבר פוליטי, שישים לאל את כל ההישגים, שהושגו בשנתיים האחרונות".

מנעו טען ראש דוברי האופוזיציה יאיר צבן (מפ"ם), כי ממשלת השיתוק הלאומי איננה מסוגלת להציג לפני הכנסת את הבעיות המדיניות, המסעירות עתה את הארץ ולכן היא מתחמקת לעבר דיון כלכלי סתמי.

בהמשך נאומו פנה שר האוצר לציבור העובדים ולהסתדרות בקריאה לא להעלות תביעות שכר מעל ליכולת המשק.

נסים רמז על מדיניות השכר של הממשלה לקראת פתיחת המו"מ עם ההסתדרות: "הבה נסכים, כי הסכמי השכר הארציים, הן במגזר העסקי והן במגזר הציבורי, לא יכללו תוספות שכר, למעט שיפור שכר התחלתי".

השר טען, כי ב־1986 עלה השכר הישראלי הממוצע במשק ב־8 אחוזים ואם נחשב את התאמת המחירים, הרי שהשכר עלה ב־12 אחוזים, גם האינפלציה הנמוכה הותירה בידי השכירים כוח קנייה גדול יותר מאשר בעבר.

אשר ליתרות אמר השר, כי מצב מטבע החוץ טוב מכפי שהיה, ובסוף אפריל הסתכמו היתרות ב־4.4 מיליארד דולר. אך על אף הריסון התקציבי גדל בסיס הכסף והאשראי השקלי התרחב מעבר לרצוי. השר הבטיח לפעול למען הקטנת מעורבות הממשלה במשק ופינוי מקורות לצרכי המגזר הפרטי. כן הבטיח לשמור על שער חליפין יציב ולא לבצע פיחות.

אחרי 42 שנים, מישהו פיתח את הפילם

שני התצלומים המתפרסמים כאן נעשו ככל הנראה ב־1933 וראו אור לראשונה שלשום בעתון "וינדיקייטור" המתפרסם בעיר יאנגסטאון, אוהיו, ארה"ב. שניהם, יחד עם אחרים, היו בסליל תשלילים (נגטיב) 35 מ"מ, שגילה מפקד הטנק האמריקני, פול רומק, במגירת אחד השולחנות בווילה של היטלר, במרומי האלפים הבוואריים, כאשר השתלטה יחידתו על חבל ארץ זה במאי 1945. בתצלום מימין נראה אדולף היטלר, כשהוא מוקף בחבר מרעיו: הרמן גרינג (מימין), עוזר הפיהרר וילהלם בריקנר (משמאל) ואחרים. בתצלום משמאל נראה הפיהרר כשהוא שלוב זרוע עם ידידה לא מזוהית, ליד הווילה שלו במרומי האלפים הבוואריים. (צילומים: אי.פי.)

דוכס והרצוג

הדוכס הגדול של לוכסמבורג ורעייתו הדוכסית הגיעו אתמול לישראל ונתקבלו בנמל התעופה בן־גוריון ע"י נשיא המדינה חיים הרצוג. מנמל התעופה יצאו ישר לטקס הרשמי שנערך בגן הוורדים מול הכנסת. שם קיבלו את פניהם כל חברי הממשלה. בתמונה: נשיא המדינה מקבל את פני הדוכס הגדול (צילום: אנדרה ברוטמן)

מליץ לא יבדוק האזנות רפול בעבר

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

לא הודעתי שאבדוק האזנות סתר בצה"ל — אמר אתמול מבקר המדינה יעקב מליץ בוועדה לביקורת. הנושא הועלה בידי ח"כ יצחק ארצי (מערך), שביקש מן המבקר לבדוק את האזנות הסתר לשיחות קצינים בצה"ל בתקופת כהונתו של רפאל איתן כרמטכ"ל.

המבקר הודיע לח"כ ארצי, כי אינו מוצא מקום לחקירת הנושא בשל הזמן הרב שחלף ובשל ההבהרות שניתנו בכלי התקשורת. עם זאת ישקול המבקר קביעת כללים ונוהלים להאזנות סתר, במסגרת העבודה המתוכננת של צה"ל.

היום אי־אמון של חד"ש ו"המתקדמת"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

הכנסת תדון היום בהצעות אי־אימון בממשלה שהגישו סיעת חד"ש והרשימה המתקדמת. הצעת חד"ש הועלתה בקשר עם עניין השלום, היד הקשה בשטחים, פגיעה בשירותים החברתיים וברמת חיי העובדים.

הצעת המתקדמת הוגשה בעקבות "התנגדות הממשלה לשיתוף אש"ף בוועידת השלום הבין־לאומית והתירתה לסילוקו של אש"ף מכל תהליך מדיני".

לראשונה היום שומרון כרמטכ"ל בוועדת חו"ב

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

הרמטכ"ל החדש, רב־אלוף דן שומרון, יתארח היום, זו פעם ראשונה, בתפקידו זה, בוועדת החוץ והביטחון. היום תקיים מליאת הוועדה את ישיבתה השבועית וסביר להניח, כי פרט לברכות שירעיפו חבריה על הרמטכ"ל הם גם יבקשו מידע על המתרחש בגבול הצפון ובשטחים.

פירושו של דבר — פנחס ענברי

"גוש אמונים" מתחיל לאכול את עצמו

על יד משרדי "גוש אמונים" ברמת אשכול בירושלים שוב אי אפשר למצוא מקומות חניה. לאחר שנים שהמבניין ניצב שומם הומה התווילה הקטנה שבמורד רח' ים סוף. פעילים רבים, כמו בימים הטובים "ערב מבצעי ההתנחלויות הגדולים שהעלו את הגוש על המפה.

אבל הפעם ההתרגשות שונה. "גוש אמונים" מפולג. בחצר מתגודדים "המתונים" המבקשים להחליף את ההנהגה ובקומת המרתף מצטופפים המתנחלים המיוזעים הדבקים ברב לוינגר ובדניאלה וייס.

ויש הבדל גדול באופיים של שני המחנות. הרב יואל בן נון, לאחר שהכין לו דוכן צבעוני עבור שביתת השבת שלו, מקבל את העתונאים כשהוא נינוח ובארשת פנים חביבה. יש לו סבלנות לכולם.

למטה לא אוהבים עתונאים. "אתה לא מרגיש שאתה מיותר כאן?" שואל איזה מוזקן עצבני. אבל היחס הזה לא מוצא חן בעיני הרב לוינגר והוא מזמין אותי באופן הפגנתי לשיחה בחדרו. גם דניאלה וייס מצטרפת. בתום השיחה דורשים ממני תומכיו של הרב לוינגר להסתלק. "מסירות הנפש" של העתונות איננה מוצאת חן בעיניהם.

המשכים

בארבי נוקט תחבולות

(סוף מעמוד ראשון)

צעירות ולפרקליטו ז'אק ורז'ס. עיניו של בארבי אינן נראות כלל, רואים רק חורים חשוכים. בגיל 73 נראה כאילו המוות השתלט עליהן. הניצולים שישבו מולו נראים שבורים חלקם על כסאות גלגלים. מזילים דמעות מרוב התרגשות. 44 שנים הם המתינו לרגע זה לראות את מענם כפות באזיקים. נוכח זעקות הכאב של ליז להפברה, בת 86, עיוורת כמעט אפילו ורז'ס הציני נדם מרוב בושה. בארבי יושב על במה מוגבהת במקצת מתחת לשלושת השופטים. הם לבושים בגלימה ארומה. מולו סוללת הפרקליטים המייצגים את 114 קרבנותיו הניצולים, בתוכם סרג' קלארספלד. משפט זה הוא פרי עמלו מזה 15 שנה.

בארבי אינו העיקר

אמר לנו קלארספלד: "לבארבי עצמו אין שום חשיבות. העיקר שפשעיו אינו נותר ללא משפט. התגשמה כאן המימרה — צדק צדק תרדוף.

כתב האשמה מייחס לבארבי אחריות ישיר לרצח 4000 יהודים, בני-ערובה צרפתים ולוחמי מחתרת, ומשלוח 7500 למחנות המוות. נשיא בית-המשפט אנדריי סרדיני, מנהלו כמשפט פלילי שיגרתי, ללא התרגשות. הוא קרא רשימה אין סופית של ניצולים התובעים אותו לדין. אפשטיין, דרייפוס, גלנסברג וכו'. הוא מינה מושבעים בהפלת גורל. צרפתים ממוצעים אלה יצרכו לפסוק אם בארבי אשם או זכאי.

רצח, עינויים, גירושים

שעה לפני נעילת המושב החלו בהקראת כתב האשמה המשתרע על פני אלפי עמודים. רצח, עינויים, גירושים, שוד, ביזה, אונס וכך הלאה, אין סוף לפשעים שבארבי ביצע. איש אינו יודע מתי יסתיים המשפט המארתוני. בבוקר הופיעו שרים צרפתיים וראש הממשלה לשעבר רימונד באר, בטקס חנוכת אוהל הזכרון מעין "יד ושם" בלב ליון. המבנה עשוי פיגומים מרובעים המייצגים תאי גזים. כן צפו המבקרים בתערוכת ציורי ילדים שצויירו במחנה השמדה. באר אמר כי לא צרפת נשפטת כאן אלא פושע נאצי.

זיכרון בלי שנאה

הסופר מארק אלטר, שאירגן את התערוכה, אמר שהיא מיועדת ללמד 25 מיליוני צרפתים שנולדו אחר השואה מה מסוגלים בני-אדם לעולל לבני-אדם אחרים. אנו מטפחים את הזכרון בלי שנאה. המשפט עצמו מעורר התרגשות רבה בצרפת. הוא במוקד כל השיחות וכלי-התקשורת מקדישים לו כמעט את כל עמודיהם. אלי ויזל אמר להם כי במשפט הם "ילמדו דברים בלתי נעימים על שיתוף הפעולה של הצרפתים עם הכובש הנאצי. הם ילמדו על בדידות הקרבנות ויגלו אמת מרה." הצרפתים צוללים יחד עם בארבי אל התופת. וזו דווקא גדולתם, לערוך משפט ראווה כזה שמעמיד אותם מול עברם האפל.

ליון — כבול באזיקים, הוכנס אתמול פושע המלחמה קלאוס ברבי לביתמ"ש בתיפתח משפטו על פשעים שביצע כנגד האנושות (צילום: אי.פי)

שלוש משלחות צבאיות לישראל

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שלוש משלחות של קצינים בכירים יגיעו בקרוב לישראל כאורחי צה"ל. בשבועיים הבאים אמורה להגיע לישראל משלחת של המכללה לבטחון לאומי של צבא ארה"ב, ובהמשך יבקר כאן גם מפקד חיל הרפואה האמריקני. מקורות צבאיים אומרים כי ביקורים מסוג זה מעידים על כך שפרשת פולארד לא פגעה בשתוף הפעולה האסטרטגי בין ישראל לארה"ב.

כמו כן אמורים להגיע לביקור בישראל משלחות של המכללה לבטחון לאומי מתאילנד ומקנדה.

הייני בורנשטיין – אורח המפלגה הקומוניסטית בהונגריה

מאת יוסף אלפרן, כתב "על המשמר" בשווייץ

ג'נבה. — הייני בורנשטיין, מזכ"ל ברית מפ"ם העולמית, נתקבל על-ידי יוסף פרויקה, סגן יו"ר המחלקה לקשרי חוץ של המפלגה הקומוניסטית ההונגרית. בורנשטיין, שעשה בבודפסט בתור נציג מפ"ם לוועידת הנהלת הקונגרס היהודי העולמי, מסר לפרויקה הזמנה לבקר בארץ כאורח מפ"ם והקיבוץ הארצי.

"השיחה בינינו היתה מאד ידידותית והתייחסה למצב במזרח התיכון. פרויקה הסכים, באופן עקרוני, לבוא לביקור", אמר לי בורנשטיין. הוא הוסיף שתוכן הודעה משותפת בין מפ"ם למפלגה הקומוניסטית ההונגרית, פורסם בעתונות המקומית.

● אתמול נפתחה בפראג בירת צ'כוסלובקיה ועידה בינ"ל לתראפיה קבוצתית בהשתתפות משלחת מישראל המונה 12 חברים.

● משרד החינוך והתרבות החליט להכיר במיכללת הגליל המערבי כמיכללה איזורית בעלת מסלול לימודים אקדמי.

הנהגת "גוש אמונים" מתנגדת לבחירת מזכירות חדשה

מקורבי לוינגר על בחירות בגוש: "אף אחד לא בחר את משה רבנו"

אם תתכנס היום המזכירות המורחבת של "גוש אמונים" צפוי בה מאבק בין ההנהגה (דניאלה-לוינגר) לבין "האופוזיציה המתונה" של חנן פורת ויואל בן-נון

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

ב"גוש אמונים" גואה המתח לקראת כינוס המזכירות המורחבת היום. אם אכן תתכנס היום המזכירות. לאחר שקבוצת פעילים ובראשה חנן פורת מגוש עציון והרב יואל בן-נון מעפרה קראו באופן פורמלי לפטר את ההנהגה ולהכניס שינויים עמוקים ומהותיים ב"גוש אמונים".

הרב בן-נון החליט לקיים שביתת שבת בפתח משרדי הגוש בדרישה להחליף את ההנהגה. הוא טוען כי ההנהגה הקיימת בראשות הרב לוינגר ודניאלה וייס "משניאה את ארץ ישראל על עם ישראל", בעוד הדרך הנכונה היא "לכבד את ארץ ישראל על עם ישראל".

הוא טוען, כי ההנהגה הקיימת הבריחה את הישראלים מהגדה. בכך שעוררה רושם מוטעה, כי "יהודה ושומרון הוא איזור מסוכן, בעוד שהאמת היא הפוכה".

בן-נון דורש לחדול מן ההתארגנויות הבטחוניות הנפרדות של גוש אמונים ולקבל את משמעת כוחות הביטחון, בעניין הטיפול הבטחוני.

כמו כן בן-נון דורש להנהיג בחירות למוסדות "גוש אמונים" ובכלל זה להנהגה. תומכי ההנהגה הקיימת אומרים בעניין זה, כי ההנהגה אידיאולוגית איננה נבחרת כמו הנהגה פונקציונאלית. "אף אחד לא בחר את משה רבנו", הסביר לי אחד מתומכיו של הרב לוינגר.

כתבנו אומר, כי הוויכוח ב"גוש אמונים" עשוי לגלוש לוויכוח על התהליך המדיני בכללו.

אחת הטענות של הנסתרות של קבוצת האופוזיציה נגד ההנהגה הנוכחית הוא בתפישה של "גוש אמונים" כי ממשלה שתחליט על נסיגה תהיה ממשלה בלתי לגיטימית". הרב בן-נון הודיע אתמול כי הוא מתנגד בכל תוקף למלחמת אזרחים, ומכאן ש"גוש אמונים" בהנהגתו עשוי לקבל החלטה של ממשלת ישראל לגיטימית על נסיגה מן השטחים.

אחרי רומן קצר עם המתנחלים:

ראש עיריית כ"ס אסר על בתיה"ס בעיר להשתתף בצעדת "אלפי מנשה"

מאת כתבתנו ניצה רימון ועתי"ם

ראש עיריית כפר סבא יצחק ולד החליט אתמול בבוקר, כי בבתי הספר בכפר סבא לא ישתתפו בצעדה לזכרה של עפרה מוזס, משום שמארגניה ניסו "לשוות לה אופי פוליטי".

ראש העיר ציין, כי "למרות הכאב והצער על הטרגדיה שפקדה את משפחת מוזס באלפי מנשה, תלמידי בתי הספר בכפר סבא לא ישתתפו בצעדה". יצחק ולד אמר בשיחה, כי הוא איש מפלגת העבודה וידוע כמי שאיננו נמנה עם הניצים שבהם.

"ניסו לנצל את נושא הביטחון לצרכים פוליטיים ועל כן אינני מוכן לתת יד לכך. בכל הקשור לבטחונם של תושבי אלפי מנשה.

"אני מסכים שבטחונם אינו ניתן לחלוקה ועל כן הבעתי הסכמה לפגוש את ראשי הישובים של אלפי מנשה ואריאל בשבת, אך אם מנסים בסיסמת הביטחון, לערוך צעדה שיש לה גוון פוליטי, אינני תומך בצעדה שכזו ואני מתנגד שתלמידי כפר סבא ישתתפו בה", אמר.

יצויין, כי חלק גדול ממנהלי בתי הספר החליטו לבטל את השתתפות התלמידים בצעדה בשל לחץ של הורים, שחששו לגורל ילדיהם בעקבות אירועי הימים האחרונים באיזור קלקיליה. לצעדה שהתקיימה ביום שני במלאת 30 להרצחה של עופרה מוזס התקבל אישור ממנכ"ל משרד החינוך והמפקח המחוזי.

עצרת זיכרון ביום ה-30 למותה של עפרה מוזס נערכה אתמול ליד צומת חבלה, מול הגלעד שהוקם לזכרה, במקום בו נפגעה מבקבוק תבערה.

העצרת היתה בסיומה של צעדה בת שישה ק"מ, שיצאה מכיוון כפר סבא אל עבר הגלעד. בצעדה השתתפו מאות תלמידים מבית הספר באלפי מנשה וממתנ"ס ראש העין, בו עבדה עופרה. כן השתתפו תלמידים מבית ספר דתי לבנים קרית הרצוג בכפר סבא. היה זה המוסד היחיד מהעיר כפר סבא שהשתתף בצעדה.

אברהם מוזס השתתף באזכרה לאשתו בפ"ת

ביום ה-30 למותה של עופרה מוזס נערך אתמול טקס אזכרה בבית העלמין "סגולה" בפתח תקווה. באזכרה השתתפו גם אברהם וניר מוזס בעלה ובנה של עופרה. בטקס מלווה בבכי נשא אברהם מוזס קדיש לזכר אשתו וביקש את סליחתה על כי לא יכול היה לבוא ללוויה שלה.

"זהו הקדיש הראשון שלי עלייך ואני מבקש את סליחתך, שלא יכולתי להציל אותך. אבל לפחות הצלתי את הילדים שלנו. חשבתי שהצליחי לצאת לבד מהרכב. עופרה'לה אני מבטיח לך, אני נשבע שאני אעשה הכל ללכידת אלה שרצחו אותך".

אברהם מוזס התעקש לעמוד במהלך כל טקס ההזכרה בפנים וידיים צרובות. שמחה הולצמן, "אבי הפצועים", עמד לידו וסוכך על פניו במטריה שחורה, כדי להגן עליו מפני השמש. גם הבן ניר מוזס, ששוחרר אתמול מבית החולים, שר מוצל מתחת למטריה שחורה.

ובכל זאת, סתם יום של חול —

מראה חולין בגדה המערבית. בצעדת התלמידים מכפר סבא לאלפי מנשה, במלאת 30 להירצחה של עפרה מוזס (תצלום: ...)

התפלגה "התנועה המתקדמת" — האגף הערבי של "הרשימה המתקדמת לשלום"

מאת קאסם זייד

נסיונותיו של ח"כ מתי פלד למנוע פילוג ב"תנועה המתקדמת" — השותף הערבי ב"רשימה המתקדמת לשלום" עלו בתוהו. פרישת הקבוצה היא מ"הרשימה המתקדמת" ולא רק מהתנועה הערבית.

בשבוע שעבר נפגש ח"כ מתי פלד עם פעילים מרכזיים ב"תנועה המתקדמת" וניסה לדבר על לבם לעכב את החלטתם לפרוש מהתנועה הערבית עד לבירור נוסף במוסדות "הרשימה המתקדמת", המשותפת ליהודים ולערבים.

חברי הקבוצה, שדחו את פנייתו של ח"כ פלד, אמרו כי מיצו "את כל הדרכים", והגיעו "לשוקת שבורה". "יותר איננו יכולים להכליל".

בגלותם הערכה למצבו של ח"כ פלד, סיפרו, כי גם הוא "מגלה הבנה למחלוקת" בינם לבין ראשי התנועה הערבים.

חברי הפלג הפורש טוענים, כי ראשי "התנועה המתקדמת", לרבות המזכ"ל, הכומר ריאח אבו-אל עסל, מנסים להנהיג את התנועה בצורה אינדיבידואלית, מבלי לשאול את דעתם של חברי מוסדות התנועה.

חברי הקבוצה אמרו לכתבנו, כי אינם יכולים להשלים עוד עם סתימת הפיות בתנועה.

לכתבנו נודע, כי חברי הקבוצה הפורשת שוקלים את צעדיהם לעתיד בקבוצה ולא כבודדים. אבל הם סירבו, בשלב זה, לגלות את קלפיהם.

אחד החברים המרכזיים אמר לי: "בקרוב אנו נודיע על המשך דרכנו. ברור, שאנו לא ניכנס לנעלי בית".

שר החוץ הבלגי ליאו טינדמנס אחרי פגישתו עם ראש המינהל האזרחי:

"הסכמה בכל הנקודות החשובות בין סנה והאישים הפלשתיניים שפגשתי"

שר החוץ הבלגי ליאו טינדמנס, המכהן כנשיא מועצת השרים של הקהיליה האירופית, שבר אתמול טאבו דיפלומטי, כאשר נפגש בירושלים עם ראש המינהל האזרחי בגדה המערבית, תת אלוף אפרים סנה.

"היו לי מעט דעות קדומות וזאיתי לגדולתי הרבה", אמר טינדמנס בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית, בתום שיחה של 50 דקות עם תת אלוף סנה במלון "המלך דויד" בירושלים. השר ציין, כי הוא מודע לעובדה שהוא הדיפלומט המערבי הראשון בדרגה בכירה, שהסכים לקיים פגישה כזאת באורח פומבי.

ידוע כי הדיפלומטים המערביים, וכן שרים מארצות המערב המבקרים בישראל, נמנעים לקיים פגישות מסוג זה, בשל אי הכרתם בכיבוש הישראלי בגדה וברצועה. מסיבה זו נמנעו מכל מגעים עם השלטונות הצבאיים והאזרחיים של ישראל בשטחים.

"אני יכול לומר שלשיחה הזאת היה ערך יוצא מן הכלל, שכן הגנראל סנה יודע היטב את המתרחש, והוא השיב לכל שאלותי", אמר טינדמנס. "לגבי כל הנקודות החשובות לא היו כל סתירות בין דבריו לבין דבריהם של אישים פלשתיניים מתומכי ירדן ומתומכי אש"ף, עימהם נפגשתי בסעודת ערב במזרח ירושלים".

ע.צ.

ג'ון או איוואן

"אנחנו ננהג פעם אחת ולתמיד כמו שנוהגים בכל עורך דין"

אב בית הדין הפסיק את חקירתו הנגדית של העד האמריקאי גדעון אפשטיין ע"י עו"ד או'קונור

מאת יעקב שלוש, כתב עתי"ם

החתימות המופיעות ב"מסמך טרווניקי", הן אכן של מי שהיה מפקד המחנה, קארל שטרייבל, ושל האמסנאי, ארנסט טויפל — זהו ואמר עד התביעה במשפט דמיאניוק, גדעון אפשטיין, שמומחה לזיהוי מסמכים במחלקת החקירות של ממשלת ארה"ב, ממשיך חקירתו הנגדית אתמול בבוקר.

העד המומחה הסתמך בקביעותיו על התימות שונות של אותם שני אנשי ס.ס, מראשי מחנה טרווניקי, בהשוותו אותן לחתימות המופיעות במסמך טרווניקי. כתב עתי"ם מציין, כי במסמך זה מופיעה גם חתימתו של איוואן דמיאניוק, אולם העד אפשטיין לא התייחס אליה, מאחר שהיא כתובה באותיות קיריליות. לפיכך הורה בית המשפט, לעד על פי בקשת הסניגוריה, לא להתייחס לחתימת דמיאניוק. המומחה האמריקאי בדק את מסמך טרווניקי עוד בשנת 1981, בשגרירות בריה"מ בארה"ב, בעת שהתנהל ההליך המשפטי לשלילת אזרחותו האמריקנית של ג'ון דמיאניוק. אך כמו היום, כאמור, הוא לא חקר ובדק את החתימה של דמיאניוק מאותה סיבה.

לעומת זה, המשיך הסניגור עו"ד ג'ון גיל, שהובא במיוחד כמומחה למסמכים, כתבי יד וצילומים, לחקור בפרטי פרטים את העד לגבי החתימות של שטרייבל וטויפל, על כל קו וזווית, באותן חתימות, בהשוואה לחתימות שלהם על מסמכים שונים משנים אחרות.

את יום הישיבה של אתמול "חימם" הפרקליט או'קונור, כאשר חקירתו את העד המומחה הופסקה בזעם על ידי השופטים, שניסה להציג שאלות, אותן פסל בית המשפט כבלתי רלוונטיות.

לאו'קונור הותר לחקור את העד בנושאים, שלגביהם לא חקר את אפשטיין עו"ד גיל ואולם לדעת בית המשפט ניסה או'קונור, שוב ושוב, לחזור אל הנושאים שעליהם חקר כבר את העד עו"ד גיל.

העימות בין אב בית הדין דב לוין, לעו"ד אוקונור הגיע לשיאו, כאשר הזהיר השופט: "אם ימשיך אדוני בכיוון זה — הוא יישב לו ויפסיק בחקירה. אנחנו ננהג פעם אחת ולתמיד כמו שנוהגים בכל עורך דין."

השופט אמר, כי בית המשפט חייב להגן על עדים מפני סניגורים קנטרניים ובסופו של עימות הורה לעורך הדין לשבת במקומו ולהפסיק לחקור. הדברים באו בעקבות האשמתו של או'קונור את העד אפשטיין בעדות שקר במשפט דמיאניוק שנערך בארה"ב.

אב בית הדין, סיים בכך את חקירת העד אפשטיין. מכאן ואילך הופסקה החקירה הנגדית המשותפת לעורכי הדין של הנאשם. "הננו מודיעים כי עורך דין אחד בלבד לחקור בחקירה נגדית, כמי שנהוג. וזהו ניצול לרעה של רצוננו הטוב של בית המשפט ואנו נפסיק את זה."

בישיבת אחה"צ על ידי התביעה חקר פרקליט המדינה, יונה בלטמן את פרופ' מתתיהו מייזלס, ראש המכון לחקר ברית המועצות באוניברסיטת תל-אביב. בעדותו סקר פרופ' מייזלס את תהפוכות המלחמה, הכיבוש הגרמני, עד הניצחון הסובייטי באזורי אוקראינה, תהפוכות שבהן נפל בשבי הגרמני איוואן דמיאניוק ביחד עם 106 אלף חיילים סובייטיים אחרים.

נציגי מפ"ם לכנס עם הסנדיניסטים במקסיקו

מאת שלמה סלוצקי, כתב "על המשמר"

דב אביטל, איש מפ"ם מקיבוץ להבות-חביבה, יוצא היום לוועידת המפלגות הסוציאליסטיות הרדיקאליות של מל"ט, שתתחיל מחר בבירת מקסיקו. מדובר במפלגות שאינן חברות באינטרנציונל הסוציאליסטי ועמדותיהן — שמאלה לארגון הסוציאל-דמוקראטי העולמי.

נציג אש"ף כבר הוזמן לפני שנה להשתתף בפורום זה בדיונים בנושא המזה"ת.

הנציגים הישראלים, חברי מפ"ם הצליחו, למנוע — בפעם ראשונה בארגון מפלגות השמאל באמל"ט — החלטת גינוי אנטי-ציונית, ואף הצליחו להעביר הצעת החלטה, שקראה להכרה הדדית ולשיתוף פעולה ישראלי-פלשתיני במאמצים להשכנת שלום. תוך קריאה למעצמות למנוע התערבותן באיזור.

בדיונים שיחלו מחר ישתתפו — כנציגי מפ"ם דב אביטל וגיורא אברהם, שנמצא כבר במקסיקו, לאחר שליווה לפני כמה ימים את ח"כ חייקה גרוסמן לניקאראגואה. השניים יציגו את הקריאה לכינוס ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת, ויקיימו דיונים עם נציגי הסנדיניסטים, התנועה לשחרור לאומי באל-סלבדור, נציגי קובה ויחזרו על הצעתה של מפ"ם לשיתוף פעולה מעשי בתחום החקלאות והקואופרציה.

פולארד האח מופתע מעניין העיתונות בג'ונתן

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"אנחנו מקווים, שבעתיד יקלו בעונשו של אחי בעזרת מישהו", אמר אתמול לעשרות העיתונאים אחיו של ג'ונתן פולארד, ד"ר הרווי פולארד הנוטל חלק בסימפוזיון רפופורט המתקיים בבית-הספר לרפואה של הטכניון בחיפה.

פולארד האח אמר, כי לאחיו אירעה "טרגדיה משפחתית קשה מאוד, רבים חושבים שהעונש שגזרו עליו הוא עונש קשה מדי".

ד"ר פולארד אמר, כי לא בא לישראל לשוחח עם גורם כלשהו בעניין אחיו ואשר הביאו לכאן הוא עניין עבודתו בלבד. "במרומני שאין כיום מדען בארה"ב שאין לו קשר כלשהו עם המדע המתקדם בישראל". הרווי פולארד סירב לענות לשאלות משפחתיות הנוגעות לעניין אחיו וסירב לאמר אם ביקר אצלו בבית-הכלא. הוא אמר, כי הוא מופתע מאוד מתשומת-הלב הרבה של העיתונות בישראל.

מובטח מנהל ערבי ללשכת החקלאות בנצרת

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

שר החקלאות, אריה נחמקין, הבטיח למנות מנהל ערבי בלשכת החקלאות האזורית של נצרת במקומו של המנהל הנוכחי, יצחק בן חיים, הפורש בקרוב בגימלאות.

השר נחמקין נפגש אתמול בלשכתו בתל-אביב עם נציגי האגודות החקלאיות הערביות ודן איתם בכלל הבעיות המטרידות את החקלאי הערבי.

השר הבטיח לשפר את מצב החקלאות הערבית, לרבות ענפי הזית והטבק. הוא הבטיח למנוע יבוא שמן זית מספרד, כדי לשמור על רמת מחירים נאותה.

נחמקין הביע גם נכונות לעודד גידול צאן בישובים הערביים.

חברי המשלחת, בראשותו של מחמוד יונס, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, דרשו ייצוג ערבי הולם במועצת הירקות ומועצת הפירות.

השחיקה בקצבאות הגמלאים הגיעה ב-83'-86' ל-26.7%

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

שיעור השחיקה בקצבאות הגמלאים עובדי המדינה בשנים 1983-1986 עמד על 26.7 אחוזים.

27 חברי כנסת מסיעות הקואליציה והאופוזיציה הניחו אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית, שמטרתה לאלץ את שר האוצר לכבד מסקנות של האוצר ושל ועדת הכספים — לערכן את הגמלאות, כדי לשמור על ערכן הריאלי, לפחות עד 1986 — נאמר בדברי ההסבר להצעת החוק.

על היום

12.5.87

מאת נפתלי בן־משה

פליט פלשתיני בלבנון — אחת דינו: להיות נרדף על־ידי ישראל עד יומו האחרון. על התועלת הביטחונית והצידוק המוסרי איש אינו מערער

נוסח ההודעה חוזר על עצמו באופן לאקוני. מטוסים של חיל האוויר תקפו אתמול יעדים של מחבלים באיזור צידון או צור שבלבנון. דובר צה"ל מוסר, כי כל מטוסינו חזרו בשלום לבסיסם וכי הטייסים דיווחו על פגיעות טובות במטרות. כדי לשמח את לבנו מוסיף דובר צה"ל, כי בתקיפת מטוסי חיל האוויר נהרגו ונפצעו כך וכך אנשים. מאוחר יותר מתברר, שאנשים אלה, שנהרגו ושנפצעו בתקיפה, בחלקם או ברובם, אינם מחבלים אלא סתם אנשים ואפילו נשים וילדים.

מטוסינו תקפו בלבנון...

כל העת אני תוהה על התועלת הביטחונית, ובעיקר על הצידוק המוסרי של תקיפות אלו מהאוויר, שעורך צה"ל על יעדי מחבלים בתוך ובשולי מחנות פליטים צפופי אוכלוסיה בדרום־לבנון. אני תוהה ולא מבין ולא משלים — ומה שמתמיה אותי במיוחד הוא מעטה השתיקה וההשלמה העוטף פעילות צבאית גולמנית זו, שהפכה לדבר שבשיגרה ולמרכיב קבוע ורצף באסטרטגיה הביטחונית של צה"ל, אם כפעולה מונעת ואם כתגובה על פעילות מחבלים בלבנון.

אנו רגישים ועירנים — ובצדק — לנעשה בשטחים וכל מעשה הרג הנגרם על־ידי כוחות צה"ל, אם בכוונה ואם בשגגה (אם להישאר במסגרת התגובה הצבאית בלבד) מעורר בצדק התרגשות ותגובות נזעמות מצד רעת הקהל הנאורה בישראל. לא כן בכל הנוגע לתקיפות מן האוויר בלבנון, שבהם נהרגים לרוב אזרחים חפים מפשע. כל הפעילות הזאת עוברת בשקט ואין פוצה ומצפצף, כאילו תקיפות בלתי מאובחנות אלו — וכל תקיפה מהאוויר, ויהיה יעדה נקודתי ככל שיהיה, היא תקיפה בלתי מאובחנת — נכנסות לקטיגוריה של הגנה עצמית ושל התגוננות לגיטימית, שאין עליה חולקים. אני שואל מה ההבדל?

אם יש הבדל, הוא בכך, שבמקרה לבנון אי־אפשר לטעון שקרתה תקלה כתוצאה משגגה או מתגובה בהולה של חייל הנקלע לסכנה מיידית. בלבנון הכל מתוכנן ויזום מראש ומתוך ידיעה ברורה שבתקיפה מן האוויר עלולים להיפגע לא רק בסיסי מחבלים ומחבלים, אלא גם אזרחים חסרי־מגן, ואולי בעיקר אזרחים חסרי־מגן. יש לנו איפוא עניין עם קונצפציה ביטחונית הגורסת, שכדי לפגוע במחבלים — ומדובר לא בעת מלחמה ממש — מותר לפגוע גם באזרחים חפים־מפשע.

מוסר נמוג

לאחר מלחמות לבנון אפשר עוד לדבר על ערך כמו טוהר הנשק ולא להישמע מגוחך? אם היתה משמעות לערך הנושא בתוכו ניגוד כמו טוהר הנשק, שהציונות הנאורה והעובדת בה דבקה בו — בכל־אופן עקרונית — והרימה אותו על נס לאורך כל דרכה, הרי זה היה אותו תיחום ברור ומוגדר הכרוך לא פעם בהסתכנות, בין פגיעה באויב לבין פגיעות הכרוכות בשפך דם נקיים. הרי זה אותו הבדל, שעור בימי המנדט הבריטי הבדיל, בין היתר, בין המאבק הצמוד למטרות ולאובייקטים של ארגון ההגנה, לבין השלכת פצצות בכיכרות השוק ותקיפת אוטובוסים על־ידי אנשי אצ"ל ולח"י. תיחום מוסרי זה הלך ונמוג במרוצת השנים וערך טוהר הנשק הועבר לגנזך צה"ל והועמד לרשותם של חוקרי ההיסטוריה.

אלא שהעניין אינו מתמצה באי־הקפדה על טוהר הנשק, והוא גם משקף מערכת יחסים חולה ונגועה של ישראל עם הפלשתינים. כאשר חיזבאללה או כל ארגון שיעי מטורף אחר תוקף מוצב של צד"ל או של צה"ל — וזה הרבה זמן לפני שחוליות של מחבלים פלשתינים ניסו לחדור לשטח ישראל — אתה מתבשר למחרת, שמטוסי חיל האוויר תקפו יעדים של מחבלים פלשתינים בדרום־לבנון, אתה שואל — מה הקשר? אין קשר.

אם ארגון „אמל" הכריז מלחמת השמד נגד מחנות הפליטים הפלשתינים בלבנון, מסגיר אותם, שם עליהם מצור, מרעיב ומצמיא את אנשיהם — לצד מי ניצבת ישראל? כמובן לצד „אמל" ונגד הפלשתינים, כשהיא מגישה ל„אמל" סיוע צבאי אגפי בהתגוננות. מה ההגיון? אין הגיון. מה רוצה ישראל, שהפליטים הפלשתינים יעקרו מלבנון ויעברו לגדה המערבית או לעזה (חסרים שם פליטים) או לתחומי הקו הירוק?

אוי לו, לפליט

זה כבר לא בתחום ההגיון. ראיית הפלשתיני כאויבה המפלצתי של ישראל הפכה מזמן לאובססיה בתודעה הישראלית הרווחת. כך הלכה ממשלת בגין להתחבר עם הפלאנגות נגד הפלשתינים והגיעה עד לסאברה ושאתילה, וכך ממשיכה ממשלת האחדות לחפש לה בעלי ברית בקרב השיעים במלחמתה נגד הפלשתינים. אוי לו לפליט, שהוא לא רק ערבי אלא גם פלשתיני. אחד כוח אחת דינו: להיות נרדף על־ידי ישראל עד יומו האחרון.

ההיבט המוסרי, אם מותר להתעלם... שלא מן העולם הזה. הרי ה... הפלשתינים לא במקרה הגיעו לכ... לכך סיבות ויש לכך היסטוריה... ישראל — מעורבים בה במקומה... מחייב? האם אנו משוחררים... מוסרית? אך גם מן ההיבט הביטחוני... אם בתקיפות חיל האוויר נפגעים... ונהרסים אובייקטים צבאיים ומי... כפי שמודיעים לנו (בכל תקי... מתבשרים על הריסת מיפקדות... כמה מיפקדות יש לאש"ף בדרום־לבנון... או התועלת הביטחונית לטווח קצר... מפוקפקת, מתבטאת בנזק חמור... לטווח ארוך. אנו מזינים ומלבים... הפליטים הפלשתינים שנאה יוקדת... ותהומית ודוחפים אותם למעשי... על כל ילד שנהרג מהפצצה אווירית... עשרה מחבלים חדשים. האם פת... ישועה לישראל?

דווח על פגיעות טובות במטרות (באדיבות בטאון חיל ה...)

על הפרץ

צור משלנו אכל

„הם השתינו לי בפנים. האסירים שישבו שם. הייתי מוטל על מיטה מסריחה ומלוכלכת והם השתינו עלי" - מיכאל צור, האשף הפיננסי ו„חלוץ" המועלים שריצה עונש מאסר, מת שלשום

מאת חיים מרגלית

מיכאל צור כרע ומת ביום ראשון אחר־הצהריים ליד קפה „אקסודוס" בתל־אביב. אנשים שהיו בסביבה וראו אותו בנפלו ידעו אולי, ואולי לא, מיהו האיש המוטל חסר הכרה על המדרכה שטופת השמש. צור, כדרכו, היה בוודאי מסורק בקפידה, לבוש כהלכה, בבגדיו עשויים היטב ונעליו מבריקות. איש ההדר מעורר כבוד.

האיש המוטל חסר הכרה על המדרכה שטופת השמש מילא תפקידים בכירים במערכת הכלכלית של המדינה בשנות ה־50, ה־60 ובתחילת שנות ה־70. אז היה אשף פיננסי „ראשון" במעלה, המביא והמוציא אצל פנחס ספיר ואיש אמונו. האיש הזה, מיכאל צור, נעצר על־ידי המשטרה בחודש פברואר 1975 והואשם במירמה, מעילה באמון, גניבה על־ידי עובד ציבור, קבלת שוחד ועבירות על מטבע חוץ. צור היה אז המנכ"ל של „החברה לישראל", לא פחות ולא יותר, תפקיד ראשון במעלה, נכנס ויוצא בכל המשרדים הממשלתיים. צור, היקה המנומס, לא אמר, לא ציווה, לא הורה. הוא ביקש, שאל „אם אפשר", וזה הספיק. התביעה במשפטו האשימה אותו, כי בגלל מעשיו, שהשופט לנדוי בבית המשפט העליון הגדיר אותם כ„גזילה שלוחת רסן", הפסידה המדינה 24 מיליון דולר בעסקות מפוקפקות עם ידידו, שגם הוא הוגדר בשעתו כאשף פיננסי, ד"ר טיבור רוזנבאום. רוזנבאום זה הסתבך בפרשה של רכישת אדמות באיטליה ופשט רגל. ידיד נמדד בשעת צרה, וצור עמד לעזרת רוזנבאום עם 24 מיליון דולר. באותו משפט אמנם התברר כי צור גרף לעצמו כמה מאות אלפי דולרים ועוד אחד וחצי מיליון דולר ממשקיעים גרמנים, שהיו להם מניות ב„חברה לישראל". בעבור כל אלה נשפט ל־14 שנות מאסר, שכומתו והושוו על־ידי חפיפת מועדים ל־15 שנים. הוא שוחרר ב־21 ביולי 1981 לאחר שריצה קצת יותר מ־6 שנים, בשל התנהגות מופתית ושירות קונסטרוקטיבי לשירות בתי הסוהר. גם הבריאות הטובה עזבתו.

אז, ב־1975, כאשר צור נעצר, זאת

צור מובא לבית המשפט העליון

היתה ממש פצצה. הוא היה חלוץ המועלים, העובר לפני המחנה. עכשיו זה כבר מעשה טריוויאלי, עוד אחד נתפס ועוד אחד ועוד אחד, אבל אז דיברו בכל מקום, לעסו את הנושא, דנו, הזהירו, חשבו שלנו זה לא יקרה שנית.

מי שהזעיק את האמבולנס לטיפול נמרץ, האם ידע כי על המדרכה מוטל העילוי של הכלכלה, זה שכינו אותו בסוף שנות ה־50 וה־60 מיכאל „בעל הנס", שהתמחותו בהבראת חברות כושלות, שהראה כי אפשר לנהל חברה ממשלתית או ציבורית בצורה יעילה ומסודרת? אמנם, היו כבר אז רינונים שצור עושה למען הכלל אך לא שוכח את עצמו. מלונות חמישה כוכבים, מסעדות עם הרבה „מזלגות". היום זה מקובל, אז זה יצא דופן, כמו שחליפה ועוד עם חולצה מעונבת היתה סימן ליציאת דופן.

האם ידעו אלה שחשו לעזרתו כי צור היה אסיר ה„צווארון הלבן" החשוב ביותר בשעתו? מאסרו, נכון יותר הספר שפירסם שנה לאחר ששוחרר, „עיניים לכלא", הביא אותי לפגישה עימו. פגישה אופיינית לו. „אדוני, תבוא לביתי בבקשה בשעה 9 בבוקר, 9 בבוקר בדיוק". קול סמכותי, מעורר כבוד. אצל ייקים 9 זה תשע, מה לעשות. בבוקר יום קריר, 30 בינואר 1983, טלביה, ירושלים. שאלתי הראשונה, לאחר לחיצת יד והזמנה „שב בבקשה": „האם היית כפי שביקשתיך בבית הסוהר ברמלה, האם שוחחת עם אלה שהצעתי לך להיפגש עימם, גם האסירים? איך הם התנהגו, איך הגיבו, איך מתנהלים העניינים שם?" השאלות נגעו בהצעות שצור הציע לשירות בתי הסוהר, איך ובאילו דרכים לשקם את האסירים ולהפכם לאזרחים מועילים. בין השאר הציע תורת שימוש מבוקר בסמים לאסירים מכורים, יציאה לחופשות כתגמול על התנהגות טובה, תמורה נאותה עבור העבודה, הבטחה כי המעסיקים, היינו המפעלים המספקים עבודה לאסירים, בתוך בית הסוהר, יעסיקו אותם לאחר יציאתם.

פתאום שאלתי אותו: „איך היה שם, איך היה בבית המעצר בימים הראשונים?" צור החוויר, עצר ושאל אותי: „למה אתה רוצה לדעת? זה לא שייך לעניין". השבתי לו כי כאשר הייתי כתב פלילי ביקרתי בבתי מעצר והזדעזעתי מהתנאים. אז איבד את שלוותו וצעק: „הם השתינו לי

(המשך בעמוד 10)

רבין מדבר שמאלית

התבטאויותיו של שר הביטחון באחרונה מספקות הרבה תחמושת למבקריו מן הימין

מאת לוי מורב

אי־אפשר יותר להתעלם מכך. גם שמאלן מראווייתא לא יכול שלא לשים לב למה שקורה לשר הביטחון יצחק רבין בחודש האחרון.

זה התחיל מיד אחרי הרצח המזעזע של עפרה מוזס, כאשר שר הביטחון נפגש עם קבוצת תושבים מאלפי־מנשה ליד מקום ההתקפה, ואמר למתיישבים דברים קשים, כאבים אבל נכונים. הוא קבע שאלפי־מנשה, כמו אריאל ועימנואל, איננה שונה מבחינה ביטחונית מעפולה או כל יישוב אחר במרכז הארץ. הוא הבחין כנראה לבין קריית־שמונה וישובי הבקעה, שהם מהווים ישובי קו עימות ולכן יש להם תפקיד ביטחוני, בשעה שלאלפי־מנשה, למרות האירוע הכואב, אין תפקיד כזה.

רבין לא נקט בדרך המקובלת על הפוליטיקאים מבית הספר של הליכוד, ולפיה אין שום הבדל בין „גבולות" להתנחלויות, ולא התחנף למתנחלים אותו. ראינו כיצד אחרים מהמפלגות כאבות מציעים לעקור למחבלים את הלב ולנקר להם את העיניים, להטיל עליהם עונש מוות — דיבורים שמטרתם להתניף למאזינים האבלים המעוטים.

רבין הוכיח אומץ־לב אישי וציבורי... כאשר קבע שאין לאלפי־מנשה חשיבות ביטחונית. יתר על כן, כטון... של נימה על התגובה ההיסטרית... קבע רבין, שיש לקחת בחשבון... כאשר באים להיות חמש דקות מכפר־סבא. דברים אלה לא נעמו לאוזניים של מאזיניו ואמנם, הביקורת לא איחרה לבוא. גם אופייה של הביקורת... כזה לא היו מפתיעים או...

...רבין תאוצה וההזמנות... קבע נפרום מפלגתי ואחר־כך גם... שהיישובים היהודיים בשטחים... למשא ומתן במסגרת הסכמי שלום... לבין ירדן. התגובה היתה... והיא באה לידי ביטוי בצורה של... מנהלים מול משרד הביטחון... בתל־אביב. ח"כ חיים קופמן המועל... של הכנסת כדי לשחרר את... המחתרת היהודית, קבע... קיבלו את רבין".

...ממשיך שר הביטחון לספק תחמושת למבקריו מן הימין. ביום... הורה לצה"ל למנוע כניסת... היהודים לקבר־יוסף בשכם. ...של תלושה וריפיון" כינו את... חברי הכנסת של הליכוד, ...להכנס לתערוכת... בחגיגות בקבר...

...ששלח רבין ימינה היה... „משוב" של מפלגת... ש„היהודים מבצעי... בקלקיליה דוחפים את הציבור... להצטרף לפעולות פיגוע... מזין את הקיצונים... חוזרת את הטירור... החריפה ביותר שנשמעה אי־... של נושא מישרה רשמית בממשלת ישראל. אנחנו טוענים... אבל לשמוע את זה...

...בכך, באה ההוראה של... לצה"ל למנוע צילום גוויותיהם של מחבלים שנהרגו בהיתקלות עם צה"ל. ...מה אפשר יהיה לשלוח בקרוב... למזכירות „שלום־עכשיו" ומי... אפילו להיפגש עם... כמו שר ביטחון אחר — עיזר ויצמן.

...לענייני היום: לוי מורב
...של עמודי הפנים: עמית אנטר

גוש מתפורר

מלכודת הרעיון הגדול

מאת רוביק רוזנטל

יואל בן־נון נאבק להחלטת ההנהגה בגוש־אמונים כדי לעשותה מתונה יותר. באופן פאטטי משהו מצטרף אליו חנן פורת, החולם והלוחם, שהיה סמל חי לקיצוניות באשר היא בסגנון ובתוכן הנהגתו את הגוש. שניהם אינם יכולים לעמוד מול אמת כואבת: לא יכול להיות „גוש אמונים" מתון. ואם הם נחרדים מן היצור האלים, הצווחני ושטוח המחשבה שצמח מחלומם הגדול, מן הדין שיבדקו את תוכנו של החלום, שכן כל מה שמצוי בגוש של היום היה מצוי בשורשיו, בגרעינו, באושי הרעיון שהוליד אותו.

גוש־אמונים בהגדרתו הפורמלית הוא תנועה מיישבת. היו ויש הרבה תנועות מיישבות בהיסטוריה הישראלית החדשה. רובן ככולן עסקו בהתיישבות בתוך הקשר רחב ומאזן. התיישבות ומדינה. התיישבות וחברה. התיישבות ואחוות עמים. התיישבות ושלום. באף אחת מהן לא היתה ההתיישבות מעשה הגאולה עצמו, שהכל בטל מפניו. מעשה ההתיישבות היה מעשה מדיני והיסטורי, ועל כן הפך דרך־מלך במעשה הציוני בכלל. במעשה ההתיישבותי של גוש־אמונים חסר מלכתחילה האיזון. הוא חלק ממימוש של תוכנית משיחית, והוא נעשה בידי אנשים בעלי להט משיחי. עקרון „ארץ־ישראל" שממנו נגזרות כל מעשיו וכל הכרזותיו וערכיו של הגוש הוא עיקרון צר, חסר איזון חד מסלולי. יותר מזה: עיקרון בלעדי כזה סופו שהוא מתנגש על פני יתר השיקולים ובולע אותם באותו להט בו הוא מגדיר את עצמו. גוש־אמונים אינו יכול להיות מתון מפני שאין לו קוטב להתמתן אליו. אם ארץ־ישראל קודמת לשלום, קודמת לעיקרון המדיני, קודמת לעקרון שוויון הזכויות והדמוקרטיה וקודמת — בלשון המתוכחים עצמם — לעם ישראל, הרי אין לאן להתפשר. אתה יכול להתפשר בין עקרונות באותה מערכת, ולא בין עיקרון גבוה לעיקרון נמוך. אדם הגדל בצל רעיון אחד, בתוך ציבור בעל אורח מחשבה דומה, אינו יכול להתפשר מפני שאין לו מרחב המחייה של הפשרה. אנשי הגוש גידלו דור שצימח מחשבה פשטנית, סגורה, גאוותית, לעיתים. על שפה כזו אין מגדלים אנשים מתונים.

את הכתובת הזו אפשר היה לקרוא על הקיר גם כאשר כמה אנשים ממונה תנועת העבודה הסתכלו בגעגועים ובלב נכמר אל הלהט של אנשי הגוש. אבל הגדה היתה באמת ריקה מיהודים והגוש היה מלא עתודות נלהבות. הבקיעים החלו להתגלות כשהתברר שהעתודות הולכות ומידלדלות, הישובים שקמו ברובם אינם בעלי יכולת קיום והם תלויים בטבורם ברצועת החוף, והחיים ליד ציבור כבוש, חסר־זכויות ועוין, אינם יכולים להבטיח את עתיד המתיישבים עצמם ואת עתיד המדינה, אלא מעמידים צל כבד על העתיד הזה. היום נמצא הגוש ברגע של אמת, והברירה העומדת בפניו אכזרית מאוד. אם יבינו, ששעתם היפה נסתיימה, שהביאו לידי אבסורד את העקרון היהודי שלהם, והוא עומד עתה בסתירה חריפה מדי לצרכים ולערכים המורכבים העומדים ביסוד הקיום היהודי במדינת ישראל. במקרה כזה אין מקום למתינות. הם צריכים משום להתקפל, להשאיר את הטיפול ביישוביהם בידי מוסדות המדינה, ולפעול במפלגותיה. עבור גוש־אמונים זהו מהלך בלתי־אפשרי, מפני שבאשר אין בו מקום לפשרה עם עקרון ארץ־ישראל אין לו הכלים הרעיוניים והנפשיים לתובנה הזו. לכן אין זה פלא שהמתונים בגוש־אמונים השתתקו זה מכבר והתכנסו לפינותיהם. הם החלו לחשוב, לשקול, ולהעמיד את העיקרון היחיד שלהם מול המציאות רבת העקרונות והצרכים, ומהלך המחשבה הזה פעל עליהם פעולה משתקת. האפשרות השניה בברירה האכזרית הזאת — והינה — להמשיך בעיקרון עד סופו, ולפעול על־פי רוחו. בזעם, בברוטליות, בעיוורון, בקול צווחה.

גוש־אמונים אינו יכול להיות מתון, מפני שאין בו את כלי המתינות. הוא מצוי עתה במלכודת רעיונו הגדול, וספק אם יוכל להשתחרר ממנה.

ראשי גוש־האמונים בכינוס חירום בירושלים. בקיעים (צילום: אפי שריר)

רסיסי אמונים

השבר בגוש־אמונים עמוק יותר מרסיסי הזכוכית שפיזרה מזכירתו, דניאלה וייס, בחוצות קלקיליה. בעיני נאמני הגוש הנהגתו נכשלה הן בעניינים רעיוניים והן במישור המעשי, וגוברים הקולות הקוראים להחלפתה

מאת בצלאל עמיקם

מפין שברי הבקבוקים בחוצות קלקיליה, פרי זעמם של אנשי גוש־אמונים, חשף לעיני מי שאינם קרובים לאורחות הגוש והליכותיו שבר עמוק הרבה יותר מאותם רסיסי זכוכית. פעילי הגוש חשים כי ייתכן ואנו עומדים במפתנה של הכרעה מדינית, שיש בה כדי לחרוץ את גורלם של יהודה ושומרון. המציאות מוכיחה כי השינוי המיוחל שמטעלם אמור היה להביא לא התגשם. מעמדו של גוש־אמונים הועם ואין בו עוד אותה רוח, של גוף מסתער, אלא מדובר בגלגול ממוסד ושחוק שאף איננו קשוב לנעשה ביישוביו.

השטחים הרחבים המוגדרים כאדמות מדינה בגדה המערבית — טרם יושבו ביהודים. מדברים על יעדים מיספריים שישנו את פני הדמוגראפיה, אך הרכבות של המתיישבים, הזרם האדיר שהובטח לנו, בושש לבוא. בקרב פעילי גוש אמונים מקננת היום התחושה, כי אין הם רוצים להיות „רגניה של הגדה", מעין חיל חלוץ שיש בו אלמנט של התרעה.

המגורים הנוחים בתוך בתי דירות מרווחות ובווילות מפוארות חוללו תפנית בתחושת השליחות וחלוצי האתמול יודעים כי כדי למשוך ולחולל תפנית חדה במיספר הרוצים להתגורר בשטחים — יש להבטיח קודם כל את הביטחון והעוצמה המספרית.

זה שנים אחדות שאנשי גוש־אמונים חשים עצמם מיותרים קמעה בנוף ההתיישבותי בגדה. ב„אזורי ההיצף", אותו קו דק הנמתח מזרחה מהיישובים העירוניים היהודיים ככפר־סבא ופתח־תקווה, עברה היוזמה זה מזמן מידיהם לידי יזמים פרטיים, התנופה שקיוו לה בלב השומרון ובדרום הר חברון — נבלמה. מה שרחוק ממטווחי נסיעה למישור החוף — איננו קורץ.

הדיוויזיות אזלו

המאבק האידיאולוגי על ההתנחלויות הגיע לקץ הדרך. „גוש־אמונים כגורם מגייס מתיישבים בעלי מוטיבציה אידיאולוגית מיצה את עצמו" — התבטא חוקר השטחים ד"ר מירון בנבנישתי, כשהוא צופה במתרחש בתחום ההתיישבות. הגדיר מירון בנבנישתי את המתנחל הטיפוסי של שנות ה־80 כ„איש הפרבר המבקש לברוח מדירת השיכון הצפופה במטרופולין המהומה והמפוייחת ולממש את החלום של וילה ומיסת דשא".

גוש־אמונים בקבוצה המונעת על־ידי מניעים אידיאולוגיים השכיל להתרחק מיעדיו המקוריים. חרף קורבנותיו בנפש הוא החל לאבד את האהדה שרחשו כלפיו בחוגים שונים ונדחק לפינה צרה ושולית. ההתקפה המשולחת נגד התנועה הקיבוצית שניהלה דניאלה וייס איפיינה את הגישה הכיתתית והמתנשאת. דניאלה הציעה לממשלת ישראל השקעה בהתיישבות גוש־אמונים המצליחה במקום בזו הקיבוצית הכושלת. ביטוי זה של עליונות גרר אחריו ביקורת רבה, שהמחישה את בידודה של הקבוצה שבשנות פריחתה גם יריביה לא נמנעו מלחלוק לה שבחים.

פרשת אסירי המחתרת, שגוש־אמונים בניווטה של דניאלה וייס התייצב בנחישות להגנתם, הפחיתה הרבה מהאשראי שלו בציבור. פרשת המחתרת הותירה משקע מר בפה. משמרות המחאה למען חנינה לכלואים שנידונו והואשמו כחוק פורשו כהתרסה נגד מערכת הצדק בישראל. הנהגת גוש־אמונים זילזלה בתגובות אלה ודחקה אותו לקרן זווית. הזעזוע טרם פג.

מי מינה את המנהיגות? החלו לבקוע קולות מקרב המתיישבים. האם הם בכלל נבחרו?

גוש־אמונים, כידוע, לא פועל כמערכת דמוקראטית. המסגרת בה מתקבלות ההחלטות היא המזכירות, הנבחרת באסיפה רבת משתתפים. הדרישה היום היא לפתוח את השורות, לערוך מפקד חברים ארצי ולהקים גוף נבחר.

איפה היישובים החדשים

הביקורת הפנימית החלה לבצבץ בתקופה האחרונה מפי פעילים רבים שהתרחקו. את עיקר חיציהם כיוונו כלפי ההנהגה, אשר נתפסה בעיניהם כצרת אופקים וקיצונית, המתמקדת בענייני „השבט" במקום לעסוק בסוגיות העומדות במוקד החיים הישראליים.

בעיני נאמני הגוש נכשלה ההנהגה גם במישור המעשי — הקמת יישובים חדשים. בהסכם הקואליציוני הבטיחה חירות להקים שישה יישובים, אך במקום זאת, שורר קיפאון. שמיר, הנושא את רוממות ההתיישבות בגרונו, טרוד בהגנה על כסאו ואת ענייני ההתיישבות זנח.

אליקים העצני, מעמודי התווך של גוש־אמונים, מלא מרירות. „ראש הממשלה ממולכך ומשותק" — הוא כותב בחוברת ב„נקודה". „שישה היישובים טרם הוקמו, למרות ההתחייבות המפורשת של יצחק שמיר. בממשלה יש רוב לעניין היישובים, אך בקאבינט — תיקו".

דוד לוי, שהרעיף הבטחות ליישם את החלטת הממשלה באמצעות משרדו מבלי להזדקק לאישורים מלמעלה — הסתפק בטקס.

הריתוק וההינזרות של הגוש מול הכמיהה לראותו מחדש ימיו כקדם מחזקת את התביעה לסלק את ההנהגה הקיימת. שלילת ערכם של בעלי הפלוגתא של הגוש — נכשלה.

„בעבר שמרנו על קווים פתוחים ולכן גם זכינו להכרת העם בחשיבות מעשינו", מסביר יצחק ערמוני מרמת מגשימים את התביעה להתחדשות גוש־אמונים וריענון הנהגתו.

צבי מווס מקרני שומרון סבור, כי הקו המאפיין את ההנהגה הנוכחית הותיקה היא ש„אותם אנשים אשר רחפו להישגים מהירים בתחילת הדרך — מתגלים כפקידי מנגנון החרדים לכך שהשליטה תישמט מידיהם". ואוהד נלהב כוויטו וייצמן, איש מושב שרות לשעבר, אינו חוסך שבטו. „מאז היית, דניאלה, לדוברת המרכז של הגוש, אנו מרגישים הלכי־רוח אחרים. לעניות דעתנו, גורמים הלכי־רוח אלה נזק להתיישבות. בעינינו יש לדבריך ביטוי לעליונות חסרת כיסוי, הגורמת לפירוד ולסגירות".

דניאלה משיבה מלחמה

דניאלה וייס, מזכירת הגוש, שהשיפודים המלובנים כוונו לעברה, עדיין מאמינה כי 80 אחוזים מחברי המזכירות בגוש תומכים בה. „הקצף שיצא על הגוש ועלי, כאילו אנו מנווטים את התנועה למאבקים שאינם מרכזיים אל ליבו של עם ישראל, יסודו בטעות", היא מסבירה.

דניאלה משתמשת במילים גדולות כ„הפרחת שממות סיסות ורוחניות, עיסוק ביצירה ועשייה" — כדי לסבר את האוזן. היא בטוחה כי רק שוליים צרים בעם סבורים „כי עלינו להתרחק משכם ומבית־לחם על־מנת לא להרגיז את הערבים".

לא מכבר פירסמה מאמר בביטאון „נקודה" ובו קבעה כי אי־אפשר להתעלם מהעובדה המרה, שהתנועה הקיבוצית היתה בשנים האחרונות לבית יוצר טרמינולוגי של ההכפשה נגד ההתיישבות בשטחים: „יישובי דמה", „ספסרי קרקעות". „אלה שכאבו — לא מתו די. האם לעולם עלינו להסביר פנים למשמיצינו?"

את התייצבותה וחסרת הפשרות למען אסירי המחתרת היא רואה כמחוייבות חברית „כלפי ידידים שנקלעו לצרה גדולה." היא מבטיחה ללכת עימם עוד כברת־דרך ארוכה.

נראה כי דניאלה וייס ועמיתיה לגוש אמונים מנהלים עתה מלחמת מאסף. הנזק שבפעילותם לגוש־אמונים רב מן השכר. מחסום השתיקה נגד ההנהגה הקיימת נפרץ והתביעות „לשוב אל דרך האמונה המקורית אם חפצי חיים אנו" מנסרות עתה בחלל.

כשאין שיווי משקל

בשנים האחרונות מעמד המשפחה בנסיגה. בית־הספר הוא המוסד היציב, שעשוי למלא חלק מתפקידיה. זה מצריך שינויים מרחיקי לכת במבנהו, אבל באוצר החליטו דווקא ללכת על קיצוצים. הסתדרות המורים מוחה בשביתה בת שעה.

הסתדרות המורים החליטה לזעזע את מערכת החינוך כדי להמחיש לציבור הרחב, מהי משמעות הקיצוצים. השביתה בת השעה הנערכת הבוקר מצביעה על מה שיקרה בשנים הבאות: הילדים יחזרו לבתיהם מוקדם יותר, אם תממש הממשלה את החלטתה ותקציץ בתקציב הנוכחי 44 מליון שקלים. גם בארגון המורים העל־יסודיים שוררת חרדה מפני מדיניות הממשלה: לדברי אירגון זה קיים חשש, כי האוצר לא יעביר את המשכורות, ולכן ישבתו חברי ארגון העל־יסודיים החל מן השבוע הבא.

בשיחה שקיים שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, הוא תיאר בפניו את התוצאות הרות האסון של הקיצוצים המתמשכים: יום הלימודים התקצר. מקצועות העשרה כמו מוסיקה, ציור ומלאכה נמצאים בתהליך של הכחדה. מקצוע הכימיה הולך ונעלם. הפיסיקה נחלשה. הטיפול האינדיבידואלי בקבוצות החלשות ובקידום האינטגרציה הולך ומתמעט. מיספר העובדים והמפקחים במשרד החינוך ירד בשבע השנים האחרונות ב־820, מ־3050 ל־2230. מיספר השעות לכיתה בחינוך היסודי ירד באותן שנים ל־20 ובחינוך הטכנולוגי ל־10 אחוזים כערך.

התגובות

השר נבון הביע דאגה בפני פורום של שרי מפלגתו, על כך ששנת הכספים הסתיימה, כנראה, כ־1.2 מיליארד שקלים, שעה שהיה גירעון מתוכנן של 400 מליון. קשה לתת יד לקיצוצים בחינוך, שעה שהמדינה מוכנה לוותר על הכנסות של 880 מליון שקלים בשנה על־ידי כך שהאוצר הוריד את תיקרת המס. הפער בין בתי־ספר עשירים לבין עניים גדל. החינוך והתרבות הופכים להיות מיצרך לעשירים.

שרי "העבודה" ויו"ר מפלגתם, שמעון פרס, לא גילו מעורבות התעניינות מרובים במתרחש בשדה החינוך. השר יצחק נבון זכה לתמיכה נאותה בתוך מפלגתו מידי יו"ר ועדת החינוך והתרבות, נחמן רז, ומידי מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולבר וחבריו בהנהלה.

יו"ר ארגון המורים העל־יסודיים, שושנה בייר, שאיננה חברת "העבודה" ואיננה מזוהה עם מפלגה פוליטית כלשהי, נקטה עמדות זהות לעמדותיו של שר החינוך והתרבות.

עדיין לא שמענו את קולו של ועד ההורים המרכזי כנגד הקיצוצים, וכנגד היווצרות בתי־ספר לעשירים ולעניים.

ממשלת "האחרות" הלאומית איננה קוראת את המפה הרוחנית. אין כיום בישראל קבוצה גרעינית ואיכותית יציבה, אשר מסוגלת לקבוע נורמות תרבותיות וחינוכיות בישראל של החברה הישראלית. מעמד המשפחה נמצא בנסיגה, כעשירית מכל הילדים היהודיים בישראל במשפחות, שבהן ישנו הורה אחד. מעמדן של תנועות הנוער או של חברות הילדים נחלש גם הוא במידה ניכרת.

בית־ספר כמשפחה אומנת

בית־הספר הוא עדיין המוסד היציב, רב־הכוח המסוגל ליטול על עצמו תפקידים, שהמשפחה מתנערת מהן. כדי שהוא יהיה מסוגל למלא חלק מתפקיד המשפחה, צריך בית־הספר ליהפך ממוסד מלמד למחנך. זה מחייב שינויים מרחיקי לכת במבנה בית־הספר, מקום ההורים בתוכו, תוכניות הלימודים ודרכי ההוראה.

אבל מורים צעירים, כמעט כולן מורות, נשלחים לכיתות גדושות תלמידים. חסרות מורות מסייעות לטיפול בחלשים, אין תקציבים לספריי־ספרייה, למעבדות, לאולמות התעמלות, לתזמורות, למקהלות, ללהקות מחול, ולחוגים דרמטיים. המורים זקוקים, כאוויר לנשימה, להתחדשות מתמדת, על ידי פיתוח מערכת השתלמויות בית־ספריות מחוזיות וארציות. באמצעות השתלמויות אלה ניתן להביא לידיעת ציבור המורים את דבר קיומם של רעיונות, תוכניות לימודים וטכנולוגיות מתקדמות.

בית־הספר צריך לפעול לאורך כל היום ולעסוק בחינוך פורמלי ובלתי־פורמלי, בהוראה ובהתחשבות מתמדת של כל הקהילה — הורים, תלמידים, מורים. תפקיד הממשלה הוא להעניק לציבור המחנכים את הכלים — שעות, תקציבים, חומרים ושירותים. הממשלה איננה מוכנה ליטול על עצמה אחריות למתרחש בחברה ובחינוך. זוהי גם סיבה מספקת להביע מפ"ם לפרק את ממשלת "האחרות" וללכת לבחירות.

דניאלה וייס. נפץ בקבוקים – וקדש

ספור המופרע – מופרך

ספור ציני על התנחלות "מעלה המופרעים", שפורסם בחוברת הכנה לאוניברסיטה עורר [illegible] זעמה של מחלקת ההסברה של "גוש אמונים". הם בעד סובלנות.

מחלקת ההסברה של "גוש אמונים" שלחה למערכות העיתונים צילום של דף מתוך חוברת הכנה לאוניברסיטה שהוציא לאור בית־ספר "אנקורי" בתל־אביב. לאנשי "גוש אמונים" נראה, כי דיבורים על סובלנות ועל פתיחות לא נקלטו בידי מחברי החוברת.

בהתנחלות "מעלה מופרעים" בהר עיבל גרים שבעה מתנחלים — שלוש בחורות, שלושה בחורים, ויצור אחד שמינו אינו מוגדר ושמו/ה "שירלי". שמות המתנחלים הם אברהם יצחק ויעקב, המתנחלות הן רבקה, לאה ורות הגיורת. יום אחד נולד בהתנחלות תינוק. כיוון שאין אף זוג נשוי בהתנחלות נרעשו ראשי יו"ש, והגיעו למקום במטרה לחקור מי אחראי להפקרות. כל שהעלו בחכתם הן העובדות הבאות: שירלי יכול/ה גם להרות וגם להפרות, יעקב לא מתעסק עם גרות, רות הגיורת שונאת הומוסקסואלים, יעקב מאוהב ביצחק שמתעלם ממנו בקביעות, רבקה לא אוהבת אף אחר עם שם תנכ"י. מי מהזוגות הבאים עלול היה להו[illegible] (1) רות ויעקב; (2) רבקה ויצחק; (3) [illegible] ורבקה; (4) יעקב ויצחק.

והרי תגובתינו: הסיפור על "[illegible] המופרעים" מופרך מעיקרו. מופרע הוא [illegible] שאינו שומר על המסורת של [illegible] בשכם. מופרע הוא מי שאינו [illegible] של צה"ל. מופרע הוא מי שאינו [illegible] בקבוקים בקלקיליה. מופרע הוא מי [illegible] מתנחל בלב אוכלוסייה ערבית.

רק חילוניים יכולים להמציא [illegible] שכולה חילול השם: בצוותא [illegible] בתולות ושלושה אברכים, [illegible] מוגדר/ת לא ייעשה כזאת במקומותינו.

לא יעלה על הדעת שראשי [illegible] ימתינו עד שהאשה תלד את [illegible] עליהם שגילו את מעשה החטא, [illegible] ההרה והנואף עימה אל מחוץ לגדר.

המתנחלים הם סמל הסובלנות [illegible] הם מגלים סובלנות כלפי [illegible] ונכונות לפתיחות ראשים של [illegible]

מדד הגועל

עובדי מחלקת החינוך של עיריית ירושלים פיתחו מדד חדש, המכונה בפיהם "מדד הגועל" או "מדד האיכס" (ב־רפה). לפי מדד זה יכול כל מנהל בית־ספר לאמוד עד כמה הורי השכונה רוצים בו או מתרחקים ממנו.

המדד החדש הוא דף, שעליו מרוכזות מחלקת החינוך למנהלים, כמה נרשמו לכיתות א' לעומת פוטנציאל הרישום באותו איזור, כמה תלמידים ביקשו העברה מבית ספרו, כמה נרשמו לבתי ספר העל־איזוריים, יחודיים. בגילה, למשל, מצויים חמישה בתי־ספר יסודיים, כל המנהלים קיבלו דו"ח שכונתי, והם מתחרים ביניהם תחרות בריאה.

נכון הדבר, שאיזורי הרישום נקבעים בתקנות הרישום העירוניות מדי שנה, אבל הורים אינם מוכנים לוותר על רמת החינוך של ילדיהם: יש הורים אשר מחליפים זרם, או שהם מוכרים את דירותיהם. לשון אחר: רמת החינוך בשכונה קובעת את מחירי הדירות.

לפני שש שנים נמצא בית־הספר הממלכתי־דתי "אפרתה" בשכונת בקעה במצב של "הדרדרות" ו"התייבשות". בלחץ קבוצת הורים אנגלו־סכסים החליף משרד החינוך את המנהל הקודם והציב במקומו את ישעיה בן יהודה. עתה פורח בית הספר. "עם דתיים כאלה אפשר לחיות", אומר לי ראש העירייה טדי קולק בנימה של הערכה. "אלה הם אנשים שאי־אפשר לטעות בהם: חינוכם מבוסס על יהדות תורה ומצוות אלא שהם מחנכים וההורים פתוחים, מודרניים, המבקשים להעניק לילדיהם השכלה כללית [illegible] השכלה יהודית מעמיקה."

שאלתי אחד מחברי ועד ההורים [illegible] מתרחש תהליך המעורבות שלהם [illegible] הספר. ההורה הסביר לי, שהחופש [illegible] בבחירת צוות המורים. יותר [illegible] מראיינים חברי הוועד, [illegible] להוראה. ברור שכניסת אותו [illegible] טעונה אישור מצד המפקח על [illegible] הממלכתי־דתי, אבל ללא אישור [illegible] יגיע אותו מורה לשיחה עם המפקח.

נוהג מבורך זה איננו קיים [illegible] ממלכתיים, שם החלטתו של המפקח [illegible] כמעט בלעדית. בבית־הספר [illegible] גאולים א', בשכונת בקעה, נאבקו הורים [illegible] מפקחי לשכת מחוז ירושלים [illegible] המורים שלוש שנים עד אשר [illegible] המנהלת.

השנה פורח בית הספר. המנהלת [illegible] עדה בן־צבי, נפגשה עם מנהל [illegible] העברית, שמואל מיכאלי, וקיבלה [illegible] דיאגנוסטי על המצב הלימודי של [illegible] ספרה ביחס לרמה הנדרשת [illegible] כתוצאה מכך פתחה המנהלת [illegible] בחופשת הפסח "קייטנה באנגלית" [illegible] כיתות ו'. בקיץ תיפתח שוב קייטנה [illegible] התלמידים נהנים מקורס [illegible] מושטט, לפי הדגם של [illegible] מטריות, הנערכות למועמדים [illegible] סיטאות. בהורים רואה עדה בן צבי [illegible] היא מייחלת למעורבות גבוהה יותר [illegible] הורים.

היתה לו מנדולינה...

בחינת בגרות ראשונה בישראל במנדולינה

גיל גרנות, תלמיד כיתה י"ב בתיכון ע"ש תלמה ילין בתל־אביב הוא הראשון בישראל אשר ניגש לבחינת בגרות במנדולינה, ואף זכה בציון 10 — פרטים אלה מסר לי משה יעקובסון, המכהן כמפקח על החינוך המוסיקאלי במחוז חיפה, וכמנצח האנסמבל הישראלי לכלי פריטה.

גיל גרנות זכה בציון 10 מידי המלחין בן־ציון אורגד, המכהן כמפקח מרכזי על הוראת המוסיקה במשרד החינוך. הצעיר המוכשר הגיש לבוחנים עבודה עיונית במוסיקולוגיה, ורסיטל למנדולינה, שכלל יצירות בארוקיות קלאסיות ומודרניות. חלק ניכר מן הניגשים לבגרות מוסיקאלית מתמחים בכינור או פסנתר. גיל גרנות למד לנגן אצל עופרה אלבוחר "האם של המנדולינות", שהיא גם מורתן של [illegible] אנסמבל כלי הפריטה בראשון־לציון.

גיל גרנות ייצג את ישראל כאשר [illegible] באנסמבל כלי הפריטה, אשר ייצג [illegible] הקרוב לשני פסטיבלים בבריטניה [illegible] ובאורינבורג. מנצח האנסמבל הישראלי [illegible] יעקובסון סיפר לי, כי ההרכב מונה [illegible] רובם במנדולינות ומיעוטם במנדולות, מנדולואס, וגיטרות. התוכנית [illegible] ישראל תהיה רב־לאומית, והכלל [illegible] אמנותיות מאת פרסל האנגלי, [illegible] האיטלקי, ראמו הצרפתי, לבד [illegible] שירי עם אנגליים, סקוטיים, [illegible] וישראליים.

אור יהודה – אור גדול

קידום החינוך על חשבון השגיאות זיכה את העיירה בפרס החינוך תשמ"ו.

ר"ע מועצת אור יהודה, ע' יצחק בוכובזה

שתקד סיימו את לימודיהם בבתי־[illegible] העל־יסודיים מאור יהודה 98 [illegible] מן התלמידים לעומת 49 אחוזים [illegible] שנים קודם לכן. הממוצע הארצי [illegible] מסיימים עומד על 75 אחוזים.

[illegible] כות כושר אחיזה גבוה זה של בתי־הספר העל־יסודיים באור יהודה החליט משרד החינוך להעניק את פרס החינוך לתשמ"ו לעיירה זו. בתי־הספר העל־יסודיים באור יהודה בוחנים, איפוא, את הצלחתם לא על פי שיעור מקבלי תעודות הבגרות, אלא על פי שיעור מסיימי כיתות י"ב. כך הם מקדימים את רוב בתי־הספר העל־יסודיים בישראל, ומן הראוי שכל בתי־הספר יאמצו את המופת של אור יהודה.

להצלחה אחראים לא רק המחנכים בבתי־הספר העל־יסודיים ומפקחי משרד החינוך, אלא גם הרשות המקומית ומחנכי בתי־הספר היסודיים. תקציב מערכת החינוך המקומית מהווה כ־40 אחוזים מכלל תקציב הרשות — פחות מאשר בתל־אביב (56), אבל הרבה יותר מאשר בירושלים (31) או בחיפה (22).

מעניין, שעל מתן הפרס המליץ דווקא איש החינוך היסודי יוסף בן רחומים, המכהן כיו"ר הוועדה לחינוך יסודי במזכירות הפדגוגית. בהמלצתו על מתן הפרס כתב בן רחומים כי בתי־הספר ביישוב שינו את תדמיתם ואת דרכי עבודתם. הנהלות שני בתי־הספר העל־יסודיים המקיפים מתמודדות עם בעיות חינוכיות.

כל הכבוד למחנכים ולאבות אור יהודה.

מומחים למצבי אסון

ד"ר דוד גרין מבית־הספר לחינוך של אוניברסיטת תל־אביב מוכר בארץ כמומחה למניעת סמים, במיוחד בקרב הנוער. באמריקה הלאטינית מוכר ד"ר דוד גרין כמומחה להתערבות במצבי משבר ואסון. בעקבות רעידת אדמה קטלנית במקסיקו סיטי לפני כשנתיים, הוא הוזמן לעיר זאת כדי לסייע במתן שירותים פסיכו־סוציאליים לנפגעים. באותה שנה התפרץ בקולומביה הר הגעש נבאדו דל־רואיז, הרס כליל את העיר ארמרו וגרם למות 30,000 בני אדם.

צופי הטלוויזיה שלנו זוכרים אל־נכון את הנערה בת ה־14 אשר צוותי טלוויזיה צילמוה, שעה שהיא שקועה בתוך הבוץ ואחר־כך עד צוואר, וגוועה לעיני הצופים בבתיהם. ניצולי הרעש בקולומביה ובני משפחותיהם עדיין זקוקים לסיוע. אוניברסיטת בוגוטה, בירת קולומביה, הזמינה בחודש שעבר את ד"ר דוד גרין כדי לקיים סמינר לבעלי מקצוע, כדי שיוכלו להתערב במצבים של אסון המוני. בסמינר השתתפו כמאה איש — פסיכולוגים ופסיכיאטרים, רופאים, עובדים סוציאליים וקובעי מדיניות. הסמינר נערך במשך תשעה ימים וכלל הרצאות של ד"ר גרין על הנושאים הבאים: הגדרות של מצבי אסון המוני, תגובת הפרט והקהילה, תיסמונת פוסט־טראומטית, אירגון שירותי הצלה, טיפול לטווח קצר ולטווח ארוך בניצולים, סיוע למטפלים בניצולים, מוקד והערכה.

על הסמינר דווח בכל אמצעי התקשורת — נמסר לרקטור אוניברסיטת תל־אביב פרופ' בן־שאול בדו"ח מקיף על הסיוע הישראלי. בכלי התקשורת הקולומביאניים הובלט בדרך קבע שיתוף הפעולה עם ישראל וחלקה של אוניברסיטת תל־אביב בפרט.

אחר שעות הצהריים הדריך ד"ר גרין סטודנטים המכינים עבודות מחקר על האסון, נפגש עם מעצבי מדיניות כדי להביע חוות דעת על פעולתם. כן נתבקש להביע חוות דעת על עשרות פרסומים מקומיים.

משרד הנשיאות של קולומביה, האחראי להתערבות במצבי אסון החליט להוציא את דיוני הסמינר בצורת מיסמך שישרת את קולומביה ואת שכנותיה. עם תום הסמינר העמיד חיל האוויר הקולומביאני מטוס לרשות המלומד הישראלי, שהטיס אותו לאתרי האסון, שם נפגש במשך שלושה ימים עם ניצולים וניהל איתם ועם מנהיגיהם קבוצות עבודה לשם איתור דרכי פתרונות פסיכו־סוציאליים. עד כאן הדו"ח של ד"ר גרין לרקטור האוניברסיטה.

מומחיותו של חוקר ישראלי, אין בה כדי להפתיע. מאז הקמת המדינה הצטבר בישראל נסיון רב בטיפול ביתומים ובאלמנות מלחמה. ד"ר גרין, שעבד בסמינר הקיבוצים בתל־אביב, הוא ממשיך מסורת שהחלו בה, שמואל גולן, איש משמר העמק וצבי זהר, חברו לדרך בהנהלת סמינר הקיבוצים. במיוחד באוניברסיטת חיפה הצטבר נסיון רב של התערבות במצבי אסון, בידי פסיכולוגים כמו ד"ר אביגדור קלינגמן ועופרה אילון. התקפות הרצח של המחבלים בקריית שמונה ובמעלות, ולהבדיל — אסון הרכבת בצומת הבונים במרכז הארץ, הניבו לקחים מרים, אך חיוניים. כך הפכנו ליצואנים של ידע על התערבות במצבי אסון.

צ'יץ בואש משושני

עד עתה שמר ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, את כסאו של ד"ר שמשון שושני, מתוך תקווה שיתייאש מתפקידו המסורך כמנכ"ל ויחזור לתפקידו הקודם, כמנהל הכללי של החינוך בתל־אביב.

אבל צ'יץ התייאש. לאחרונה סיכם עם מנהל מחוז המרכז, יאיר לוין, כי יקבל על עצמו את התפקיד. גם עמרם מליץ, מנהל מחוז הדרום, יוצא מן המערכת לכמה שנים, לשליחות בחו"ל. עמרם מליץ, מן המפקחים החרשניים במערכת החינוך, התמנה בתקופת כהונתו של זבולון המר. עתה יוותר בין מנהלי המחוזות ותיק אחד — ד"ר יוסף להי, ירושלמי, המכהן כמנהל מחוז הצפון.

משרד החינוך מחפש עתה גם אדם מתאים לניהול האגף להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמותם. תפקיד זה איננו מאויש זה למעלה מעשר שנים.

מחכים להחלטה אמיצה

ערב ההכרעה בממשלה על המראתו או נחיתתו של פרויקט ה"לביא" — צריך שר הבטחון להתחשב בצה"ל, להטות אוזן ולהיזכר בביצה הקטנה והתמימה שממנה בקע דינוזאור

יצחק רבין. להכריע

ה"לביא" הזה, (תנור אפיה) כבר מונח אחר כבוד בערימת גרוטאות כאבן שאין לה הופכין.

גורל פרויקט "הלביא", שדומה כי אין לו אח ורע מבחינת ההתערבות האמריקנית, מבחינת הוויכוח הציבורי וההשלכות על המשך התפתחות צה"ל — יובא כנראה מחר להכרעת הממשלה.

שר הביטחון, יצחק רבין, שמביא את הנושא לדיון, לא ישמיע המלצה חד־משמעית. הוא יסתפק — כפי שפורסם — בהצגת הנתונים והעלויות ובקביעה שבתקציב הבטחון הנוכחי לא ניתן לפתח ולייצר את המטוס. ככל הנראה, לא ישמיע שם עמדתו האמיתית בעניין הפרויקט, כפי שנשמעו מפיו במספר הזדמנויות בעבר הלא־רחוק.

אבל בצמרת צה"ל, במטה הכללי ובחילות, מצפים לשמוע מרבין דברים ברורים בישיבת הממשלה. הוא הלא מכיר את דעתם של הרמטכ"ל החדש, של אלופי צה"ל ושל המפקדים.

יתר־על־כן, חיל־האוויר, הצרכן הישיר של המטוס, הגיע למסקנה שלמרות שה"לביא" יהיה מטוס טוב ותפור בחליפה לפי מידה, הרי עדיפה החליפה של מטוסי "F־16" משופרים מארצות־הברית.

מפקד חיל־האוויר, האלוף עמוס לפידות, לא הטיב לבטא את דעת פקודיו הבכירים בנושא זה בדיונים שנערכו בראשות ובדיונים אחרים על "הלביא". אולם גם האלוף לפידות, הידוע באהדתו לפרויקט, כבר אמר בראיון עיתונאי: "אני אוהב את הלביא — אבל אסתדר בלעדיו". היה זה האלוף האחרון במטכ"ל ש"התקפל" מול המציאות.

לשר הבטחון, גם מוכרים היטב הנתונים הכלכליים הקשים. מחירו של כל "לביא", נסיכומו של דבר, וההבדל בין זה לבין מטוס אמריקני מתקדם עם שיפורים ישראליים. הוא מכיר את החישוב הכלכלי, לפיו לא כדאי להקים קו ייצור למטוס קרב אם אין מייצרים לפחות 300 מטוסים. והלא הוא קבע שלא ייווצרו יותר מ־200 מטוסים לחיל־האוויר. והנה, מאז קביעתו זו, ירדה כבר דרישת חיל־האוויר ל־100 מטוסים. רבין, שדיבר בכמה הזדמנויות על מטוסי ה"כפיר" העומדים כאבן שאין לה הופכין בהנגרים של התעשיה האווירית ועל הקושי למצוא להם שווקים, כוודאי יכול לתאר לעצמו מצב דומה עם "הלביא".

ביחסי הציבור המקצועיים והמופלאים של התעשיה האווירית ובשדולות למיניהן, מדברים רבות על ה"לביא" כעל "פרויקט לאומי", על התעסוקה שהוא מספק לארבעת־אלפים בתי־אב ועל הקידמה הטכנולוגית שהוא מעניק לישראל. העבודה שנערכה במטכ"ל ביחס לתעסוקה ולטכנולוגיה, בוודאי אינה נעלמת מעיניו של שר הבטחון. הוא יודע שביטול הפרויקט יביא עבודה חלופית לתעשייה האווירית וליתר התעשיות הבטחוניות הנמצאות בשעה קשה. די אם יאזין למפקדי צה"ל, למפקד חיל־הים הנאבק על חידוש הצי הימי המיושן מדינת ישראל; די לו אם ישמע את האמריקנים שאמרו כבר מה שהיו צריכים, והותירו את ההחלטה בידי שר שבעיניהם יודע לקבל החלטה.

רבין יכול לזמן אליו לשיחה את השר עזר וייצמן, ולשמוע ממנו על השתלשלות העניינים בפרוייקט ה"לביא". כיצד עבר מטוס קטן וזול — שהיה אמור להחליף את ה"סקייהוק" וה"כפיר" — למימדי ענק שהופכים את ישראל למתחרה מול ארצות־הברית בייצור מטוס־קרב.

ואם ייוותר לו זמן, מומלץ לשר הבטחון לשוחח עם יקיר פלסנר, שיסביר לו היטב את סעיף "הגאווה הלאומית" של העם היהודי שהינחה בלעדית את מנחם בגין כאשר אישר את הפרויקט היומרני.

עם כל הצער הכרוך בכך, חייב יצחק רבין לומר בישיבת הממשלה דברים ברורים, בלי להתחשב בלחצים פוליטיים של חברים־למפלגה ושל שותפים מ"הליכוד", שכל מה שינחה אותם הוא התעשיה האווירית על עשרות־אלפי העובדים (ומצביעים בפוטנציה) המועסקים בה.

ערב ההכרעה על פרויקט "הלביא", טוב יעשה רבין אם יטה אוזן לחברי ועדת הכספים והשרים וילמד מפיהם על השדולות והלחצים המופעלים עליהם מצד גורמים בעלי עניין בהמשך הפרויקט. שייגש, אחר־כך, למפקדי האוגדות, החטיבות והטייסות שנאלצו לסגור יחידות תחת חרב הקיצוצים ולפטר. בתוך כך, אלפי אנשים בעודם מגויסים מהקמת שדולות ללחצים על ח"כים ושרים. אלה שילמו את מחיר ה"לביא".

רבין חייב לתת ביטוי בממשלה לדעתו של הצבא, הצועד אל שנות האלפיים ונושא על כתפיו את הנטל העצום של פיתוח וייצור המטוס. רבין חייב זאת לחיל־האוויר ולכולנו.

הוא חייב לקבל החלטה אמיצה.

מיתוס נפוח בדייסה פוליטית

בעוד כחודש יצויין יום ירושלים, וימלאו 20 שנה לשחרור העיר במלחמת ששת הימים. הפעם נעשה מאמץ מיוחד לתת לאירוע רגש הגלוסה. אך בדרך למטרה, השתבשו מספר גורמים שעשויים להפוך את האירוע למשהו שפיבר לייעודו. אמנם, על עצם הייעוד יהיו דעות שונות, אבל אין צל של ספק, שעכשיו יש לשמור על פרופורציות נכונות ולשאוף לצניעות והצטמצמות.

"כינוס הר הבית" — זו סיסמת יום ירושלים המתפרסמת באמצעי־התקשורת והמודעות. כחייל בחטיבה זו, חשבתי לתומי שטעות הייתה בידי היזומים ששלחו לי הזמנה ליום עיון של חבורה הקשורה ל"גוש אמונים" ו"נאמני הר־הבית". כשפתחתי את ההזמנה התברר לי, שמחכות לנו הפתעות: כינוס צניחה ורכובשים בחולות לטרון ומפגנים אור־קוליים מלווים בקרני לייזר ואפקטים תקשורתיים ודגלי הלאום על הר־הבית.

בין היוזמים מיטב מפקדי היחידה, אשר לדעתי, לא הבחינו במהלך התיכנון בטעות שהפכה את יום ירושלים לפרויקט פירסומי עם חוי טעם פוליטי. הם איבדו את הפרופורציה — כמו בעוד אירועים רבים במדינה המקבלים תנופה ויוצאים משליטת היוזמים.

את כינוס הר־הבית מכרו לחברת פירסום, לעיתונות ולטלוויזיה. "הר הבית", צנחנים, זה יהיה ה"שאו" גדול. והרי הכינוס יכול היה לקרוא "יום שחרור ירושלים". פשוט. מה לנו ולכינוס "הר הבית"? האם נלחמנו רק על הר־הבית, האם המתכננים לא שמו לב לקשר העלול להיווצר בין הכינוס ובין "נבואות המחתרת היהודית" שניסו לפוצץ את הר־הבית ולקרב את בוא המשיח?

האם השחות החוזרים ונשנים של חוג "נאמני הר הבית" עם גאולה כהן ושילנסקי אינם מאותתים לכולנו — להתרחק מכל קשר המזדהה עם האש הזו? הר הבית הוא מקור לקרבה בין עמים. הוא מקור למריבה בתוכנו. [illegible] מה לכל זה ולקרב על גבעת התחמושת ולחימה כוודאי ג'זו, ועד מוזיאון [illegible] למי נחוץ הפירסום והגאווה [illegible]

אני קורא לרמטכ"ל דן שומרון, לסגנו אהוד ברק, לראש אכ"א מתן וילנאי, לקצין חינוך ראשי נחמיה דגן, לבנציון ווינר מפקד [illegible] ולכל מפקדי הגדודים והחטיבה מיוזמי הכינוס: כולם מיוצאי הצנחנים. כולנו מאותה משפחה. אנא, הביטו על המתרחש, דאגו לצמצם את תרבות המיתוסים. מדיניות האיפוק שהודגשה בחודש האחרון בצה"ל — מעט הכרזות, ביטול כינוסי מפקדים, וכיבודי מזון מפוארים — מחייבת להחליט גם על מיתון כינוס יום ירושלים, למתן את הפירסומת ואת גלי הלאומיות הנבובה. זה לא יפחית דבר מהאירועים עצמם, שהם חשובים וחיוניים ליחידה, למשפחות ולחינוך בכלל. שינוי שם האירוע יסייע למימדים נכונים יותר.

הצניחה בחולות לטרון - מיותרת. חידוש הצניחה לחיילי החטיבה ייעשה ביעילות מירבית, במקום ובזמן אחר. חבל על הכסף!! יצירת מיתוסים מלאכותיים — היא ההיפוך של הדרוש היום. היום צריך הצבא לתת עדיפות עליונה לחינוך המפקדים, כפי שבזמננו של רפול ניתנה עדיפות לחינוך נוער שוליים. המציאות הקשה של השנים האחרונות, ובמיוחד מאז מלחמת לבנון, הופכת את החינוך של המפקדים בצבא למשימה הגדולה שלו. במיוחד בסדיר. אבל במיוחד גם במילואים. מי הם חיילי וקציני החטיבה היום? זה הנוער שלחם בלבנון. הקרב על ירושלים — נראה להם סיפורי אגדות. הנערים של היום מצויים בתוך מריבה משונה. של חוקנים. העבר מלא מיתוסים וקרבות הירואיים. והיום — פעילות מבצעית בלבנון, מטעני־צד, מרדפים אין־סופיים אחר זורקי אבנים ובקבוקים, שסע לאומי וריב־אחים, שהוא הדבר הגרוע מכל.

מתפארים בלי סוף בעבר מנפחים מיתוסים — אבל הבעיות של הערכים היום — הן הן האתגר. כיצד נצליח בתהליך זה לטפח בנוער את האמונה בהתנדבות, בעשייה? כיצד יצליח הצבא למשוך את הטובים להמשיך לקורס קצינים ולקורס מפקדי כיתות ומפקדי פלוגות? הצבא הוא העם — זו הבעיה. והמציאות מסובכת וגורמת לוויכוח פנימי ולעימותים. לכן החלטתי לצאת הפעם נגד ניפוח מיתוסים ואירועים והפיכת מורשת הקרב והיחידות — למבצעי תיקשורת משולבים בדייסה הפוליטית.

אני מאמין, שנעשתה פה טעות שאפשר לתקנה. אנחנו נמצאים בתקופה קריטית למדינה. הקיצונים מימין והקיצונים משמאל והפילוג — אלה הגרועים שבאויבינו. כוחנו לעבור יחד ולהכיר ביעדים, במטרות ובאמצעים, ולעשות בשקט ובמסירות את הדרוש. הצניעות, והצמצום והאיפוק אינם מגרעת. להיפך, הם הכוח. גם לצנחנים יש יחידות צנחנים נוספות, ויחידות שריון וגולני ים ואוויר שעושות ועשו מעשים מופלאים. אנחנו, הצנחנים, עלינו על הבמה והארנו עצמנו באור מוגזם בזרקור הפירסומת ובצורה מעט יומרנית מדי. איבדנו את הפרופורציות.

עכשיו הזמן לעבודה שקטה ולחגיגות צנועות ולעשייה בחינוך, באימונים ובלקחים. זו התכוננות הטובה ביותר לבאות. זו גם הדרך שעשויה להביא את הצבא לא להיגרר כל העת אחר הרחוב, אחר תרבות הכיכר, הסיסמאות הלאומיות והעוצמה המדומה — אלא להיפך לגוף של דוגמא אישית, לגוף יהודי חושב ולוחם. גם על כיוון צריך להאבק. וזה כולל את חטיבות המילואים. לא רק את הצבא הסדיר שאותו בזמן האחרון כולם מבקרים. מישהו צריך להתחיל בדוגמה. לא מוכרחים לחכות לפקודה מהרמטכ"ל. את הכינוסים וההצגות צריך לצמצם. את הטעות צריך ואפשר לתקן ולעשות את העבודה בשקט ובהתאם ליכולת.

יום ירושלים הוא יום גדול לישראל. בימי הלחימה נפלו 97 מלוחמי החטיבה. ביום זה אנו עולים לעיר וכל־אחד הולך עם ילדיו במסלול פלוגתו על למצבות הגדודים והיחידות. ושם מתייחדים ופוגשים את החברים. זה גם יום של כאב גדול, אין שום מקום לקשקוש הזה "כינוס הר הבית"!!

אביטל גבע,
קיבוץ עין־שמר
(מחיילי חטיבת הצנחנים משחררי ירושלים, גדוד 28)

● הצנחנים בכותל, '67 ● "מה לנו ולכינוס"?

רשות הקורא

שומרים בלי זכויות

מקריאה ב"על המשמר" התרשמתי כי הכנס דואגים דאגה מרובה לפועלי ישראל. אולם ישנם במדינה פועלים אשר יתכן ואין גורם כלשהו הדואג להם.

כך, למשל, כל הפועלים המקבלים עבודה באמצעות לשכות עבודה פרטיות. המצב הכלכלי הנוכחי במדינה יניע את הסקטורים השונים להעסיק עובדים בסגנון הקיים בארה"ב. כלומר, אי־קבלת קביעות בעבודה ופיטורי העובד כאשר אין למעביד עבודה בשבילו. מצב זה כבר קיים אצל המועסקים דרך לשכות העבודה הפרטיות. איני פוסל קיומן של לשכות אלה, אולם אני סבור כי על גורם בעל משקל לקחת לידיו את הטיפול במועסקים דרכן, כדי להבטיח את זכויותיהם.

אלפי עובדים מועסקים בתפקידי שמירה ברחבי הארץ, ולמיטב ידיעתי אין להם כתובת כלשהי בה יוכלו לבקש עזרה כאשר הם נתקלים בבעיות בתחום העבודה או עם המעביד. בחיפה קיים ועד כלשהו, ועד השומרים, הממוקם בבניין ההסתדרות בחיפה. אולם מוועד זה שומעים רק פעם בשנה, כאשר הוא מחלק שי לחג. וגם זה רק כאשר השומר משלם דמי חבר לאותו ועד. שכרו של השומר הינו נמוך ואינו מגיע לשכר המינימום הקבוע בחוק. למרות שבמקרים לא מעטים השומר נדרש לשאת נשק בזמן מילוי תפקידו, שכרו אינו מכסה את הסיכון הכרוך במקצוע זה. לשומר אין שכר הקבוע בחוק והשכר המשולם לו עבור משמרת יום שווה בדרך כלל במשמרות יום ולילה.

לדעתי, גם בנושא זה יש מקום לטיפול ופיקוח של גורם בעל משקל כגון מפ"ם.

משה דר סיני, חיפה

עוצרים ושופטים

ב"על המשמר" מ־5.5.87 בטור "בפלילים", יש דיווח כי חשוד בגניבה שנפגע מירית שוטר משמר הגבול מת מפצעיו. לדעתי זאת שערורייה! מקרה כזה אסור שיקרה בשום אופן ואין לו הצדקה.

לשום משטרה בעולם אין זכות לפתוח באש לעבר חשוד, שלא לדבר על הסיכון לשלומם של עוברים ושבים. זכותו הבסיסית של כל חשוד היא לעמוד לדין לפני שופט ואם יימצא אשם, ישא בדין וייענש. לא יתכן כי המשטרה תהיה השופטת והמוציאה לפועל.

דורון ספקטור, מרחביה

גימלאים — רק במועדונים?

פניתי מספר פעמים למזכיר והיו"ר ועד הסתדרות הגימלאים בכפר־סבא. בשאלה ובבקשה לערוך אסיפת גימלאים, ולהביא בשמי ובשם כמה חברים הצעות בקשר לפעילות של הסתדרות הגימלאים בכפר־סבא. הצעתי לפעול בשטח של ארגון הספקה מוזלת לגימלאים. שאלתי מדוע לא מקיימים אסיפה כללית אפילו פעם בשנה.

נאמר לי, כי המרכזים נפגשים עם אנשי המועדונים מדי פעם וזה מספיק. לשאלתי, מדוע לא יזמינו לאסיפה כללית את כל הגימלאים, נאמר לי כי אין לסניף תקציב לפרסם מודעות, או לשלוח הזמנות לחברים הרשומים.

שאלתי למרכז היא: א. האם הסתדרות הגימלאים היא הסתדרות המועדונים, או של כלל הגימלאים הרשומים?

ב. האם כל הגימלאים רשאים לשמוע מדי פעם אינפורמציה ולהציע הצעות?

מנחם גלילי, כפר סבא

לפרוש בכבוד

מנהל מפעלנו, אברהם שור ז"ל, נפטר לפני תשע שנים. אחרי שהוא עזב את מפעל הצינורות בעכו התחלפו 6 מנהלים. כל אחד מהם פיטר פועלים, כדי לא להפסיד. נשארנו 250 במקום 750.

גם המנהל החדש אומר שצריך לפטר עוד 100 פועלים קשישים ומוגבלים בפרישה מוקדמת.

אנחנו רוצים עבודה ולא פרישה מוקדמת. לא רוצים להפסיד את הפרמיות, שעות נוספות, כלכלה ביגור זכויות ביטוח לאומי.

תנו לנו עבודה. אנחנו רוצים לפרוש בכבוד בגיל 65, כמו כולם.

אל תשליכונו לעת זיקנה!

פועלים קשישים,
מפעל צינורות עכו

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

תיק חוץ

מפקד המשטרה על ספסל הנאשמים

משפטו של הגנראל דוראסו, שהיה מפקד משטרת מקסיקו בימי הנשיא פורטיליו, עשוי ליהפך לפארסה בגלל שחיתות המשטר. 57 העדים, פרט לאחד, חזרו בהם מעדותם, ועל האחרון מרחפת סכנת רצח

מאת יהודה צור

האיש שכיהן כמפקד משטרת מקסיקו במשך שנות נשיאותו של הנשיא פורטיליו ממתין עתה למשפטו. אשר עלול לידפך לכתב אישום חריף נגד שחיתות המשטר בארצו, או לפארסה מגוחכת, המוכיחה עד מה גדול עדיין כוחם של אמצעי אלימות והפחדה נגד עדים במקסיקו של היום.

במשך שנים רבות היה הגנראל ארטורו דוראסו מפקדה הכל־יכול של משטרת עיר הבירה. הגנראל, שהיה ידידו האישי של נשיא מקסיקו בין 1976 ל־1982, הצליח להקים בתוך המערכת המשטרתית אירגון אשר הנהיג טרור כדי לקיים מסחר מסועף של סמים, זנות, הונאות, הברחות, גניבות, אלימות תראלית, עינויים ורציחות. הוא הצליח להשליט את רצונו על כל מינויי השלטון, עד היום מצטטים את הנשיא פורטיליו שאמר לידידו מפקד המשטרה, „כל עוד אני מכהן כנשיא תוכל לעשות כרצונך, אך לאחר מכן כדאי שתיזהר." בעת שכיהן כמפקד המשטרה הצליח דוראסו, שלא שירת אפילו יום אחד כאיש צבא קבע, לקבל דרגת גנראל בצבא ארצו, למרבה האירוניה, הוא גם קיבל תואר דוקטור ככבוד מטעם בית המשפט העליון של מקסיקו. עיסוקיו הצדדיים איפשרו לו, על פי הערכות שפורסמו בהרחבה במקסיקו, לצבור כ־500 מיליון דולר השמורים היטב בבנקים זרים. אולם חסכונותיו לעתיד לא מנעו ממנו לבנות לו שני ארמונות, שאת אחד מהם הוא כינה „פארטנון", והמקור היווני מחוויר לעומתו. אך בארמון השני הוא בנה גם מסלול מירוצים פרטי.

תקופת השלטון הבלעדי של דוראסו חלפה יחד עם כהונתו של הנשיא פורטיליו. ימים ספורים לפני שהתחלף השלטון במקסיקו נמלט הגנראל לפורטוריקו. ב־1984 הוא נעצר באי על־ידי משטרת ארה"ב והוסגר לפני שנה למקסיקו, על פי בקשת הסגרה שהוציאה ארצו לאינטרפול. אולם תוך כמה חודשים הצליח השוטר, שהיה למעשה ראש המאפיה במקסיקו, להפוך את משפטו לפארסה. אשר על־ידי השיפת השחיתות הנפוצה עדיין במקסיקו היא פוגעת בנסיונו של המשטר הנוכחי לטהר את האווירה.

הודות לשיטותיו הידועות ובעזרת מאות מיליוני הדולרים שברשותו הצליח הגנראל להביא לכך ש־57 העדים שהתביעה הביאה להעיד נגדו חזרו בהם ברגע האחרון, ורק אחד מהם נותר איתן בהאשמותיו. זהו חוסה גונזאלס, בן 58, שכיהן בעבר כראש לישכתו של הגנראל.

מייד עם גלותו מרצון של הגנראל המקסיקני מיהר גונזאלס לפרסם ספר על מעלליו של מפקדו לשעבר, והספר נמכר במקסיקו ביותר ממיליון עותקים. בספר יש האשמות ומסמכים רבים נגד מפקד המשטרה לשעבר, אשר לא הוכחשו עד היום על־ידי שום גורם משפטי. בינתיים מצליח דוראסו, מתאו בבית הכלא בבירת מקסיקו, למנוע מהעדים להעיד נגדו. גונזאלס הותקף על־ידי אלמונים שלוש פעמים בחודשים האחרונים. לפני כשבועיים הוא הותקף בשירותים של כלינו גדול בבירת מקסיקו וראייתו נפגמה קשה עקב כך.

אולם לא רק נגד העד הראשי יוצאים אנשיו של הגנראל. לפני כמה שבועות ניסו אנשיו לחטוף את התובע הראשי במשפט נגדו וכאשר נכשלו הפליאו מכותיהם בו. למרות שומרי הראש שעמדו מנגד. ימים ספורים לפני כן איימו שלושה מאנשי דוראסו גם על התובע וגם על גונזאלס, העד המרכזי, במהלך המשפט. בפני השופטת לא היססו שלושת הגאנגסטרים להזהיר את התובע והעד ש„תהיינה לכם בעיות קשות אם לא תנמיכו את הטון ואת הדיבורים נגד הגנראל".

גם הסניגור הראשי, המנהל את הגנתו של הגנראל, לא היסס לאמר לתובע: „הגנראל כועס מאד בגלל הצורה בה אתה מנהל את המשפט". לדברי שבועון מפורסם הסניגור הוסיף, שהאנשים המקיפים את הגנראל הם חמומי־מוח וכל דבר יכול לקרות. באמצעי התקשורת המקסיקניים אין חילוקי דעות באשר למה שעלול לקרות לחווה גונזאלס, העד הראשי נגד דוראסו. בדירתו הוא הספיק למסגר מאמר ראשי בעיתון מקסיקני, שכותרתו „האם יהרוג הגנראל את גונזאלס?". בראיון שנתן לא מזמן טוען גונזאלס, שמדי יום מאיימים על רעייתו ועל בתו בת ה־10 ועל חייו. הוא סבור שלא יעבור זמן רב עד שימממשו אנשיו של הגנראל את איומיהם נגדו. „מאז שהביאו את דוראסו למקסיקו, העיתונות שוב עברה לשירותו. עיתונאים כבר לא מבקשים ממני ראיונות, לא מבקשים את תגובותי. וכאשר שואליו, הם מבשלים את התשובות כך שלמעשה הן משרתות את דוראסו." העד טוען שבמהלך המשפט חילקו עוזריו של דוראסו רבבות דולרים בין אנשים שעמדו להעיד נגדו. גונזאלס מציין בראיון שחשב למצוא מקלט בספרד, שם נולדו הוריו. הוא בעצמו מרגיש, שבמקסיקו איש לא יופתע — גם אם הדבר יעורר גל של תגובות נזעמות — אם ייהרג כבר בימים הקרובים. אולם הוא מציין שכל מה שנותר לו כדי לשמור על זיק של כבוד אנושי הוא להמשיך במשפט, כי עדיין הוא מאמין שהצדק חייב להיעשות.

על־פי מקרים דומים שאירעו בעבר ובהתחשב במה שכבר התרחש במשפטו הנוכחי של דוראסו, סביר להניח שלא יוותרו עדים רבים להעיד נגדו ובליית ברירה, כך יטענו בבתי המשפט, יזכו אותו מחוסר הוכחות.

הנשיא פורטילין — נתן חסות לשחיתות

צור משלנו אכל

(סוף מעמוד 6)

בפנים, האסירים שישבו שם בבית המעצר. ובעיניהם הייתי משול למת. שכבתי, לא, לא שכבתי, הייתי מוטל על מיטה מלוכלכת מלאה פישפשים וכינים. מסריחה, הייתי מוכרח לשכב קצת, אי־אפשר לעמוד כל הזמן, גם לשבת היה קשה. והם השאינו לי בפנים, אתה מבין". הוא כנראה נבהל מעצמו, הוא, המושל ברוחו, איבד שלוותו בפני אדם זר. גם דמעות עלו בעיניו, היינו בדירה רק שנינו. אחר־כך התנצל, פתאום ראיתי אדם אחר. לא צור החכם המבריק שמעל, אולי משום שרצה להראות לכולם שהוא יותר חכם. שהרי הוא לא מעל פעם אחת בלבד, הוא סובב עניינים, הוא סובב את כולם על האצבע הקטנה שלו.

אחר־כך היה שקט שאפשר למששו בידיים ופתאום צור שאל: „אתה יודע איזה תאריך היום?" אמרתי, 30 בינואר. היום לפני 50 שנים תפס היטלר את השלטון בגרמניה. הוא המשיך „אתה יודע שאני מגרמניה?" כן, ידעתי. „סיפרו לי ההורים אותי שאתה יקה אמיתי". ואז תיאר את תפיסת השלטון בידי הנאצים ואת הקסם האפל והשטני (מילים שלו) שבנאציזם. מצעדים, רעם תופים ותקיעת חצוצרות כמו באופרות של ואגנר. המרווחים (מילים שלו) של עבודת אלילים, לפידים, מדים חומים ושחורים ודגלים אדומים, שבאור הלפידים נראו כנוטפי דם. הוא דיבר וסיפר וניקש שלא אפסיקו. פתאום הקשבתי למיכאל צור אחר, חכם, אינטלגנטי, כשרוני בצורה מדהימה.

מיכאל צור נפל ומת ביום ראשון אחרי הצהריים. כולם חשבו שהוא היה אשף פינאנסי. כולם ידעו שהוא היה מועל. מי הוא היה באמת?

כלכלני בנק הפועלים:

החזויים מצביעים על צמיחה מואצת

בחודש מארס נמשכת מגמת הצמיחה, תוך עלייה ביבוא ובשכר הריאלי בסקטור העיסקי — כך עולה מסקירת המחלקה הכלכלית בבנק הפועלים. מהנתונים של מדדי תשומה ותפוקה עולה, כי תצרוכת החשמל בתעשייה גדלה במארס ב־6 אחוזים לעומת פברואר וב־14 אחוז לעומת החודש המקביל אשתקד.

גם יבוא תשומות ללא יהלומים ויבוא נכסי השקעה גדלו בשיעור דומה, של כ־6 אחוזים, לעומת פברואר.

השכר הריאלי הממוצע למשרת שכיר עלה ב־6.5 אחוזים לעומת פברואר, ועלייה זו כללה עלייה חדה של 9 אחוזים בסקטור העסקי וקיפאון בסקטור הציבורי. יבוא מוצרי צריכה שוטפת גדל ב־9.7 אחוזים לעומת פברואר וב־65 אחוז לעומת מארס 86, ואילו יבוא מוצרים בני קיימא גדל ב־35.5 אחוז לעומת פברואר וב־80 אחוז לעומת מארס 86.

כלכלני בנק הפועלים מציינים, כי יבוא מוצרי צריכה נמצא במגמת עלייה זה החודש השלישי ברציפות, וכי רמת היבוא במארס היתה הגבוהה ביותר בשנה האחרונה. לדבריהם, גם הדיווחים מאגפי המיסים מצביעים על אותה מגמה ותופעה זו מוסברת בעלייה בשכר הריאלי נטו ברווחי הון, שמקורם בשוק המניות. שגאה בחודש זה כהשפעת ההתייצבות במשק על הצרכנים ובהקדמת יבוא לקראת החגים. בימים אלה התפרסמו נתונים על ירידה בהיקף מוצרים בני־קיימא באפריל, והכלכלנים טוענים כי יתכן שיש בכך סימן להאטה במגמת גידול הצריכה.

למרות הגרעון המסחרי הגדול, מציינים הכלכלנים, יתרות המט"ח גדלות זה חמישה חודשים ברציפות. הגרעון המסחרי מקוזז על־ידי תנועות הון מחו"ל, שזרמו בעיקבות הפיחות שבוצע בתחילת השנה. אולם תנועות הון אלה הן בעלות אופי ארעי ואינן יכולות לממן גרעונות מסחריים בהיקף כזה לאורך זמן.

בסקירה הכלכלית מצויין עוד, כי מדד המחירים הסיטונאיים של תשומות התעשייה עלה במארס ב־2.1 אחוזים ואילו המדד הכללי עלה ב־1.3 אחוזים, זה החודש השני ברציפות בו מדד ... בשיעור גבוה יותר ממדד המחירים לצרכן. הם מסבירים את התופעה ... הפיחות שבוצע בינואר.

הפיחות לא יצר תאוצה אינפלציונית וזהו תהליך מעודד, שניתן ליחס ... לירידת יעילותם של מנגנוני ההצמדה. אולם הם מזהירים, כי אין להסיק ... שניתן לבצע פיחותים ריאליים בקלות.

אודי נחשון

הרבעון לכלכלה

עול הביטחון הגיע לממדים בלתי נסבלים

ניתוח מגמות מירוץ החימוש במדינות המזרח התיכון מלמד כי ההאטה שחלה בו באחרונה באיזור קשורה בהרעה במצבן הכלכלי של המדינות הללו — זוהי מסקנתו המרכזית של ד"ר אליעזר שפר, לשעבר משנה לנגיד בנק ישראל, במאמר המתפרסם בגיליונו האחרון של הרבעון לכלכלה.

בעל המאמר, העוסק בחקר כלכלת המזרח התיכון, מציין כי מאז ראשית עשור שנות ה־80' בולטת האטה ניכרת במירוץ החימוש באיזור, לדעתו ההסבר לכך הוא בהרעה הכלכלית הניכרת בו. שפר מציין כי גם בישראל „הגיע עול הבטחון למימדים בלתי נסבלים ואין תומה כי „צמצום ניכבר בהוצאות הביטחון ממלא תפקיד מרכזי בתוכנית ההבראה הכלכלית הנוכחית".

אברהם יוגב וחנה אילון: חוק חינוך תיכון חינם מחזק ההתמדה בלימודים

לחוק חינוך תיכון חינם היתה השפעה חיובית ספציפית על העלאת שיעורי ההתמדה בחינוך תיכון של גילאי 17 (כיתות י"ב). התוצאה בולטת במיוחד אצל בנים בני עדות המזרח הלומדים במסלול עיוני — נתונים אלה מובאים בסיכומי מאמרם של אברהם יוגב וחנה איילון המתפרסם ברבעון. כן מצאו החוקרים, שהחוק קידם את השוויוניות בין תלמידים ממוצא מזרחי ותלמידים ממוצא אשכנזי.

לחוק לא היתה כל השפעה על „שיעורי כניסה" לחינוך התיכון. כלומר, שיעור „כניסת" המזרחיים למערכת לא השתנה. אבל בקרב המסיימים גבר חלקם. מצב זה מבטיח פוטנציאלית, כי מספר המסיימים ממוצא מזרחי שיגיעו לאוניברסיטאות יגדל. כל המגמות הללו אצל בנות מובהקות פחות, לדברי החוקרים.

אמיר הלמן: התפתחות מנהלים מקצועיים בקיבוץ

בבחירה בין יעילות כלכלית לערכים חברתיים, ידה של הראשונה על העליונה — מסקנה זו עולה ממחקר שערך ד"ר אמיר הלמן ממדרשת רופין. לדעתו, התפתחה בתנועה הקיבוצית שכבה של מנהלים מקצועיים המבצעת „רוטציה אופקית" בתוכה, כאשר חבריה עוברים מתפקידי ניהול במשק לתפקידים דומים באיזור, בתנועה ולחו"ל. ההכרה וההשלמה עם קיומם של „מנהלים מקצועיים" בקיבוץ מחייבת, לדעת ד"ר הלמן, שינויים הן בתחומי ה... המקצועית והן ב„חוקי המשחק" של הדמוקרטיה הקיבוצית.

יוסף יורן: דינמיקה של אנטי־צמיחה

התוכנית הכלכלית הנוכחית אינה ... חלק אינטגרלי מן השינוי המבני ה... למשק הישראלי, אשר המגמות הכלל... בהתפתחותו עומדות בעינן יותר מ... קובע הכלכלן יוסף יורן, כלכלן ... ישראל, במאמר המתפרסם ברבעון ...

להערכתו, במשק הישראלי התפתח ... משבר הנפט ב־1973 דינמיקה של ... צמיחה". מקור מגמה זו בניסיון ... תושבי ישראל מפני תוצאות ... בכלכלה הבינלאומית. לדעת ד"ר יורן ... לכלכלות חופשיות אחרות, המשק ... חי כמעט 15 שנה במשטר של ... „הסדר" זה יצר תעסוקה מלאכותית ... מלאכותיות, שאיפשרו המשך ... הנורמאליים לפרט, אך שחק את ... העסקי וניפח את הסקטור הציבורי. ... האינפלציה הנוכחית היא חלק ... הנ"ל ולכן אין בה כדי לחדש ... בעל המאמר.

השוק המשותף

תורכיה תחכה בתור

תורכיה, אשר ב־14 באפריל פנתה בבקשה להתקבל כחברה בקהיליה האירופית, ניצבת לפני מכשולים גדולים בשאיפתה זו. ולדברי פקידי השוק המשותף אין להניח כי עוד במאה הזאת תתקבל כחברה ה־13 בשוק.

מסירת הבקשה לנשיא הנוכחי של מועצת השרים של השוק, ליאו טינדמן, על־ידי שר המדינה התורכי, עלי בוזר, לא באה כהפתעה מאחר שדיפלומאטים תורכיים אמרו כבר מזמן שאנקרה תעשה צעד זה בחודש אפריל או במאי. ואולם הפנייה הזאת מצד ארץ ים־תיכונית ענייה יחסית, שרוב שטחה שוכן באסיה ולא באירופה, תפתח בכל הנראה תקופה ארוכה של חשבון־נפש בקרב 12 החברות הנוכחיות בשאלה באיזה סוג של קהילייה אירופית הן רוצות בטווח הארוך.

פקידי השוק חזרו על דעת הדיפלומאטים באנקרה, לפיה מעמיד הצעד של תורכיה את השוק המשותף לפני דילמה, מאחר שהוא רואה בבירור את תורכיה כבת־ברית במסגרת ברית ההגנה של נאט"ו. עם זאת קיימות בעיות עצומות לגבי התקבלותה כחברה בקהילייה האירופית. הם ציינו, כי המדינות התעשייתיות הגדולות, חברות השוק, ניסו להניא את תורכיה מן הפנייה הרשמית המתוכננת, שכבר נדונה זמן רב, עד שיהיה סיפק בידי השוק לעכל את הצטרפותן של ספרד ופורטוגל, בשנה שעברה. יש אף הסבורים כי על השוק לקיים תחילה במלואו הסכם הסתגפות בן 23 שנים, בטרם תיהפך תורכיה לחברה מלאה.

מעבר להשלכות הניכרות של חברות תורכיה על משק הכספים רדוף המשברים של השוק, ותהליך קבלת ההחלטות המגושם שלו, קיימת הבעיה היותר מיידית, של האיבה רבת השנים בין אנקרה לאתונה — החברה כבר בקהילייה האירופית — סביב קפריסין והים האגאי. האיבה הזאת כמעט התלקחה בחודש שעבר לכדי סכסוך מזויין, בעקבות מריבה על זכויות של חיפושי נפט בים האגאי. והעכירה את האווירה לפני פניית אנקרה לשוק. החלטת הקהילייה לפתוח בשיחות עם אנקרה על חברותה כרוכה באישור פה אחד מצד השרים, ויוון כבר הודיעה שתמנע כל צעד כזה.

מכשולים נוספים הם חששות בקרב מדינות מסויימות ליציבות הדמוקרטיה בתורכיה, אשר החזרה לפני ארבע שנים, אחרי ההפיכה הצבאית מ־1980, והביקורת על מצב זכויות האדם במדינה זו.

דיפלומאטים באנקרה סבורים, כי הודעתה של תורכיה, יום אחד לפני הפנייה, כי היא מבקשת להצטרף לאיחוד מערב־אירופה, ברית ההגנה הרדומה למחצה של שבע מדינות במערב־אירופה, באה כדי להדגיש את מחוייבות אנקרה לאינטגרציה האירופית. אולם 10 שנים חלפו בין פנייתן של ספרד ופורטוגל לבין הצטרפותן לקהילייה האירופית הלכה למעשה, והדיפלומאטים מטעימים כי גם במקרה של תורכיה לא יתקבלו החלטות מהירות.

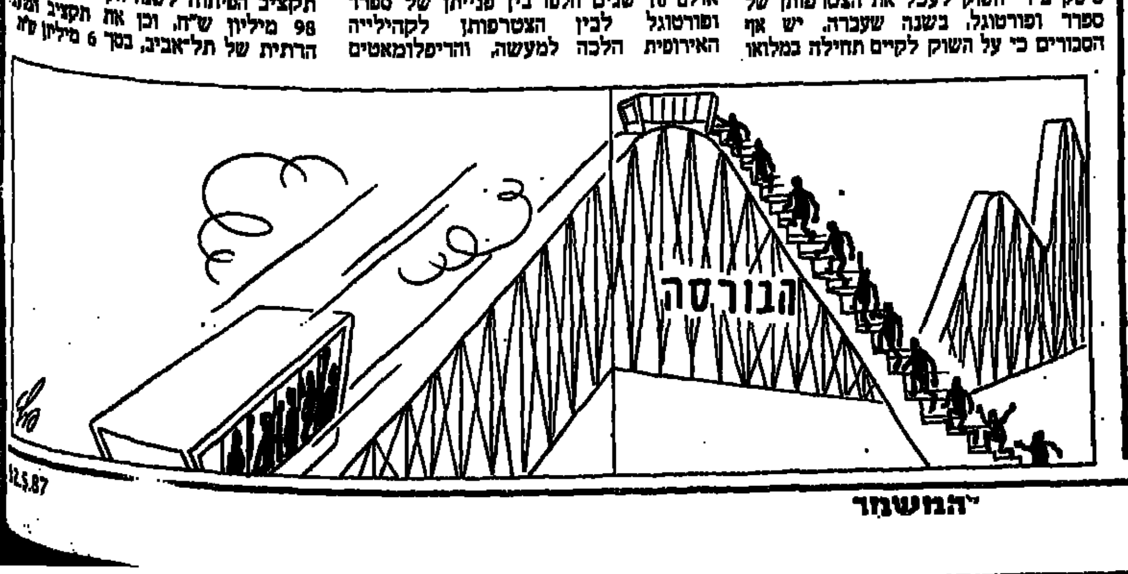
„במקרה של תורכיה, קרוב לודאי שמדובר בעשרים שנה", אמר פקיד בכיר ... אחד מעמיתיו אמר, כי „הגורמים ... להתחשב בהם הם כה רבים שהכל ... התהליך יהיה איטי מאוד".

הצעד הראשון בתהליך זה יהיה ... החוץ של הקהילייה יטילו על ועדת ה... שלה לנסח טיוטת דו"ח על חברות תור... ולחוות את דעתה אם אכן על הקהיל... לפתוח במו"מ רשמי עם אנקרה.

לדעת פקידים מסויימים, עשויות לה... שנתיים עד שהוועדה תעבור את הדו"... איש מהם לא היה מוכן לנבא על מה ... או מה יחליטו השרים לאחר מכן. לדבר... הפקידים, „ישנם כליכך הרבה גורמים ... הנמנע לשוקלם, עד שאי־אפשר לומר ... תורכיה תתקבל בפנייה הראשונה".

טוני קארינג, רויטר

■ מועצת עיריית תל־אביב אישרה ב... של 19 נגד 3 את תקציב העירייה ל... הקרובה, שיעמוד על סכום של 402 מ... ש"ח. במקביל אישרה מועצת העירייה ... תקציב הפיתוח לשנה הקרובה, שיעמוד ... 98 מיליון ש"ח, וכן את תקציב ה... הדתית של תל־אביב, בסך 6 מיליון ש"ח.

שלמה גרופמן הוצב בראש הממלכה העסקית של בל"ל

היעד: צמצום השקעות אך לא מכירת חיסול

בחודשים האחרונים, במהלך ההטלטלות שעבר בנק לאומי, נבלע אחד המהפכים החשובים שאירעו בו — מינויו של שלמה גרופמן למנהל החטיבה לשירותים פיננסיים ולהשקעות. מ־1 בינואר 87 חולש גרופמן על ממלכה שחולקה בעבר בין שלושה מבכירי הבנק — שני המנהלים המשותפים, ברוך יקותיאלי, שהיה ראש החטיבה להשקעות לא־בנקאיות, ויוסף ראש, שהיה אחראי על השירותים הפיננסיים, ועמוס חורב, שהיה מנכ"ל החברה להשקעות של בל"ל. הממלכה הזאת כוללת את קבוצת הביטוח „מגדל", „אפריקה ישראל", החברה להשקעות של בנק לאומי, „לאומיסיא", „ניירות ערך והשקעות", חברת כרטיסי אשראי ועסקי מלונאות ותיירות.

לאחר כארבעה חודשים וחצי של פעילות כבר הספיק גרופמן להתיר את חוטמו כמעט על כל החברות שבשוליו. בנק לאומי הכריז על צמצום מעורבותו בהשקעות לא־בנקאיות והוא מבקש להפנות חלק מהחוזן המושקע כיום בהשקעות לפעילות בנקאית פיננסית. אולם גרופמן אינו עוסק במכירות חיסול, והדרך לצמצום הפעילות רצופה חיזוק השקעות קיימות. המגמה היא למכור השקעות במחיר טוב, ולשם כך צריך לפעמים גם לקנות ולהרחיב השקעות קיימות.

נטל כבד

הנטל הכבד ביותר הרובץ עתה על בנק לאומי בתחום הלא־בנקאי היא החברה להשקעות. במאזן 1986 תרמו הפסדי החברה להשקעות כ־20 מיליון דולר לשחיקת רווחים של קבוצת בנק לאומי. בעבר, החברה להשקעות היתה מיועדת להיות הזרוע התעשייתית של בנק לאומי, אבל הבנק כבר החליט בשנה האחרונה לרדת מהעץ הזה. „אפי ההשקעות אינו תואם את מדיניות הבנק, ואני חושב שזה לא תואם אף בנק", אומר גרופמן, „ההשקעות דורשות כאבים שבנק לאומי כבנק נזקק להם והוא יכול לקבל עליהם תשואה".

החברה להשקעות של בל"ל מחזיקה 49 אחוז ממניות „לאומי דנות", השולטת על ... תעשייה רבות בתחומי האלקטרוניקה והתוכנה. בנק לאומי ... כל את החברות האלה לאחר התמוטטות ... דנות. בין החברות: „דירון", „אומיקרון", „ניזרן" ו„מגוף". גרופמן אומר, כי הבנק רוצה למכור אותן בצורה מסודרת. במקרים מסויימים מתנהלים מגעים במניין זה עם בעלי זכויות המיעוט. למשל, עם חברת „מאן אנד מדריקאל", ששותפה ב„אומיקרון".

בינתיים הצליח גרופמן למכור את ההשקעות הבורסאיות בתחום התעשייה — „קרגל" ו„בפקר פלדה". כדי למכור את אחזקותיו ב„קרגל" במחיר טוב יותר, השתלט בל"ל על שליש נוסף מהמניות, לאחר שהחזיק בשליש מהן. עבור השליש הראשון שילם 8 מיליון דולר, עבור השני 3 מיליון דולר וכל אחזקותיו של הבנק נמכרו ב־16 מיליון דולר. החטיבה גם מכרה 5 אחוזים ממניות „ארגמן" שנותרו לה ועתה, כאמור, נותרה רק צרה אחת — „לאומי דנות".

גרופמן כבר הצליח בפעולות צמצום, כאשר קיבל, בסוף שנות ה־70, את חברת הבנייה „אפריקה ישראל". הוא קיבל את „אפריקה ישראל" באחת התקופות הקשות שלה והצליח לבסס אותה, למרות ששנותיו בראשה לא היו שנים של שגשוג בענף הבנייה.

„אפריקה ישראל" נוסדה על־ידי יהודים מדרום־אפריקה, וב־1986 נוספו כ־150 בעלי מניות חדשים בדרום־אפריקה ע"י גיוס הון של 7.5 מיליון דולר, שעוגן במסגרת הסכם בין דרא"פ וישראל. לדברי גרופמן, חלק הארי של ההון מוחזק בידי 15־13 אחוז מבעלי מניות יהודיים. „אנחנו עושים מאמצים, שרוב הכסף יהיה מיהודים. נפגשתי לשיחה אישית עם כל אחד מ־15 המשקיעים, ואני רואה בזה פתח להקמת בית שני בישראל", אומר גרופמן.

שלמה גרופמן
בעיות מיסוי מעכבות

בנייה ל„צבעונים" ושחורים

„אפריקה ישראל" מעורבת עתה בפרוייקט בנייה ל„צבעונים" ליד קייפטאון, מדובר בפרוייקט בהיקף של כ־50 מיליון דולר להקמת 1,700 יחידות דיור, שינוהל על־ידי „אפריקה ישראל" ו„מגרב", ללא השקעת כספים מישראל. לדברי גרופמן, ישנם כמה עיכובים מינהליים בדרך להתחלת הפרוייקט.

לפני כארבע שנים וחצי רכשה „אפריקה ישראל" את חברת הבנייה „דניה", שנוסדה בתחילת שנות ה־60 על־ידי משפחת פורמן ועסקה בעיקר בהקמת שכונת דניה על הכרמל בחיפה. לצידה פועלת היום חברה־בת נוספת, „דניה סיבוס", העוסקת בקבלנות ומעסיקה 480 עובדים. החברה מבצעת היום עבודות בנייה ל„אפריקה ישראל" וגם עבודות למערכת הביטחון ולמערכת החינוך. לדברי גרופמן, היא עומדת להתחרות במכרזים להקמת תחנת המימסר של „קול אמריקה" בערבה.

הוא מותח ביקורת חריפה על טיפולם של הממשלה והמשרדים הכלכליים בנושא הבנייה להשכרה. „כאשר הופעל החוק לעידוד ההשכרה, „אפריקה ישראל" נענתה לנושא זה ובנתה דירות להשכרה בגבעת סביון. הממשלה ביטלה את החוק ב־1983 ומאז הנושא חוזר ונדון במשרד האוצר. כבר הופעתי אולי 20 פעם לפני ועדות והכספים והכלכלה של הכנסת מטעם המוטר המאוחד לבנייה ולא התקדם שום דבר בנושא הזה".

התחרות פורענה בביטוח

„אפריקה ישראל" מחזיקה ב־74 אחוז ממניות חברת „לאומי אחזקות ביטוח", שלה 65 אחוז ממניות חברת „מגדל". כלומר, לחטיבה יש 48 אחוז מ„מגדל". יתר המניות מתחלקות כך: 17 אחוז בידי חברות־בנות של בל"ל, 26 אחוז בידי חברת הביטוח האיטלקית „ג'נרלי" ו־9 אחוזים בידי משקיעים מדרום־אפריקה. „לאומי אחזקות ביטוח" שולטת בשתי חברות ביטוח קטנות „מעוז" ו„סלע".

גרופמן אומר, כי מן הראוי שהקבוצות הגדולות ירכזו את הפעילות שלהן במסגרת חברה אחת, כי הפעלת חברות רבות עולה הרבה כסף. אבל הוא מודה כי קבוצת הביטוח של בל"ל נאלצה להיגרר אחר התחרות הפרועה בענף הרכב, ובשל כך החלה להפעיל באחרונה את החברות הקטנות, שהיו רדומות. לדבריו, „מעוז", העוסקת בעיקר בביטוח חיים, הגדילה את פעילותה פי שלושה ו„סלע", המתרכזת בביטוח אלמנטרי, הכפיל את פעילותה. אבל הוא עדיין מקווה שבענף הביטוח יוחלט על ריכוז הפעילות בחברות הגדולות. לחלוקת השליטה ב„מגדל" בין החטיבה (48 אחוז) וחברות־בנות של בל"ל (17 אחוז) אין חשיבות מבחינת האחריות על מערך הביטוח וריכוז השליטה תלוי רק בבעיות מיסוי, מציין גרופמן.

כאמור, החטיבה לשירותים פיננסיים ולהשקעות שולטת היום גם ב„לאומי־פיא", החברה המנהלת את קרנות הנאמנות של בל"ל ושולטת כיום כ־40 אחוז משוק הקרנות בארץ. לחטיבה יש גם שליטה על חברת „כ.א.ל.", המנפיקה כרטיסי אשראי. יש לה 65 אחוז בהון ו־50 בזכויות ההצבעה של החברה והיתרה מוחזקת בידי בנק דיסקונט.

לא סובלים מחוסר כיס

אחת החברות שקיבלו זריקת מרץ עם כניסתו של גרופמן לתפקידו החדש היא „ניירות ערך והשקעות", שהוסיפה לשמה את הסימן „אופק". החברה עוסקת בניהול תיקי השקעות ולדברי גרופמן, מאז ההתרחבות שבאה בעקבות הפרדת הייעוץ להשקעות מהבנק, יש גידול במספר תיקי ההשקעות המצטרפים מדי חודש. „בארבעת החודשים האחרונים יש גידול של 40 אחוז במספר התיקים המנוהלים. וגידול רב יותר בערך התיקים. בחודשים האחרונים, 60 אחוז מהגידול אינם מלקוחות בנק לאומי". הסכום המינימלי לפתיחת תיק ב„אופק" הוא 50 אלף ש"ח והגידול הזה גם מראה, כי „הציבור" אינו סובל מחוסר כיס.

מה נותר בממלכה עסקי מלונאות ותיירות. „אפריקה ישראל" מחזיקה ב־50 אחוז ממניות חברת „חמי טבריה". השולטת במלון המרפא המפורסם „גני חמת". לכך מצטרפים גם מלונות הנמצאים בשליטת „הכשרת הישוב" — „גלי כנרת" בטבריה, „השרון" בהרצליה, „רימונים" בצפת, „סיני" בתל־אביב ו„נפטון" ו„גלי אילת" באילת. השליטה על הכשרת הישוב נמצאת בידי „אוצר התיישבות היהודים" ולכן ישנה בעייתיות מסויימת בארגון כל מערך המלונות תחת גג אחד. גרופמן אומר, כי בחודשים הספורים שהוא מצוי בתפקידו החדש, עדיין לא ירד לעומק את התחום הזה. „אני מאמין בתיירות, אבל צריך להביא כל תוכנית בתחום הזה להנהלה ולדירקטוריון הבנק"

אודי נחשון, חיים מרגלית

גלגלי הבורסה

ביקושים מלאכותיים עצרו הירידות

אתמול חל מהפך בשוק המניות. על אף פדיונות נוספים של הציבור, בסך 17 מיליון ש"ח, מקרנות הנאמנות. במניות התעשייה הופיעו פי ארבעה ביקושים מאשר היצעים. הביקושים הביאו לעליות מרשימות. בעוד חלק ניכר מן ההיצעים נקלט ללא ירידות, או בירידות פעוטות בשערים. בניגוד לשלשום, לא במניות המסחר, שבהם לחץ בנק ישראל. במסחר יותר ביקושים מאשר היצעים, בהשוואה לביקושים הגדולים, שהתנהלו ב־60 מיליון ש"ח, היו המחזורים במניות קטנים יחסית. כל המחזור בשוק המניות התנהל ב־26.6 מיליון ש"ח, מזה 5.8 מיליון ש"ח במניות המסחר. בשוק איגרות החוב עלו ב־0.64% הצמודות למדד בהצמדה מלאה, בעוד הצמודות למט"ח עלו ב־0.18% בממוצע.

נוער מעבר מספסרות במניות לספסרות בדירות — דעה זו הובעה על סמך תשובות לקוחות בנקים רבים לשאלה „מדוע החלטת למכור את המניות ואת תעודות ההשתתפות של קרנות הנאמנות ומה תעשה בתמורתן הכספית?"

התשובות היו מאלפות: כעת בטוח יותר להשקיע בדירות. מחירי הדירות החלו לעלות מאז פורסם שמוסדות הקליטה החליטו להכין מלאי דירות בשביל עולים מברית־המועצות. הביקוש לדירות גדל ומחיריהן עלו עוד יותר בשל ביטול הקפאת דמי השכירות בדירות מגורים בלתי מוגנות.

בהתימות יותר נסתיימו שתי ההנפקות הנוספות של איגרות החוב הצמודות למדד שבנק ישראל הציע אתמול לציבור, בערך נקוב כולל של 38 מיליון ש"ח. הזמנות הציבור להן הסתכמו ב־71 מיליון ש"ח, מזה 37 מיליון ש"ח לסוג „גליל", שהוצע ב־10 מיליון ע"נ במחיר מינימום של 90% ע"נ ונמכר ב־91% ע"נ, לאיגרות החוב מסוג „שגיא", שהוצעו במחיר מינימום של 95% בערך נקוב של 10 מיליון ש"ח, נתקבלו הזמנות בסך 34 מיליון ש"ח ונמכרו ב־96% מע"נ.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.06% ל־1.8788 ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.26% ל־1.5887 ש"ח.

דולר נוסעים היה 1.6812 ש"ח. הדולר השחור הוסיף להיסחר במחירים שנעו בין 1.58 ל־1.59 ש"ח.

במסחר ב„משתנים" לפני הצהריים נרשמו 21 עליות שערים ושער אחד נשאר בלי שינוי. העליות נעו בין 2% (פז חברת נפט) ל־5.76% (אורדן 10). נערכו 377 עסקות ב־2 סיבובים, תוך מחזור כספי של כ־2.7 מיליון ש"ח.

במניות והמשתנים בלטו העליות (ב־%): עזרא אופ' — 14.8; ברוך אופ' — 12.8; ניקוב אופ' — 12.7; הספנות אופ' — 12.3; מתמ אופ' — 11.1; קרמני 1 — 10.1; עסיס — 10.1; הפניקס 0.5 — 10.1. לעומתן בלטו הירידות: אמישר — 6.5; גלי זוהר 5 — 5.0; תרו — 4.7; ח.מ.ן. — 3.2; מטעי הדר 5 — 2.5; כנס — 2.1; הראל 5 — 1.8.

במניות המסחר נעו העליות בין 0.5% (מזרחי מ') ל־3.5% (דיסקונט א'א פועלים ש' עלו באחוז אחד. לעומתן ירדו רק 2 מניות, אי.די.בי. א' ב־0.4% ומזרחי מ' בחצי אחוז. התשואות השנתיות של המובילות בהן נעו בקרבת 17%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים: הספנות 0.1 — 10.0; הספנות 0.5 — 10.0; כללי מ"ר 1 — 7.4; פ.י.בי — 5.5.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות עד 1% בצמודות למדד ונושאות 3% ריבית לשנה, בנושאות 4.25% ריבית לשנה בלטו עליות עד 1%. בצמודות ב־80% למדד היו תנודות עד חצי אחוז. ירידות עד 3% היו בסוג „ברירה כפולה". בסוג „ארמון" היו עליות קלות. תנודות קלות היו בנסחרות במט"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.88% ל־1.96% והתשואות השנתיות בין 25% ל־26.20%, תוך מחזור של 32.1 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

טור החדשות

התוצר הלאומי גדל יותר מהתחזיות

„קרוב לוודאי שמצב המשק הישראלי בתחום רמת התפוקה והצמיחה טוב מכפי שחשבנו תחילה" — אמר סגן שר האוצר עדי אמוראי לבאי הוועידה האירופית של חברנדס בירושלים.

לדבריו, חלה ירידה ברמת האבטלה, ובמקביל חל גידול ביבוא מוצרי השקעה וביבוא תשומות לייצור. אמוראי הביע תקווה כי הגידול המתמשך ביבוא לא יביא להקטנת ניצולת מלאי ההון, וכי איננו בגדר סוג השקעה כדאי הנובע מהתיסוף המתמשך בשער השקל לעומת הדולר, אלא יבוא שיתרום לגידול בייצור.

אמוראי ציין עוד, כי על הישגי התכנית הכלכלית מעיבים הגידול ביבוא מוצרי צריכה והגידול הכולל בצריכה הפרטית, העולה במידה ניכרת על הגידול בתוצר. עם זאת, אין הגידול הכולל ביבוא נותן אותותיו במצב הרזרבות במט"ח. „ההיפך הוא הנכון", אמר.

„מאז הפיחות האחרון מכר הציבור לממשלה מאות מיליוני דולרים, שכיסו את הגרעון בתקופה זו ואף הותירו יתרה לבניין מלאי מטבע זר.

ונראה שהמקורות לזרם זה הם מגוונים: החזר תמורות יצוא שהוחזקו בחו"ל, מלאי זר המוחזק באורח חוקי ובלתי חוקי בידי תושבי ישראל, וכן ירידה ברכישת דולרים לצרכי יבוא (שמומן באשראי ספקים) והצמצום ברכישות מט"ח לצרכי נסיעות לחו"ל".

סגן השר ציין, כי דברים אלה מזינים את הגאות בצריכה הפרטית, ואף משפיעים על רמת המחירים של הנכסים הפיננסיים השקליים. הסכנה היא, שחלק מזרימת המט"ח לממשלה מומן גם ב„כסף חם", שכשם שהוא מפתיע בבואו, כן הוא מפתיע בהסתלקותו.

לסיכום אמר אמוראי, כי שנת התקציב 1987 צפויה להסתיים בתוצאות משביעות רצון, אך בתנאי שלא תחול פריצה בתחומי התקציב הממשלתי והשכר.

ביטוחי רכב יתייקרו ב־10%

תעריפי ביטוח הרכב יועלו בתחילת יוני בשיעור ממוצע של 10 אחוזים, ובימים הקרובים יגישו חברות הביטוח את התעריפים החדשים לאישור המפקח על הביטוח באוצר, יהודה דרורי.

האוצר החליט לאשר עקרונית את ייקור פרמיות הרכב, לאחר שתי בדיקות נפרדות שנעשו באוצר ובאיגוד חברות הביטוח, מהן עלה כי בארבעת החודשים האחרונים עלתה רמת התביעות בענף הרכב ב־22 אחוז. עלייה זו כוללת גידול במספר התאונות ובהיקף גניבות הרכב. לדברי מנכ"ל איגוד חברות הביטוח, שמואל גולומב, שני הצדדים, האיגוד והאוצר, הגיעו לאותה תוצאה, ולפיה יש להעלות את התעריפים ב־16 אחוז. אולם בעקבות פניית האיגוד למפקח הוא אישר העלאה בשיעור ממוצע של 10 אחוזים בלבד.

מועד העלאת התעריפים ייקבע לאחר שהמפקח ישלים את בדיקת הבקשות המפורטות שיגישו החברות.

גולומב אומר, כי ייקור התעריפים שאישר המפקח אינו מספיק, והדבר עלול לגרום לכך שהחברות ייאלצו לדרוש העלאה נוספת תוך חודשיים. לדבריו, החברות כבר דיווחו על עלייה נוספת בהיקף התביעות בתחילת מאי.

תעריפי ביטוח הרכב עודכנו לאחרונה ב־1 במארס ועל־פי ההסכם הם בתוקף עד סוף ספטמבר 87, עם אפשרות לשנותם במהלך התקופה הזאת.

אודי נחשון

אין סימנים להתאוששות הדולר

לדברי העלון „פורין אקסצ'יינג ניוז", של יוניון בנק, הדעה לפיה צפוי צמצום משמעותי של הגרעון במאזן התשלומים האמריקני ברבע השני של השנה היא „אופטימית מדי".

מחלקת המחקר של הבנק סבורה, כי המצב במבנה כלכלת ארה"ב יימשך ויגרום מדי פעם בפעם לחץ כלפי מטה על שער הדולר לעומת המטבעות המערביים.

„העלאת שער הריבית, ומשבר האמינות של הדולר, יכולים להעכיר את האקלים הכלכלי דווקא בתקופה שלפני בחירות בארה"ב. הדבר דומה להבערת הנר בשני קצוותיו" אומר העלון.

חוקרי הבנק מנבאים כישלון כפול, של מערב גרמניה ויפאן גם יחד, בניסיון לעצור את עליית שערי המארק והיין כלפי הדולר, למרות „הסכם לוואר". הכלכלה ה„בריאה" ביותר עתה בעיני החוקרים, היא כלכלת אנגליה. הליש"ט נראית להם בעלת סיכויים טובים לעומת מטבעות מערביות אחרים. מצב דומה מבחינים גם אצל הפראנק השווייצי.

בתחום המתכות היקרות, סיכויי עליית מחירו הנוכחי של הזהב ל־440 דולר לאונקייה נראים סבירים. ברית"מ אומנם עשויה למכור השנה כמות גדולה יותר מאשר אשתקד, אך גם זה לא ישפיע על המחיר, עקב נטייה לעליית מחירי הדלק.

יוסף אלטרן, ז'נבה

מחסור בדירות באילת מונע הרחבת התעסוקה

המקום היחיד בארץ בו קיים מחסור חמור בידיים עובדות, ולמעשה כמעט ולא קיימת אבטלה, הוא אילת — כך התברר מכנס חירום של מנהלי מפעלים ומלונאים שנערך בשבוע שעבר באילת. הכנס התריע, כי אם לא יימצא פתרון מיידי לבעיית המגורים לעובדים נדרשים, עלולים מפעלים ומלונות להיקלע למצב קשה ביותר.

באילת קיימת דרישה לכ־200 עובדים, בהם רואי־חשבון, מכונאים, שוטרים, אחיות, מורים, פקידי קבלה ועוד. בשביל כל אלה אין דירות למגורים. המלונאים טענו, כי בגלל חוסר דיור לעובדיהם הם נאלצים לשכור בעיר דירות, במאות דולרים לחודש, מה שמייקר בסופו של דבר את עלות האירוח בבתי המלון. כבר עתה העלו מלונאי אילת את מחירי האירוח ב־7 אחוזים.

ראש העירייה רפי הוכמן אמר, כי הוא שוקל אפשרות להתנות את המשך בניית בתי המלון בעיר בבנייה מקבילה למגורים. „לא יתכן לבנות בתי מלון מפוארים ושלא יהיה מקום היכן לשכן את העובדים שיעבדו במלונות אלה", אמר הוכמן.

לדברי מוטי חרמון, מנהל שירות התעסוקה, בבנייה, בשירותים ובעבודות שונות בבתי המלון מועסקים כ־300 עובדים מהשטחים, וקיימת דרישה נוספת לעובדים כאלה. הוא הוסיף, כי בכוונת שירות התעסוקה באילת להביא בקרוב לעיר 300 מובטלים יהודים מבאר־שבע, וכי „בעית הבעיות היא, שאין עבורם דיור מתאים".

בצלאל רובין

אושרו השקעות בתיירות באיזור הכנרת

עונת התיירות באיזור הכנרת נפתחה רשמית ביום העצמאות בתפוסת שיא של כ־70 אלף מבקרים. מהנהלת משרד התיירות נמסר, כי בכוונת המשרד להשקיע כ־7 מיליון דולר בפיתוח התיירות באיזור עד סוף שנת 1988.

במסגרת ההשקעות אושרה בנייתם של חדרי מלון רבים, מהם 20 חדר בכפר הנופש „עין גב", 230 חדר בכפר הנופש „מפרץ אמנון" וכ־500 חדרים בטבריה, בהם שני מלונות חדשים „חוף גיא" ו„קיסר". כן בכוונת המשרד לרכוש ספינות שיט חדשות ולהשקיע במרכז תיירות חדש בעיר.

עם זאת, למרות „התנופה המתוכננת", לא ניצלו גורמי תיירות מקומיים בטבריה תקציבים ממלכתיים בעשרות אלפי שקלים שהוקצבו לפרסום וקידום המכירות של איזור הכנרת כמרכז נופש. סמנכ"ל משרד התיירות, אפרים דינור, מסר כי גורמי תיירות בעיר לא עמדו בהתחייבויותיהם להכין סרטי פרסומת, תשדירים וכרזות כדי לדחוף את הנושא בארץ ובחו"ל. לדבריו, כתוצאה מכך, למרות הגאות בתיירות בארץ, אין טבריה תופסת את מקומה הראוי ואינה מנצלת את הפוטנציאל הגלום בה. הוא הדגיש את הצורך בהתארגנות מקומית, שפירושה מינוי רכז לתיירות והקצבת משאבים מקומיים לפרסום.

בקרב ראשי הענף בטבריה והאיזור גוברת התחושה כי חייבים לעשות מאמץ גדול ולהתעלות מעל לסכסוכים ויריבויות אישיים למען קידום ופיתוח הענף באיזור.

שלמה גלזר

העורך הכלכלי: צבי טימור

מבט ומשם

מה חדש?

שם חדש לאלביס

מאת עופר ניר

הוא נולד כדקלאן פטריק מקמאנוס. התפרסם תחת השם אלביס קוסטלו וכאשר נמאס לו גם מן השם הזה, החל להקליט תחת שמות מקריים, הרכבים אמיתיים ופיקטיביים. הוא כבר קרא לעצמו „המתחזה" (בלהיט „גלולות וסבון") וכעת הוא שב, פעם נוספת, לשם נעוריו. אלביס קוסטלו הקליט תקליטון חדש תחת השם „כנופיית מקמאנוס".

השיר נקרא „עיר ושמה אפס הגדול" ונוסף לקוסטלו השתתפו בהקלטה אשתו, קיית, חבריו ללהקת „האטרקציות", כריס תומאס וטים ניב וההפתעה, אביו, רוס מקמאנוס, מוסיקאי בזכות עצמו, התורם כאן את החצוצרה שלו.

„יו. בי. 40" ברוסיה, על וידיאו

מסע־ההופעות המוצלח של להקת „יו.בי.40" בברית־המועצות הביא בעקבותיו סרט וידיאו, שביים חבר הלהקה, בריאן טראברס. הסרט נקרא „יו.בי.40 בסס.סס.סי.פי" (שהם ראשי־התיבות הקיריליות של ברית־המועצות) והוא הופק בשתי גירסות. האחת, שתופץ לקהל הרחב, תביא קטעים מתוך הופעות הלהקה בלנינגרד ומוסקווה בתוספת חומר תיעודי. הגירסה השנייה, שהוכנה עבור הטלוויזיה בבריטניה, תתרכז יותר בהכנות להופעות, העבודה מאחורי הקלעים והראיונות עם חברי הלהקה על תחושותיהם, חששותיהם לפני ההופעה והתרגשותם תוך כדי.

„יו.בי.40" ניצלו את המסע לברית־המועצות כדי לחתום על חוזה הפצה לתקליטיהם, בין החברה העצמאית שלהם, „דפ", לבין חברת התקליטים הממשלתית הרוסית „מלודיה". כמו כן תרמו חברי הלהקה שליש מכספי המקדמה שקיבלו מ„מלודיה" על חשבון התקליט „עכברוש בארון", לקרן למען נפגעי האסון בצ'רנוביל. מסע־ההופעות של „יו.בי.40" בברית־המועצות היה מוצלח, כך דיווחו החברים עם שובם למולדת ונכחו, בהופעותיהם, כמאה אלף צופים.

להקת יו.בי.40

תקליט

חוצפה והעזה

„קת־תום" תקליט ראשון של טובה גרטנר

מאת עופר ניר

תחשבו מה שתחשבו על התקליט שלה, אבל צריך להעריך את אומץ־הלב, הגובל בהעזה בלתי אחראית, להוציא תקליט, בהפקה עצמאית, במימון עצמי. צריך הרבה חוצפה בשביל זה, הרבה ביטחון עצמי. טובה גרטנר כבר מדברת על תקליט נוסף. היא לא מדברת על מה יהיה, אם יהיה תקליט שני, אלא מה יהיה, כשיהיה תקליט כזה. אם הקהל יאהב את חוצפה שלה, לחיוב כמובן, אז קרוב לוודאי שתקליט שני יהיה גם יהיה.

בת 30, מתל־אביב, בוגרת חוג למוסיקולוגיה באוניברסיטת בר־אילן, תלמידה באקדמיה. עם ראש קלאסי,ש הוציאה תקליט חי מאוד, מסקרן לשמיעה. היא קראה לו „קת־תום". יש גימיק. מזכיר את הצבע וריח טוב — הכל אסוציאציות שלה — אבל גם רובה. ציניות ותום. תערובת הקיימת, היא מצהירה, גם בתקליט שלה. עובד אפרת, הזכור למעריצי „הקליק" מנוחתה־עדן כעובד פפר, הבאסיסט שלא חייך אף־פעם, גם אם חייו היו תלויים לו מנגד — הפיק את התקליט שלה. יהור אשדות עשה את המיקס לשני שירים. רביב גזית ניגן פה ושם. זאן זק גולדברג, עוד אחד מיוצאי „הקליק", תופף בשבילה. מזי כהן שרה קולות רקע. האמת, מציינת גרטנר, שתחילה רצתה להציע לכהן לשיר את השירים שלה. אבל היא החזירה את הכדור למגרש שלה. „היא דחפה אותי לזה", היא אומרת, „נורא התלהבה מהחומר".

השיר הראשון, שהתנגן ברדיו היה „אתמול", אבל כבר קודם לכן, הרבה לפני, הוציאה על תקליט־שירים את „לוי", אחד הקטעים היותר טובים בתקליט שלה. דוד שושי, אותו אסיר משוחרר, ששר „פסוליה", ונפטר זמן לא רב לאחר תהילתו הפתאומית, היה ההשראה לשיר. שושי ביקש, שתכתוב לו שיר, לפני שהספיקה, מת. „הוא היה דובי כזה, חם", היא מספרת. „ראיתי איך היה יושב בבית־הקפה. כל היום, לא זז. זה מה שהדליק לי את השיר. כשהוצאתי את זה לרדיו, הייתי תמימה — לא שהיום אני מרגישה שהשתניתי — ולא ידעתי מה זה יחסי־ציבור ואיך דוחפים שיר. אבל ידעתי שצריך להיות קומוניקטיביים או עיצבתי עטיפה מיוחדת, צילום דף מספר הטלפונים של תל־אביב, כל הלויים... לא רק שהשיר לא הלך, אף אחד לא שמע עליו והיחידה שהרימה טלפון היתה רבקה מיכאלי, ששאלה, כמין הלם, מה זה צריך להיות. כשהוצאתי את ‚אתמול' הייתי שיא התקשורתית. אפילו ראיינתי את עצמי ושלחתי קומוניסט. יחד עם התקליט..."

יש לה ראש טוב. ראש קצת פאנקיסטי. הגדרה שהיא לא יודעת, בעצם, אם לקבל או לדחות. ההפקה המוסיקלית שואפת אל ה„ביד־וייב". אם אפשר עדיין ליישם הגדרה זו, קרוב לעשר שנים לאחר שנהגתה לראשונה. „אני רואה בזה יותר פופ מניו־וייב". היא מתנסחת בזהירות. „המלים לא קשות, שייכות ליום־יום. יש בשירים משהו מודרני. עצבני, אתה אומר? אני לא עצבנית, אני ספידית, עושה דברים מהר. אולי זה בא לידי ביטוי בתקליט".

היא מפוכחת. יודעת שלתקליט הזה אין הרבה סיכויים להפוך לרב־מכר. אין חברת תקליטים שרוחפת. זו הפקה עצמאית, כאמור. „הרגשתי שחברות תקליטים לא יקחו אותי, משום שיש בעיה עם החומר שלי. אפילו לא ניסיתי אצלן. קיבלתי עזרה מחברים. הקלטתי באולפן של חבר שלי, רונן בן־טל, לא עלה לי הרבה מדי".

ואיך היא מגיעה, מאקדמיה למוסיקה, מן הרציני והכבד והמתורי, אל הפופ התזזי שלה? דרך מורה הנהיגה, היא מספרת. „הוא ביקש ממני להלחין לו שיר. חשב לשלוח אותו לפסטיבל שירי ילדים או משהו. אמרתי שאנסה. זה לא נראה לי ביג ריל כזה. יצא לי שיר והלכתי איתו למורה שלי באקדמיה, כדי לשמוע את חוות־דעתו. בחצי צחוק אמרתי לו: הלחנתי שיר. הוא האזין ואמר לי, את הולכת להיות מלחינה של מוסיקה קלה. עד אז חשבתי לכתוב מוסיקה רצינית. קלאסית. נשבעת לך, פרצתי בבכי..."

התקליט הזה „קר", אלקטרוני, חסכוני מכל הבחינות. המוסיקה זוויתית וחדה. אם תרצו, אקדמית כלשהי. אפרת, סטודנט למתמטיקה לשעבר, משך אולי לכיוון הזה. איך שלא יהיה, היא עומדת מאחורי „קת־תום". גאה במה שעשתה. „זה כרטיס הביקור שלי, לטוב ולרע" אומרת טובה גרטנר. כרטיס הביקור הזה, נון השבוע הזה, מוצב לפניכם, בחנויות התקליטים, והוא שווה האזנה אחת, האזנה אחת לפחות. האזנה שנייה, כמו אצל כותב שורות אלה, עשויה לחבב אותו הרבה יותר.

טובה גרטנר — ראש קצת פנקיסטי

הצ'רצ'ילים בסינרמה

מאת עופר ניר

מכונות הזמן תעבירו אותנו, את הקהל שיבוא הערב לסינרמה, אל שנות ה־60' העליזות. השנים שלאחר מלחמת ששת הימים. שנות האופוריה. השנים בהן צמחו בארץ עשרות להקות קצב. טובות וטובות פחות. את מספרן של הטובות, הרציניות יותר, ניתן לספור על אצבעות יד אחת ועוד יישאר עודף. הלהקה הטובה כזכורן, באותה תקופה, היתה „הצ'רצ'ילים". משלוש הלהקות „האריות", „עוזי והסגנונות" ו„הצ'רצ'ילים", נחשבה האחרונה ללהקת הרוק הטובה ביותר. הערב, לפני „הטרמולוס" ו„המרמלדה", תופיע להקת „הצ'רצ'ילים" שהתאחדה מחדש, לשתי הופעות.

הצ'רצ'ילים — שנות ה־60 העליזות

על הבמה יעמדו ארבעה מתוך חמשת חברי ההרכב המצליח. אחד יחסר: רוב הבסלי, הגיטאריסט שהגיע ארצה והצטרף ללהקה על תקן של כוכב. הוא היה חבר בלהקת „הטורנדו'ס", בעלת הלהיט „טלסטאר". לא יופיע גם סטן סולומון, יהודי אמריקני או קנדי, כבר לא זוכר, שהיה זמר הלהקה, עד שחזר למשפחתו בחוץ־לארץ ובמקומו הצטרף דני שושן, עד אז זמר להקת „האריות". שאר חברי הצ'רצ'ילים — חיים רומנו, מיקי גבריאלוב ועמי טרייביש. האחרון הוא היחיד שניתק עצמו לחלוטין מן המוסיקה והלך לנהל מפעל משפחתי בחולון. דני שושן שהה שנים אחרות באירופה, שם הקליט והופיע. הוא טוען לזכות ראשונים על הרעיון לאחד את הצ'רצ'ילים. כבר לפני שנתיים, הוא מספר בשיחה טלפונית, חשב על כך אלא שאז היו כל שאר החברים עסוקים בפעילותם המוסיקאלית הנפרדת. עכשיו, בגל התחייה הנוסטאלגי, הוא רואה מקום וטעם לאיחוד המחודש, לכמה זמן כרגע, מדובר רק על שתי הופעות. אחר־כך, לפי תגובת הקהל ורצון החברים. טרייביש, שאינו יכול להתמסר לפעילות מוסיקלית מלאה, אומר שלא איכפת לו להופיע עם הצ'רצ'ילים איזה חודש־חודשיים. מעבר לכך, קשה.

ההתחלה היתה באמצע שנות ה־60' כש־טרייביש, גבריאלוב, רומנו ויצחק קלפטר המכונה „צ'רצ'יל" (והיום הוא שונא את הכינוי הזה ואוי למי שיקרא לו בשמו של הבריטי המנוח) החלו לנגן במועדונים בתל־אביב. אחר־כך רמלה, שזכתה אז לכינוי „ליברפול הישראלית" בגלל ריבוי להקות הקצב שקמו ופעלו בה. עד סוף שנות ה־60 הפכה הלהקה לפופולרית מאוד בקרב הנוער. היא הופיעה גם במקומות שעד אז לא היו פתוחים בפני להקות רוק, כמו [illegible] אוניברסיטת תל־אביב. הלהקה ליוותה את אריק אינשטיין והקליטה מוסיקה לסרט [illegible] ז'אק קתמור „מקרה אשה". שיא ה[illegible] הופעה בהיכל התרבות, יחד עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית. יוזמה של [illegible] מהטה. בעקבות אותו מופע הוציאה הלהקה תקליטון ובו עיבודים לשתי יצירות קלאסיות — קונצ'רטו לשני כינורות וקו[illegible] „לאוהבים צעירים" של באך. את ה[illegible] בקטע הזה עשה... חיימון אלגרנטי. [illegible] הלהקה הירבה כביכול. „האריות". גם [illegible] הזאת תופיע הערב בסינרמה.

„הצ'רצ'ילים" חרשו את המועדונים [illegible] הגיעו לרוויה והחליטו לנסות [illegible] באירופה. מאחוריהם היה כבר מסע־הופעות בסקנדינביה. הפעם החליטו להחזיר [illegible] הבסיס, לונדון. הם שינו שמם ל„ג'דיקו" והקליטו שני אלבומים, באנגלית כמובן, [illegible] בה הקפידו לשיר גם בארץ. כעבור [illegible] כמעט שבו טרייביש וגבריאלוב ארצה [illegible] ושושן צירפו מתופף ובאסיסט [illegible] להופיע יחד. עם שובו של רומנו [illegible] הגיע, רשמית, סופה של להקת „הצ'רצ'ילים" [illegible]. הערב, הזדמנות לבני ה־40 [illegible] להתרפק על נעוריהם. הזדמנות לקהל [illegible] גם ללהקה. נחמד.

פסטיבל ישראל '87

איכויות מצטברות

ססיל טיילור ב„מארבע רוחות" מפגשים מוסיקאליים

מאת יוסי ונננו

„טיילור יוסר את הג'אז האוונגרדי לפני כמעט 30 שנה והוא עדיין בשיאו. האנרגיה הנפלאה שלו, יכולת האלתור והכושר ההמצאה לא נעלמו עד היום והוא עדיין נשאר מוזהר במינוי — דברים שכתב מבקר הג'אז של „הניו־יורקר", ויטני באליט, על פסנתרן הג'אז ססיל טיילור.

קליף טינדר כתב עליו „פסנתרן הג'אז המוכשר והמיוחד ביותר מאז תלוניוס מונק. רק חבל", וכאן באה הערה חשובה, לדעתי, „שאחד מפסנתרני הג'אז המבריקים ביותר של המוסיקה השחורה נשאר לא ידוע עד היום". לא ידוע הוא מושג יחסי, אבל כדי להדגים: יהיה קשה למצוא אמרגן פרטי שיסכים להביא את טיילור למופע ג'אז בבריכת השולטן, כך שהפסטיבל עושה שירות מיוחד כשהוא מביא את טיילור.

טיילור מנגן מגיל חמש. הוא מלחין מבריק ופסנתרן מעולה ובכל זאת דמות שנויה במחלוקת בעולם הג'אז. „הם קוראים למה שאני מנגן ג'אז", אומר טיילור, „אבל אני לא יודע אם ג'אז הוא שם עצם, שם פועל או מונח פוליטי מדעי". למרות שאת החינוך המוסיקאלי שלו קיבל באירופה, המוסיקה שלו מושפעת מהמקצבים של המוסיקה האפריקנית. אומר טיילור: „השימוש במוסיקה אפריקנית והבנתה דומה ליצירת שפה על מישור לגמרי אחר. אנשים כיום רוצים שתקבל את הגישה שאפריקה היא יבשת שחורה ולא מתורבתת, אך לאחר שאתה מתחיל לקרוא ולהבין יותר על הגישה הזו, אתה מבין איך אנשים [illegible] ההיסטוריה האנגושית. למידה זו היתה שלב חשוב בהתקדמות המוסיקאלית שלי. האמונות שלך הופכות להיות האבולוציה שלך, זה אומר לך שיש משהו נוסף, מציאות נוספת."

טיילור יופיע בארץ במופע סולו ובמשותף עם אנדרו סיריל, מתופף שטיילור עובד אתו שנים ארוכות. (ב־24.5 בתיאטרון ירושלים, באולם [illegible] „ג'אזן"). המופע שלו קשה. טיילור יוצר את המוסיקה במקום, תוך כדי נגינה. הקהל חייב לעקוב ובמהירות אחרי הרעיונות, ההקשרים, ההשראה. הנגינה שדורשת ריכוז. בכוונות ובעיקר הכנה מוקדמת. עם הסגנון שלו, מי שלא [illegible] את טיילור עד היום, כמעט בטוח שיתאכזב. לכן כדאי להקשיב בבית לפני שמגיעים. ולישון טוב לפני.

מועדון אקסקלוסיבי באמת

היצר הקדמון, יצר העדר, דוחף את האדם המודרני אל הקבוצה. להשתייך! מי שאינו משתייך — חשוב כמת. טוב. אבל מי שמשתייך הוא אחד מני רבים, כתם חבר בקבוצה, אחד מהעדר. שביל הזהב הוא להשתייך לקבוצה נבחרת, קבוצה ייחודית, עם נבחר, למשל, או בעלי דם כחול, או מועדון של מולטימיליונרים. או לפחות מועדון אקסקלוסיבי מאוד, שאינך חייב להיוולד לתוכו. ה„לוס אנג'לס טיימס" פירסם פעם רשימה של מועדונים כאלה.

האמיצים — אמיצים מאוד — מצאו את מקומם אל „מועדון הספורטאים המטורפים של בריטניה הגדולה", שהאירועים המאורגנים על ידי חבריו, מושכים המוני סקרנים. כמו, למשל, מופע ראווה באחד מעיירות הנופש הבריטיות, שהמשתתפים בו גולשים במורד אף תלולה ולמגליהם קשורים אמבטיות, מלטות, אופניים ואפילו פסנתר, שבו נוגנו — תוך הגלישה — יצירות של מוצרט. במופע אחר קפצו חברי המועדון מגשר גולדן גייט, כשהם קשורים בחבלים, ונשארו תלויים מעל להמון, עד שקהל הצופים התפזר.

הרבה יותר מיושבים בדעתם הם „הצעירים הטיפשים של אנגליה." הם מתלבשים בסגנון אדוארדי, הוגים ברעיונות של הסבים ומכל אמצעי התחבורה מעדיפים אופניים עתיקים, מליות, המצוידים בסל נצרים ציורי. הם מגיעים למעלה על 125 חברי מועדון חושי צאצאיהם של ממזרים מלכותיים", או בשם המלא יורשי הבנים והבנות הבלתי חוקיים של מלכי אנגליה.

מעשית הרבה יותר — לפחות מנקודת ראות של המייסדים — היא „האגודה העולמית להשבת מעמדו העליון של הגבר". מטרתה להציק לנשים, עד שיכנעו. „אנו רואים את הנשים נדחפות לצמרת בכל שטחי החיים, ומגיעים למסקנה שהגיע הזמן לשחרר את הגברים מההכרה שבלעו" — הצהיר בוב מסה, מייסד המועדון — „בסך הכל אנו שואפים להחזרת המצב לקדמותו".

„חוגר העולמי לעזרת צפרדעים" נוסד במטרה להגן על הצפרדעים מפני היחס האכזרי כלפיהם, וגם כדי לעודד גישה חיובית לטיפוס אלה, המושפלים והנלעגים שלא כדין. מי שלועג לצפרדע או משתמש בשמו בעלבון — סיכוייו טובים להיכנס לרשימה השחורה של הוועד.

„ההסתדרות הבינלאומית של ביורוקרטים מקצועיים" נאבקת נגד השימוש לשלילה במונח „ביורוקרטיה", הפוגע בפקידים הרוצים, העושים את מלאכתם נאמנה. מדי שנה מעניקה ההסתדרות את פרס הביורוקרטיה, ופעם אף הכריזו חבריה על התחרות עם הדואר של ארה"ב: הם שיגרו [illegible] שני מכתבים לאותו מען — אחד בדואר ואחר באמצעות שליח רכוב על סוס. הסוס ניצח.

חברי „מועדון הממורנדום" אוספים ומפרסמים דוגמאות של הוראות, הנחיות והרצאות, המצטיינות בסירבול ובחוסר טעם. בעלי הניסוחים המעורפלים ביותר זוכים בפרס. כמו, למשל, חברת טלפונים מסוימת, שהכתירה את הוראות הפעולה במקרה של תקלה, בכותרת: „מדריך לקבלת החלטה מידית לרגל נחיצות השגת תקשורת חיונית". פרסים הוענקו גם לעורך דין שהגדיר חגורות בטיחות כ„פריטים של תחזוקה מוגבלת, באמצעי תחבורה", לעיירה אחת באריזונה, שאין בה מהמורות בכביש אלא „מפגעים בציפוי עליון של משטח המסלול" ולבית־חולים אמריקאי מסוים, שבו החולים אינם מתים אך במקרים מסויימים „למאמצי הסגל הרפואי תוצאות שליליות".

„תטורים עצלים", הוא אירגון בינלאומי של אוהדי הטלוויזיה, לגברים בלבד, כי הגברות מאוגדות במועדון מקביל של „עקרות עצלות". במועדונים אלה מעל 7500 חברים, בכל רחבי העולם, המצהירים כי הבילוי האהוב עליהם ביותר הוא התרווחות מול המסך הקטן. הם אינם מוכנים לוותר על תענוג זה גם בבריכה או בטיולים, על כן הם מממנים מחקר על סיכויי הרכבת מקלט מיניאטורי בתוך מיסגרת משקפי שמש. את האנטנה ניתן יהיה לחבר לכובע הברט (כיסוי ראש מסורתי של חברי המועדון) מה שיאפשר החלפת ערוץ בניד ראש.

אויבתם המושבעת של העצלנים היא „האגודה להשרשת הטלוויזיה": ש־350 חבריה נשבעו לא לשקוט, עד שהמקלט האחרון יוטל למצולות האוקיאנוס, מפני שהטלוויזיה „הורסת את חיי הרוח ואת הקשר בין הבריות, מבזבזת את זמנם של האנשים ומשעבדת אותם כליל."

מועדון „הראנסה", נוסד על ידי הסופר סטיבן פריים, כקונטרה ל„מאנסה", המאגד בעלי אי. קיו. גבוה במיוחד. ראנסה היא התאגדות „אנשים שאינם סובלים מהשכלה עודפת", ועל המועמדים לעבור שורה של מבחני כניסה. בין היתר, חייב המועמד, למלא אמבטיה „ואם המים יישפכו כאשר תכנס לתוך האמבטיה, סימן שהינך מוגבל דייך להתקבל למועדון" — מבטיח פריים.

מי שנדחה ב„ראנסה" יכול תמיד להתקבל ל„התאחדות טיפוסים לא מעניינים", שאינה מציבה כל דרישות למועמדים. עליהם רק לשמור על התקנון, הקובע, בין היתר שהציוד החיוני של טפוס לא מעניין כולל צמיגים שחורים במכונית, לחם לבן ומאפרות שנקנו במקומות, שאין בהם שום דבר מעניין.

מי שרוחה למחר מה שאפשר או צריך לעשות היום הוא מועמד רצוי ל„מועדון האמריקאי של המתלבטים". 4000 חברי מועדון זה חוגגים את ראש השנה בספטמבר (עד אז התלבטו אם לחגוג ומתי) ובשנת 1967 החליטה האסיפה הכללית שלהם למחות נגד מלחמת 1812. חבר חדש במועדון מקבל ביטאון רשמי, הנקרא „הנחיות מחודש שעבר". לאס וייס, מייסד המועדון, טוען כי הוא וחבריו גילו שהאנשים מתעסקים בעניינים, המאבדים, ממילא, כעבור זמן מה את האקטואליות. מי שמחליט לא להחליט הוא בריא יותר, רגוע ושלם עם עצמו; אינו מתעצבן, אינו מתרוצץ ולא צפוייה לו התקפת לב.

„המחתרת של הנסיך־הצפרדע" איננה מחתרת, כי אם מועדון של יפים ויפות, הטוענים כי חיי אנשים בעלי הופעה של כוכבי קולנוע קשים במיוחד. המועדון מארגן בילויים ליפהפיות פנויות, לחתיכים פנויים ולזוגות מקסימים ביופיים, כי מחוץ לכתליו „נפוצה אמונת הבל שהאנשים המצטיינים ביופיים סובלים ממגבלות אינטלקטואליות" — אומר ג'די ליפקין, ממייסדי המועדון.

דיעה שונה לחלוטין יש לחברי „מועדון המכוערים לתהרייה", הסבורים כי אנשים מכוערים מנודים מהחברה על לא עוול בכפם. המועדון מארגן תחרויות כיעור (דוגמת תחרויות יופי) ובוחר במיס כיעור ובמר כיעור בדרגים שונים — עד לתואר עולמי.

אלף חברים של „מועדון הקרחים" דוגל באופנת ראש מגולח... ותנועת „גבירות נגד נשים" נאבקת למען החזרת הופעתן וסגנון חייהן של הגבירות מראשית המאה.

„אבקש מידע" — זה שם האגודה הרואה את עצמה כממשיכת דרכה של אחוות השקרנים מהמאה ה־19. אחד החברים נשבע כי בעירו שורר קור כה עז שפוליטיקאי, שביקר בה, החזיק כל הזמן את הידיים בכיסים. חבר אחר במועדון בא — לדבריו — מעיירה כליכך קטנה, שכאשר הותקן בה תא טלפון נאלצו להרחיב את גבולותיה האדמיניסטרטיביים.

ויש גם התארגנות הנאבקת נגד חילופי מתנות מעליבות, מגוחכות או יקרות מדי, שחבריה אוספים מתנות חג המולד מוזרות ביותר, ואיך לא להזכיר מועדוני אספנים של פריטים יותר קונבנציונליים, כגון חוטי תיל, חולצי פקקים, טפסי מס ההכנסה, שגיאות נומיזמטיות (במטבעות) או תלושי מזון.

* * *

עד כאן לוס אנג'לס טיימס. מישהו חשב גם אצלנו לפתוח את ספר הטלפונים באות א' (אגודה, אגוד), ה' (התאגדות, הסתדרות) ומ' (מועדון, מפלגה) ולראות מה הולך?

גריל נוסח ברזיל

מי שנמאס לו מהמנגל הסטנדרטי, מוזמן לנסות מטעמי־גריל של. קלרין וויויאן בעלות „דונה פלור". קייטרינג נוסח בראזיל. את המירשמים קיבלתי לכבוד יום העצמאות. אבל מאוחר מכדי לפרסמם לפני הפיקניקים של החג. לא נורא. כל הקיץ לפנינו.

שיפודי טרופיקל דונה פלור

ל־6 סועדים: 1 ק"ג קוביות פילה בקר או בשר אחר; ½ ק"ג בננות, קופסת אפרסקים בסירופ, קופסת אננס בסירופ. לתיבול הבשר: אבקת שום, מלח ופלפל.

מתבלים את קוביות הפילה. חותכים את הבננות לפרוסות עבות. מסננים את האפרסק והאננס. חותכים את הפירות לקוביות. משחילים לסירוגין על שיפוד שתי קוביות מכל פריט וצולים על גריל.

שישליק עוף ברוטב תפוזים

1 ק"ג חזה עוף חתוך לקוביות: 1 כפית מלח סלרי, 1 כפית אבקת שום, 1 כפית תבלין לקבב, 4 כפות שמן. לרוטב: 1 תפוז חתוך לקוביות, מיץ מתפוז אחד, 6 כפות מיונית, 2 כפות חרדל.

מתבלים את קוביות העוף בתבלינים ובשמן ומשרים חצי שעה. משחילים על השיפודים וצולים. טובלים את השיפוד החם ברוטב הקר.

שיפודי היער

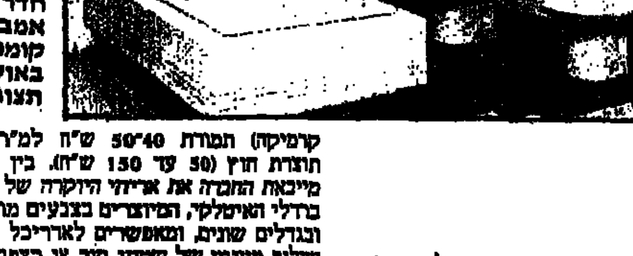
½ ק"ג פטריות שמפיניון שלמות, 2 בצלים גדולים חתוכים לחתיכות גדולות, ½ ק"ג דג זהבון, 200 גרם זיתים ללא חרצנים. שום כתוש, חרדל, מלח, רוטב טבסקו, פטרוזיליה. לרוטב: 3 חלמונים, 150 גרם גבינת פרמזן מגוררת, 4 כפות קמח, 2 כפות חמאה, ½ ליטר שמנת מתוקה, ½ ליטר חלב.

מתבלים את הדג בשום כתוש, חרדל, מלח, טבסקו ופטרוזיליה קצוצה. משחילים לסירוגין שתי חתיכות מכל פריט על השיפוד וצולים. הכנת הרוטב: משחימים את הקמח בחמאה המומסת. מוסיפים את שאר החומרים, מרתיחים ומצננים. טובלים את השיפודים החמים ברוטב קר.

רצפת שיש תעשה לך

ריצוף וחרסינה לא עושים כל יום, ומי שכבר החליט לקחת על עצמו (או על הארכיטקט העובד למענו) פרויקט זה מבין, שכדאי לחשוב מספר פעמים לפני שמחליטים מה לבחור. בניגוד לצבע וטאפטים, שמחליפים (אם רוצים) מדי שנה או שנתיים — שיש, חרסינה וקרמיקה נשארים סביבנו שנים רבות ורצוי שנאהב אותם.

בימים אלו חונכת „שמר" (חברה לשיווק קרמיקה, שיש, חרסינות וכלים סניטריים) אולם תצוגה חדש בנמל תל־אביב. במקום ניתן להשיג את כל הדרוש לסיום בניית בית, שעבר את שלב הטיח. החברה מביאה לארץ מבחר סוגי שיש איטלקי טבעי, לריצוף, במחירים של 40 עד 60 ש"ח למטר; שיש־גרניט בצבעי ארגמן העומד בשחיקה (70 ש"ח למטר) ומוכרת אריחי קרמיקה הן לריצוף והן לציפוי הקירות, מתוצרת הארץ (של נגב־קרמיקה) תמורת 40־50 ש"ח למ"ר לצד תוצרת חוץ (50 עד 150 ש"ח). בין השאר מייבאת החברה את אריחי היוקרה של מפעל ברדלי האיטלקי, המיוצרים בצבעים מרהיבים ובגדלים שונים, ומאפשרים לאדריכל לתכנן שילוב מעניין של שטחי קיר או רצפה. אבל — לדברי אברהם יעקובי, האדריכל שעיצב את אולם התצוגה — המגמה היום היא לוותר על ריצוף הרצפה באריחי קרמיקה ולעבור לשיש, או לגרניט, מפני שאריחי חרסינה עלולים להיסדק וכאשר נוצר סדק בציפוי הגלזורה שלהם הוא חודר לעומק ומשאיר צלקת מכוערת ברצפה.

חדר אמבטיה קומפלט באולם תצוגה

ניתן, כמובן, למצוא במקום כלים סניטריים (אמבטיות, אסלות, בידות, כיורים וכו') הן מתוצרת הארץ, במחירים עממיים (אמבטיה סטנדרטית — כ־180 ש"ח) והן מתוצרת חוץ (אמבטיה איטלקית — 350 ש"ח) כולל מוצרי יוקרה שמחירם מגיע ל־2000 ש"ח לחדר אמבטיה קומפלט. לפריטים היקרים ביותר נחשבים כיורי מטבח כפולים, תוצרת חוץ, שאינם עשויים חרסינה אלא מתכת מצופה אמייל או ציפוי קשיח אחר, העומד בפני שחיקה וחומרי ניקוי חריפים. משה פלה, מנכ"ל החברה, הסביר את היתרונות של קנייה באולם, המרכז את כל המוצרים הדרושים לבנייה וכך ניתן להתאים במקום את הריצוף לחרסינות ולכלים הסניטריים. הקונה גם יכול להשאיר במחסני החברה, ללא תשלום, את הסחורה שקנה, עד שיזדקק לה. וכיוון ש„שמר" היא חברה בת של קונצרן כלל, מובטח ללקוח שהסחורה שהזמין אכן תגיע.

למען ההגינות נציין, שהדרך מהכניסה לנמל עד לאולם התצוגה מרוצפת חנויות ומחסנים של חרסינות, שיש, קרמיקה וכלים סניטריים. לא בדקנו אם אכן המוצרים זהים ולא השווינו מחירים, אך מי שמתכונן להשקיע כמה רבבות שקלים בבניית בית או בשיפוצו — חובה עליו שישווה...

אמיר בן־שלום

הרומן של ח"א עם ויצו

בשמונה בסיסים של חיל האוויר ברחבי הארץ יש לוויצו 55 פרויקטים, כמו תינוקיות, פעוטונים, גני ילדים, מועדוני נוער, מגרשי ספורט ומועדוני משפחות — גילו רעיה יגלום ומיכל מודעי, העומדות בראש ויצו עולמית, במסגרת סיור שערכו בבסיס תל־נוף סמוך ליום העצמאות.

בבסיסים הסגורים של חיל האוויר, בשיכון המשפחות, חיים את הימים המתחלפים של השגה בעיסוק בעניינים „שוליים" כמו: מה יעשה הילד בשעות הבוקר, היכן יבלה הנוער את שעות אחר הצהריים, מה תעשה רעיית הטייס בשעות של שלווה עם חברותיה והיכן יבלו המשפחות ביחד.

השתלבות ויצו בנושא הזה החלה עוד בסוף שנות השישים. שיתוף הפעולה החל בבסיס תל־נוף, התמסד במשך השנים והתרחב לבסיסים אחרים של חיל האוויר. זה בא מתוך הכרה שיש לסייע לאוכלוסיה מיוחדת זו, החיה בניתוק ממרכזים עירוניים וכמיוחד משירותים קהילתיים רגילים.

כיום, אחרי קרוב לעשרים שנה של פעילות, התאפשר לחשוף את הפעולות של ויצו בחיל האוויר. רעיה יגלום נשיאת ויצו העולמית, ציינה כי הפדרציות השונות של ויצו ברחבי תבל מאמצות את מיגוון הפרויקטים האלה ומחזיקות אותם.

מיכל מודעי יו"ר הנהלת ויצו העולמית, הדגישה כי פעילות ויצו, המתפרסת על פני כל החיים, מוצאת ביטוי בפעילות בחיל האוויר בהתפרסות על פני השלבים השונים של חיי המשפחה. חלק גדול מנשות צוותי האוויר יכולות לחיות חיים רגילים בעזרת המעונות וגני הילדים. ויצו מאפשרת לנשים הללו — בהן עורכות־דין, פסיכולוגיות, מורות ובעלות מקצועות רבים אחרים — לצאת לעבוד ולהתרכז בעבודתן, תוך ידיעה שילדיהן נמצאים בידיים נאמנות. רחלי גרסטנר, המקשרת בין ויצו וחיל האוויר, סיפרה על הפעילות השוטפת של ויצו בחיל. בין השאר בפיקוח על הגננות והמטפלות, השתלמויות של ויצו שעוברות העובדות ובחלק מהבסיסים גם הרצאות למשפחות הבוגרות. בין נושאי ההשתלמויות לגננות והמטפלות אפשר למצוא סדנאות למשחקים דידקטיים ואמצעי המחשה, חוג לפיתוח תנועה בגיל הרך, הדרכה דרמטית, דיונים על בעיות התנהגות בגיל הרך וכו' — מוסרת דוברת ויצו.

חוסנו מוסים למגלשות בגן ילדים של ויצו בבסיס ח"א. מימין — מיכל מודעי, משמאל — רעיה יגלום.

פנים חלקות

אם נכון שגילו סוף סוף את הסוד של מחיקת קמטים מפני בן אדם, נהיה אני ועוד מיליוני נשים אחרות מוכנות לשלם לא רק 249 ש"ח בעד בקבוקון קטן של תרופת הפלא. אך אשרי המאמין לחדשות שגילתה יועצת היופי הראשית של חברת „כריסטיאן דיור", ליונל סאברה. והן: בתהליך פיתוח אשר נמשך כעשר שנים, ובו שיתף פעולה גם מכון המחקר הידוע בצרפת ע"ש לואי פאסטר, הצליחו להוציא לשוק מוצר מבוסס על פיתוח של תמציות צמחים טבעיות, המכילות מרכיבים שמאיטים את תהליך ההזדקנות של תאי העור בפנים. המוצר עשוי מפוספוליפידים טבעיים (חומרים הקושרים שומן ומים) ובעיקר לציטין מסויה. יש עוד כמה חומרים בתוך התמיסה, כגון תמצית של צמח הקורנית, סיבי קולאגן ואלסטין. הג'ל המוכן אסוף בבקבוקון ולפי ההוראות צריך ללחוץ קלות ואז יוצאת טיפה. יש לקחת שלוש טיפות בבוקר ושלוש טיפות בערב ולמרוח היטב על עור הפנים והצוואר. ואז, אחרי חודש ימים, כך הבטיחו לנו, הפנים יהיו... חלקים. לפלא הזה קוראים: Capture והוא מיובא לישראל על־ידי חברת „כלמון" ומשווק על־ידי „נורית".

חיה יוסף

שמונה שערים בערב כדורגל ישראלי־סקוטי בן יומיים: הופעות הישראליות בנצחונות נאים

ההצגה הפרטית של ברייאלובסקי

במשחקו הטוב ביותר בארץ הוביל דניאל ברייאלובסקי את נבחרת ישראל לנצחון מזהיר 0:3 על ליברפול * 28 אלף צופים הריעו לו ממושכות כאשר הוחלף בדקה ה־73 * מצטיינים נוספים: אבי רן ואלי אוחנה * השערים: האנסן (עצמי), אוחנה והירושלמי אבי כהן

מאת מוטי חביב

אורי מלמיליאן נבחר אמש כ״כדורגלן השנה״ מטעם העתון ״חדשות״. איאן ראש שיחק את משחקו האחרון בליברפול לפני העברתו ליובנטוס האיטלקית. אלי אוחנה שיחק את משחקו הראשון בנבחרת לאחר חתימתו בקבוצה הבלגית מאלין. היו שם עוד שמות מפורסמים כקני דאלגליש, אלן האנסן, רוני וילן, קרייג ג'ונסטון, ג'ון אולדריג' ואיאן מלבי אבל את ההצגה האמיתית במשחק הנבחרת הלאומית מול ליברפול האנגלית (0:3) גנב שחקן אחר. כדורגלן שהיה ברמה שונה לגמרי מכל האחרים.

דניאל ברייאלובסקי. כאשר הובא לארץ היו שהטילו ספקות לגבי התואר שהודבק לו ״הכדורגלן היהודי הטוב בעולם״ ואולם אתמול לא היו ספקות כלל. ברייאלובסקי שיחק כאילו נחת מכוכב אחר. עם הכדור כל שרק רצה. תיעתע בשחקני ליברפול כאילו ניצבו מולו ילדים בני 9, 10. בישל שני שערים בצורה אמנותית. זיעזע את קורת שער ליברפול. לעיתים נדמה היה שהכדור דבוק לרגלו. הוסיפו אי־המהירות המסחררת כדי לקבל תמונת מצב של כדורגלן מעולם אחר.

ההצגה הפרטית של ברייאלובסקי השכיחה לגמרי את הפרידה של איאן ראש מליברפול. החלוץ שהפך להיות מכונת שערים משומנת, איכזב. הוא נמנע מקרבות מגע וגם כשהגיע למצבי הבקעה ...ע ליכולתו של אבי רן ממכבי חיפה שראוי גם כן למחמאות על משחקו אתמול.

נצחון בכורה בעידן מיחיץ'

הנבחרת הלאומית בעידן מיחיץ' ...זה אתמול נצחון בכורה. נצחון ...להיב שהשכיח לשעה קלה את האכזבות ומפחי הנפש שהיו נחלתנו בעבר. היו דקות שהכדור נע מרגל לרגל מבלי ששחקני ליברפול ימצאו תשובה. עיקר הדברים אמורים לגבי המחצית הראשונה בה שלטה ישראל ללא עוררין. במחצית השניה היה המשחק מאוזן. צריך להודות: גם ברייאלובסקי דעך משהו. אפשר שזוהי הסיבה.

מערך הנבחרת הישראלית היה אמנם מבוסס על שני חלוצים — ברייאלובסקי ואוחנה — אבל כאשר בחוליית הקישור משחקים אורי מלמיליאן ומשה סיני וגם אבינועם עובדיה תומך בצורה נכונה נראה מערך זה כהתקפי לכל דבר.

ליברפול לא היתה במיטבה ואיני מקבל את הגירסה שרווחת תמיד לאחר הישגים שלנו כאילו ״הם באו להשתזף או לנוח״. כדורגלן מקצוען מכבד את עצמו בכל מעמד. אף שחקן מליברפול לא רצה לשוב לביתו מובס. עובדה שבמחצית השניה שינסו הבריטים מותניים וניסו לשנות את המצב אבל לא הצליחו. הוכח להם שהשוער שלנו אתמול היה טוב לאין ערוך מהשוער שלהם, שחוליית העורף שלנו יציבה הרבה יותר מהחוליה שלהם וכמובן ברייאלובסקי. להם לא היה שחקן ברמה הזו אתמול.

איתות ראשון של דניאל

את האיתות הראשון ליכולתו נתן הכדורגלן ממוצא ארגנטיני בדקה ה־13 כאשר הדביק את הכדור בקורת שערו של מייק הופר מליברפול.

כל שלושת השערים נכבשו בתוך 18 דקות. תחילה בדקה ה־20. אלי אוחנה, הבלגי לעתיד, כידרר במרכז והדריין את משה סיני באגף השמאלי. סיני החזיר לאוחנה שמריץ ובעט משמאל לימין. הכדור פגע ברגלו של אלן האנסן, שינה כוון וחדר פנימה 0:1.

אלי אוחנה, בדקות מעולות, ניצב בפני 0:2 בדקה ה־21 אבל הופר היה עירני באותו מקרה והדף.

בדקה ה־23 נכבש השער השני. דניאל ברייאלובסקי סר, מימין והגביה את הכדור הישר לראשו של אלי אוחנה שנגח בדייקנות מירבית פנימה 0:2.

אבי רן הציל את חברו אפרים דוידי שנגח לכוון הלא נכון. רן היה עירני והדף את הכדור עם הכתובת הלא נכונה לקרן.

בדקה ה־38 — 0:3. דניאל ברייאלובסקי ממבצע מבריק ״חתך״ את ההגנה הליברפולית ואז הותיר את הכדור למגן הירושלמי אבי כהן. כהן, בנגיעה קלה, שילח את הכדור ליעד הנכון והנצחון הישראלי הפך לתבוסה צורבת לאחת הקבוצות הגדולות בתבל.

המחצית השניה לא דמתה לראשונה. איאן ראש הגיע לעימות מול אבי רן בדקה ה־54 אך רן יצא מצויין משערו והיליץ. שבע דקות מאוחר יותר שיגר קני דאלגליש כדור עונשין רב עוצמה. גם הפעם היה רן במקום כדי לקלוט.

פול וולש נכנס בליברפול במקום ג'ון אולדריג' ואחר כך ביצע המאמן הישראלי מיליאנקו מיחיץ' ארבעה חילופים בנבחרת שלנו: שלום תקווה נכנס במקום משה סיני. אלי דריקס מילא את מקומו של אלי אוחנה, משה אייזנברג נכנס במקום דניאל ברייאלובסקי שסחט תשואות אדירות מהצופים וליאור רוזנטל נכנס במקום אבינועם עובדיה.

סידרת החילופים (בהמשך נכנס גם סטיב מקמהון במקום קני דאלגליש) הורידה מרמתו של המשחק ועד לסיום נרשם רק ארוע נוסף אחד כאשר אורי מלמיליאן ניסה כוחו מ־25 מטרים. מייק הופר הדף, מלמיליאן השתלט על הכדור החוזר אך בעט מעמדה קודרת לחוץ.

אחרי תקופה ארוכה שוב נחת מנבחרת הכדורגל. נבחרת שאתמול נראתה אטרקטיבית והיכתה שוק על ירך את ליברפול הגדולה. מי שחושב שההישג נובע אך ורק בשל חולשת ליברפול פשוט מנסה לגמד את ההישג הישראלי וגם חוטא לאמת.

כמעט שכחתי: שוב תודה לך ברייאלובסקי.

מייק הופר, שוער ליברפול, חסר אונים על כר הדשא לאחר שהכדור השלישי נושק לרשתו. היה זה שערו של הירושלמי אבי כהן (צילום: עוזי קרן)

ישראל — ליברפול 0:3 (0:3)

● שערים לישראל: אלן האנסן (עצמי, 20), אלי אוחנה (23) ואבי כהן מבית״ר ירושלים (38).

האיצטדיון הלאומי ברמת־גן 28 אלף צופים. שופט: צבי שריר. קוונים: עובדיה בן־יצחק ואריה פרוסט.

ישראל		ליברפול	
אבי רן	7	מייק הופר	4
אבי כהן (י״ם)	6	בארי וניסון	4
אבי כהן (ת״א)	6	אלן האנסן	4
אפרים שמעונוב	6	גארי גילספי	4
ניר קלינגר	6	רוני וילן	4
אפרים דוידי	5	ניג'ל ספאקמן	4
אבינועם עובדיה	5	קרייג ג'ונסטון	6
משה סיני	6	יאן מולבי	6
אורי מלמיליאן	6	קני דאלגליש	5
דניאל ברייאלובסקי	8	איאן ראש	4
אלי אוחנה	7	ג'ון אולדריג'	4
	68		49
שלום תקוה	—	פול וולש	5
משה אייזנברג	—	סטיב מקמהון	—
אלי דריקס	—		
ליאור רוזנטל	—		

עתיד מבטיח לעתודה

סגל ב' שחוזק בשחקנים מהנבחרת הלאומית הכניע את אלופת סקוטלנד' גלאזגו ריינג'רס 2:3 במשחק בו הורחקו שני שחקנים ונפסקו שתי בעיטות עונשין מ־11 מטרים

מאת יצחק ויסהוף

שמות נוצצים בטורי בוצ'ר, כריס וודס, איליי מקויסט, ג'ימי ניקול ואחרים המרכיבים את קבוצת גלאזגו ריינג'רס, האלופה הטריה של סקוטלנד. לא הפחידו אתמול, בשעות אחר הצהריים, את שחקני נבחרת ב' ש ישראל שגברו על הסקוטים הקשוחים — 2:3 (1:1).

רונן רוקמן, שחקן הפועל חיפה מהליגה הארצית הוכיח, יחד עם ניסים כהן, דוד גורדנה והשוער בוני גינצבורג כי יש על מי לסמוך. שחקני נבחרת ב', ללא כל רגשי נחיתות, שיחקו היטב מול השמות שמולם וכבר בדקה ה־9 רעדה הרשת הסקוטית לראשונה במשחק משער מיקרי. נסים כהן שהשקיע אנרגיה רבה במשחקו, בעט לעבר שערו של כריס וודס. הבלם הענק טרי בוצ'ר המכבב אף בשורות נבחרת אנגליה עצר את הכדור וניסה להחזירו לשער. גורדנה הוריז ״קרא״ את מחשבות בוצ'ר וניסה לבלום את המסירה. וודס קלט את הכדור כש״עליו״ גורדנה ורונן רוקמן. רוקמן היה המהיר מכולם, חטף את הכדור מידיו של וודס וכבש — 0:1.

בדקות אלו שחקו הסקוטים היטב. שחקניהם לחצו את הישראלים לעבר שערם וכעבור 4 דקות נכבש שער השיוויון. איאן דיורט קיבל כדור והחל דוהר לעבר שער ישראל. בדרך חלף על פני שלושה ישראלים כשהגיע דיורט סמוך לעמוד הימני של שער ישראל הוא שלח כדור רוחב וניל וודס קבע — 1:1.

הסקוטים ״נרגעו״ לאחר כיבוש השער. הם ניסו אמנם לתקוף את שערו של גינצבורג אך לכלל תכליתיות לא הגיעו. מנגד הבליך רונן רוקמן בפרצותיו את הגנת ריינג'רס.

בדקות אלו היה השופט יצחק בן יצחק במרכז העניינים. לעיני 20 אלף צופים, באיצטדיון ר״ג, ניסה בן־יצחק לגנוב את ההצגה. בתחילה ״ערך חימום״ כרמות שני כרטיסים צהובים שהוצאו לניסים כהן מישראל ודיורט מריינג'רס. בדקה ה־39 נאבקו הסקוטי גרהאם רוברטס ויהודה עמר על כדור. תוך כדי מאבק נפלו השניים לדשא ורוברטס ״הניח״ את ידו על ראשו של עמר. בן־יצחק ״הסתער״ על השניים עם כרטיס אדום לתדהמת קהל הצופים.

קודם להרחקה הכפולה מצא דוד גורדנה את עצמו בודד מול וודס לאחר ״מסירת־אומן״ של ניסים כהן אולם גורדנה בעט בפזיזות לחוץ.

במחצית השניה שותפו בנבחרת דור פיונטי, אלי כהן מהפועל תל־אביב ואלון נתן. פיונטי, במשחק נמרץ ביותר, ניסה להוכיח למאמן שחקן גלאזגו גרהאם סונס כי עשה טעות כשלא צירף אותו לשורות הריינג'רס. סונס שיחק באחרון דקות עם חבריו כשנכנס כמחליף יחד עם קולין ווסט, מקפרסון, דאוסון ודיוויד קופר

(המשך בעמוד 15)

נבחרת העתודה — ריינג'רס 2:3, 1:1

● שערים לישראל: רונן רוקמן (9), נסים כהן (61, בבעיטת 11), דוד גורדנה (80).

● שערים לגלאזגו ריינג'רס: ניל וודס (13), איליי מקויסט (90).

האיצטדיון הלאומי ברמת־גן, 20 אלף צופים. שופט: יצחק בן־יצחק. קוונים: יעקב שיינר ומאיר עפרון.

ישראל		ריינג'רס	
גינצבורג	7	וודס	5
קדוש	6	ניקול	6
פרסלני	6	רוברטס	—
אשש	6	בוצ'ר	6
אזולאי	5	מונרו	6
עמר	—	פילפס	—
שמואלי	5	וודס	6
בגלייטנר	5	דיורט	7
נ. כהן	7	קירקווד	5
גורדנה	6	פלאק	5
רוקמן	7	מקויסט	7
	60		57
פיונטי	7	סונס	5
אלי כהן	6	ווסט	5
אלון נתן	6	מקפרסון	5
		ראוסון	6
		קופר	6

ראש: הופתעתי מהיכולת של נבחרת ישראל

מאת נפתלי כהן

לא כך חשבו לעצמם שחקני ליברפול לסיים את עונת הכדורגל שלהם. לא כך תיאר לעצמו איאן ראש את הפרידה מהמדים האדומים של קבוצת עיר־החוף־השיוויות. שחקני ליברפול מיהרו בתום המשחק להסתגר בחדרי־ההלבשה ומיאנו לצאת מהם זמן רב.

״ישראל היתה צריכה לנצח במשחק; שיחקתם נכון וטוב; הופתעתי מהיכולת שלכם״ — אמר איאן ראש. לגבי משחק קבוצתו הדגיש: ״זה לא היה משחק טוב; כאשר מובסים, בטח שאני מאוכזב״. אשר ליכולתו הדלה בהבקעת שערים היתה תשובתו: ״זה שאני לא כבשתי — צר לי. אבל האמת, לא קיבלתי צ'אנס להבקיע, ואם היה לי — לא ניצלתי. חבל מאוד שבמשחק האחרון שלי בליברפול הפסדנו״.

כשנשאל במי הוא תולה את האשמה לכשלון הקבוצה היתה תשובתו: ״במשחק ההגנה שלנו, שהיה גרוע מאוד״.

ראש הירבה להלל ולשבח את השחקנים, וכמיוחד את דניאל ברייאלובסקי, אלי אוחנה והשוער אבי רן״.

״למרות זאת אני יוצא עם טעם טוב מישראל ומקבלת־הפנים המעולה״. — הרגיש ראש.

לגבי העברתו לאיטליה אמר: מחר אני נוסע לאנגליה לנוח, עד לנסיעתי לאיטליה, ואולי אחזור לישראל עם קבוצת יובנטוס״.

המאמן האנגלי של ליברפול, קני דגליש, ששילב את עצמו במגרש, היה מאוכזב ובקושי ניתן היה להוציא מלים מפיו: ״פשוט היינו גרועים, ישראל שיחקה טוב ומאורגן״.

מיחיץ': בראיילובסקי נתן את משחק העונה

נצחון־הבכורה לנבחרת ישראל בעידן־מיחיץ'. השחקנים נראו מאושרים. לא האמינו שיסיימו את המשחק בנצחון מוחץ. ראשון יצא המאמן מיליינקו מיחיץ' מחדר־ההלבשה לעבר העתונאים המחכים: ״אני מרוצה מרמת המשחק, ויותר מכל מרוצה מהקהל שהגיע. אני מקווה להחזיר את אמון הצופים לנבחרת, והחשוב הוא שהצגנו משחק טוב. זה היה המשך למשחק נגד רומניה״.

מיחיץ' הוסיף: ״היו שתי מחציות שונות. מחצית שניה פחות טובה מהראשונה, אך מאוזנת. זה טבעי ששמרנו על התוצאה״.

כשנשאל מיחיץ' אם חשש לפני המשחק מליברפול, ענה: ״יכול להיות שבבית הם משחקים יותר טוב, אבל כאן ידענו לסגור אותם היטב, ולא איפשרנו להם לנוע בחופשיות. הכנו הפתעה במשחק מהיר ותוקפני בשכל ההתקפות החלו מהצד של בראיילובסקי (ואוחנה). היה להם שטח פנוי לפרוץ קדימה. אם נשחק ככה בשני המשחקים הנותרים, נגד שווייץ ובראזיל, אז אין ספק שאנחנו בונים קבוצה לטווח ארוך. אל תשכחו שאני גם משתף שחקנים צעירים כמו משה אייזנברג, אלי דריקס וסמי מלכה״.

בסיום מסיבת העתונאים, כשנשאל את מי הוא מציין לטובה מ־11 כוכביו, היתה תשובתו: ״כמובן שבראיילובסקי נתן את אחד המשחקים של העונה. הוא שיבח גם את אורי מלמיליאן, אבי רן ושני האבי כהן״.

חוזים בצרפת ניצחון הנבחרת הלאומית 110:120

נבחרת הכוכבים האמריקנית, המשחקים בליגה הצרפתית בכדורסל, ניצחו באורתז את נבחרתה הלאומית של צרפת, שהחלה בהכנות לאליפות אירופה באתונה — 110:120, לאחר 46:62 במחצית.

נבחרת צרפת תשחק ביד־אליהו, נגד ישראל, ב־1 ביוני, ולמחרת ימריאו שתי הנבחרות לאתונה.

4000 צופים חזו במשחק, שנערך לכבודו של הכדורסלן נבחרת צרפת בעבר, מאתיו בסיני.

חדשות בחר במלמיליאן

בין שני המשחקים, אתמול ברמת־גן, בחר העתון ״חדשות״ את שחקן השנה, מאמן השנה, השחקן הוותיק של השנה והשחקן הצעיר המצטיין של העונה.

שלושה מהנבחרים היו נציגי בית״ר ירושלים ואחד נציג הסגנית, בני יהודה.

אורי מלמיליאן נבחר כשחקן השנה והקדים את שני חבריו לקבוצה סמי מלכה ואלי אוחנה.

דרור קשטן נבחר למאמן השנה בלי כל התלבטויות.

השוער יוסי מזרחי מבית״ר ירושלים נבחר לשחקן הוותיק של השנה.

בנושא השחקן הצעיר של העונה היו התלבטויות בין ארז לולו ממכבי תל־אביב, ניר קלינגר ממכבי חיפה, משה אייזנברג מבני יהודה ודוד גורדנה מבני יהודה. לבסוף נבחר גורדנה.

הטקס כלל גם פרידה מאיאן ראש העובר ליובנטוס. מזכ״ל הפועל יצחק אופק העניק לראש את חולצת יובנטוס עם הספרה 9.

הטקס עבר בסדר מופתי והמארגנים ראויים על כך למחמאות.

אורי מלמיליאן
שער במדי הנבחרת

בשולי המשחקים
ספורטאי חו"ל: נהנינו — נשמח לחזור!

היה נעים אמש באמפי־תיאטרון הרומאי בקיסריה, בו ננעלו משחקי הפועל ה־13. אבל את דעת האורחים על המשחקים אפשר היה לשמוע בטרם החל הטקס, בהפנינג ענק.

האווירה היתה מצויינת. האורחים מחו״ל נדבקו בחיידק־הישראלי. רבים אמרו לי: תמיד נשמח לשוב ולבקר אצלכם. נהנינו מאוד. הכל היה מצויין. אם אתה שומע דברים כאלה מפולנים ומרומנים וגם מאמריקנים, הרי שיש להם משמעות רבה. גם פוליטית.

האווירה בטקס הסיום היתה מדליקה. הצופים שרו, הריעו, מחאו כפיים. בקיצור עשו שמח. דווקא טקס הסיום היה, אולי, רגע־השיא של המשחקים. התרוממות רוח.

חבל שכמה מעמיתי, שנהנו להשמיץ בקביעות את משחקי הפועל — וטוב שאלה היו בודדים! — לא היו במקום. אפשר שהיו משנים את דעתם. אם־כי זו היתה משוחדת מראש. מכל מקום, ההרגשה היתה שלמלעיזים לא תהיה תקווה... הספורט מעניין אותם כשלג־דאשתקד.

מפיקי טקס הנעילה על רקע חומות קיסריה ראויים ליישר־כוח. הם עשו עבודה מעולה. בעיקר כאשר ידעו ליצור את הקשר עם הצופים השמחים.

שלום ל״קיפי״, סמל משחקי הפועל ה־13; ברוך הבא ל״צברי״, סמל משחקי הפועל ה־14.

תם ונשלם!

ישראל פז

רונן רוקמן (שני משמאל) מהשחקנים היותר בולטים אתמול בשורות נבחרת העתודה מגדרר בין שחקני גלאזגו ריינג'רס במשחק שהסתיים בנצחון העתודה 2:3. מימין נראה דוד גורדנה שכבש את השער השלישי (צילום: עוזי קרן)

טניסאים מקצוענים יוכלו להשתתף במשחקי סיאול

אפשר שבברצלונה ב־1992 יורשה להשתתף גם לכדורגלנים מקצוענים

ראשי הוועד האולימפי הבין־לאומי פתחו אתמול באיסטנבול עידן חדש, בהחליטם על השתתפות שחקני טניס מקצועניים באולימפיאדת סיאול, 1988.

אם־כי מקצועניים יוכלו להשתתף ברוב ענפי הספורט האחרים בסיאול, נחשבת ההחלטה להתיר את השתתפותם של גדולי הטניס כפריצת־דרך מסורת־תקנים בהיסטוריה האולימפית.

מצפים כי החלטה זו תשפיע יותר מכל החלטה אחרת על ביטול הנוהל הקודם שלפיו היו רשאים להשתתף במשחקים האולימפיים רק ספורטאים חובבים.

הענף היחיד שעדיין לא נפתח בפני הספורטאים המקצוענים הוא הכדורגל, ענף שבו לא יוכלו ליטול חלק שחקני הגביע העולמי מאירופה ומדרום־אמריקה.

הנחה לכדורגלנים

אולם, ראשי הוועד האולימפי עומדים לדון עם פיפ״א על אפשרות לפתיחת משחקי ברצלונה 1992 גם בפני מקצוענים מאירופה ומדרום־אמריקה שנטלו חלק במשחקים המוקדמים של הגביע העולמי, אך לא במשחקי־הגמר.

הוועד האולימפי הבין־לאומי החליט לאפשר לטניסאים ידועי־שם, כמו בוריס בקר ומרטינה נברטילובה, להתמודד בסיאול.

התוכנית לאפשר למקצועני הטניס לשחק בסיאול על בסיס נסיוני, הוגשה למושב ה־92 של הוועד האולימפי הבין־לאומי ע״י וילי דאומה, היו״ר המערב־גרמני של הוועדה הממונה על קבלת ספורטאים למשחקים.

דאומה אמר במסיבת עתונאים באיסטנבול, כי לא היתה התנגדות ישירה להצעה, למרות ספקות שהובעו בעבר ע״י מדינות מהגוש הסובייטי ומהעולם השלישי. ״חשוב כי במשחקים האולימפיים תשתתף העילית, ולא רק שחקנים מדרגה שנייה, שלישית או רביעית״ — אמר דאומה. ״טניס הוא ספורט כה גדול שהמשחקים האולימפיים לא יהיו מושלמים בלעדיו״ — הוסיף.

תנאים קשים

עוד אמר דאומה כי ההתאחדות הבין־לאומית לטניס, ואותם שחקנים שעמם שוחח על התכנית, הסכימו כי הטורניר האולימפי צריך ליהפך לאירוע החשוב ביותר בענף הטניס.

כדי שיוכלו להשתתף בתחרויות הטניס האולימפיות, חייבים השחקנים למלא אחרי מספר תנאים. הם יחוייבו לגור בכפר האולימפי, יחד עם מתחרים אחרים, ולא במלונות־פאר, כפי שהם רגילים בתחרויות ״הטורס הגדול״.

״כאשר אדם, המרוויח מיליון דולאר לשנה, חי בכפר האולימפי, ישן במיטה קטנה, ואוכל אותו מזון כמו הספורטאים האחרים, אפשר לומר כי הוא ניחן ברוח האולימפית״ — אמר הצרפתי ז'אן דה־בומון, חבר הוועד האולימפי הבין־לאומי.

יותר על כן, השחקנים אינם יכולים לקבל פרסים כספיים על השתתפות באולימפיאדה, והם חייבים להשעות, לתקופת המשחקים, את כל החוזים המסחריים שלפיהם הם בדרך כלל נותנים פירסומת למוצרים מסויימים.

הם גם יחוייבו לכבד את התקנות האולימפיות בדבר משחק הוגן, הימנעות מאלימות ומנטילת סמי־מרץ. (עד)

● התעמלות
לנוצה זכתה בתחרות האישית

בתחרויות האישיות ניצחה רוס לנוצה מרומניה, שצברה בארבעת תרגילי הרשות 39.05 נקודות, לפני חברתה לנבחרת הרומנית, דנה דומיטרו — 39 נקודות.

רביעית דורגה הישראלית רויטל שרון, שצברה 37.05.

התחרות היתה בירושלים לעיני 500 צופים.

דבוקת שחקנים ישראלים צוהלים לאחר שער לרשתה של ליברפול (0:3) אתמול ברמת־גן. (צילום: עוזי קרן)

עבודה רבה צפויה עוד לכדורסלנינו לפני אתונה בתחילת יוני

הנבחרת מתבשלת על אש קטנה

גם ב־1979 כשלה ישראל במשחקי הפועל אך בטורינו זכתה בגדול הישגיה: מקום שני! * האם תחזור ההיסטוריה ביוון? * הרכזים חייבים לחיות נועזים יותר בזריקות לסל * פציעת מרסר בשני המשחקים האחרונים — בעוכרי הנבחרת * נסיונו של ברקוביץ חוסר

מאת ישראל פז

האם תחזור ההיסטוריה? בכינוס הפועל ב־1979 איכזבה נבחרת ישראל בכדורסל, כשנוצחה ע״י ספרד 86:80; אוסטריה 67:63, והגבירה בקושי רב על פינלנד 77:80. כעבור חודשיים, באליפות אירופה, זכו הישראלים בהישגם הגדול ביותר — מקום שני בטורינו.

גם במשחקי הפועל השנה, שנסתיימו ביום ראשון בהיכל־הספורט ביד־אליהו, לא התעלתה נבחרתנו. היא נוצחה ע״י מערב־גרמניה 100:89; קנדה 119:108 ופולין 106:89, והכניעה בשלב המוקדם את פולין 90:110.

השוואה פיקנטית זו אינה יכולה לרמז מאומה. לא ראיתי את כל המשחקים אבל מהמעט שחזיתי קשה היה לי להתלהב מהנבחרת. אמנם היא בראשית דרכה, לשחקניה אין עדיין כושר מספיק. בשני המשחקים האחרונים, נגד קנדה ופולין, לא שיחק כדורסלן־הצויר לאוואן מרסר, והיריבים ״חגגו״ מתחת לסלים. בכל זאת סבורני שלמאמן צבי שרף ועוזרו רני כהנא צפוייה עוד למשחקי אתונה עבודה קשה ומפרכת.

נבחרות חזקות

יש לזכור, שתיים מהנבחרות ששיחקו במשחקי הפועל, מערב־גרמניה ופולין, נכללות בבית אחד עם ישראל בשלב המוקדם באתונה. הגם שהשתיים רחוקות משיאן הן נראות מגובשות יותר. את הגרמנים הענקים יהיה קשה מאוד לנצח, אלא אם נתפוס יום קליעות יוצא־דופן. פולין, שפתחה בצורה צולעת, השתפרה ממשחק למשחק. בשני המיפגשים האחרונים גילתה יכולת טובה. היא איימה על נבחרת גרמניה, לפני שנוצחה (101:97), ובמשחק־הנעילה מוטטה בסיום את ישראל (89:106).

אין ספק שהאימונים המתישים שעברו כדורסלני ישראל בעשרת הימים האחרונים, וגם בימי משחקים לא ויתר עליהם המאמן צבי שרף, השפיעו על כדורסלנינו, שהציגו יכולת טובה יותר במחצית הראשונה, ואילו בשנייה גילו עייפות רבה.

המאמן שרף ראה במשחקי הפועל מבחן־כוח לחניכיו. הוא ביצע ניסויים. לא חשש לשתף כדורסלנים, שחלק מהם בוודאי שלא יגיע לאליפות אירופה באתונה. בכל זאת נתן להם הזדמנות להוכיח את עצמם. כמובן שניסויים אלה פגמו בשטף הקבוצתי של המשחקים. היעדרו של לאוואן מרסר בשני המשחקים האחרונים, בגלל פציעה, קבע לגבי הדירוג הסופי של הנבחרת. גם חן ליפין, הסובל מפציעה בכתפו, לא שיחק נגד פולין ביד־אליהו.

לא הייתי מסיק מסקנות קיצוניות לגבי הנבחרת, שתרבה במשחקי־הגיבוש בשבועות המעטים שנותרו עד לאתונה. המבחן העיקרי של צבי שרף וחניכיו יהיה ב־3 ביוני כאשר ישראל תתייצב ב־10 בבוקר, במשחק, שיפתח את אליפות אירופה באתונה, נגד צ'כוסלובקיה. אז נראה אם כל העמל יש והנסיונות ישאו פרי.

מה שבולט בנבחרת כיום הוא ששלושת הרכזים — חן ליפין, ישראל אלימלך ועדי גורדון אינם מאיימים מספיק על הסל דבר המקל על היריבים לסגור את הקלעים המצטיינים שלנו. מרכז שמחפש רק את חבריו אי־אפשר להפיק מכסימום. לכן, סבורני, ששרף צריך לשים־לב לנקודה זו, כדי שלא תהיה בעוכרי נבחרת ישראל במשחקי אתונה.

ג'מצ'י — ממוצע מצויין

יש לנו קלעי חוץ טובים. גם היריבים למדו להכיר אותם כהלכה. עובדה, על דורון ג'מצ'י, אחד הצלפים הטובים, לדעתי, באירופה, הופקדה שמירה צמודה. הוא השיג — למרות השמירה — את מנת הנקודות שלו. הממוצע שלו בחמשת המשחקים הבין־ארציים האחרונים היה 29.6 נקודות למשחק (148 נקודות בחמישה משחקים). אבל מסתבר שהרבה יהיה תלוי ביכולתם של מרסר ולאסוף להתמודד מתחת לסלים. השניים יצטרכו להשקיע עבודה קשה מול ענקי היריב.

הנבחרת תמשיך באימונים ומבחנים. שרף דוגל בעבודה קשה. חוששני שלא כל שחקנינו מסוגלים לעמוד בקצב כזה של אימונים.

ביום ראשון תצא הנבחרת להולנד, למחנה־אימון ולטורניר בין־ארצי בהשתתפות נבחרות צרפת, רומניה, והולנד. אחר־כך תשוב ארצה ותמשיך באימונים, ואף תקיים התמודדות עם צרפת.

אומרים שאוירה טובה שוררת בנבחרת. הכדורסלנים דבקים במשימת־אתונה. בכל זאת חסר לי עדיין בנבחרת כדורסלן־מנהיג מסוגו של מיקי ברקוביץ, הייתי רוצה לראותו באתונה אבל גם בלעדיו, אחרי פרישתו, יצטרכו יורשיו לעשות את העבודה הקשה.

קסלר רוצה את קרמן

מאת יצחק ויסהוף

מרווין קסלר, מאמנה האמריקני של הפועל חולון הוא מהעונה הבאה, טרם הגיע לישראל. עובדה זו אינה מפריעה לו ליצור קשר עם שחקנים ישראלים השוהים בארה״ב.

קסלר התקשר ליואב קרמן, שחקן מכבי ת״א לשעבר, המסיים שנתיים הסגר בין־לאומי, וביקש ממנו לבוא ולשחק בהפועל חולון.

קרמן, שיכול להצטרף לכל קבוצה שתחפוץ בשרותיו, ענה לקסלר כי קבוצות בית״ר ת״א והפועל ת״א כבר פנו אליו. הכדורסלן המבוקש הבטיח לקסלר תשובה תוך מספר ימים.

מי שהמליץ על קרמן הוא מאמנו של יואב במכללה בה הוא לומד ומשחק בארה״ב.

בוטל משחק האימון נגד פולין

מאת יצחק ויסהוף

משחק האימון של נבחרות הכדורסל של ישראל ופולין, שעמד להיערך אתמול בבוקר בכפר־המכביה, בוטל לבקשת הישראלים.

הסיבה נעוצה בפציעות ובהיעדרויות של מספר שחקנים. חן ליפין פגוע בכתפו. לאוואן מרסר בגבו; עופר פליישר נפצע קלות בתאונת־דרכים; ליאור ארדיטי חולה, והכשרון הצעיר, איציק כהן, התגייס אתמול לצה״ל.

כמו־כן, שוחרר מהמשחק הוואדר לאסוף ולכן החליט המאמן שרף לבטל את המשחק. שחקני הנבחרת ישובו להתאמן מחר בחולון.

שחקני פולין ניצלו את ההזדמנות לקיים עוד אימון בישראל. היום יטיילו הפולנים בתל־אביב ומחר יחזרו לארצם.

זהב לאירלנד במשיכת־חבל בעוספיה

אירלנד, שיוצגה ע״י קבוצה מאזור דבלין, זכתה במדליות־הזהב בתחרויות במשיכת־חבל.

בתחרות לקבוצות משקל 560 ק״ג ניצחו האירים עם 12 נק', לפני נבחרת עוספיה ובמקום השלישי ביה״ס הולץ מת״א.

בתחרות לקבוצת משקל 640 ק״ג זכתה אירלנד עם 12 נקודות, לפני ביה״ס הולץ מת״א ודלייית־אל־כרמל.

התחרויות היו בשיטת ליגה בעוספיה, לעיני כ־500 צופים.

נבחרת אירלנד ניצחה את נבחרת עוספיה 0:2, בתחרות שנערכה בספורטק בת״א.

שומרוני וקוצר ניצחו במירוץ הניווט

שמעון שומרוני מהפועל מצפה־רמון זכה במדליית־הזהב כשניצח במירוץ־ניווט, שהיה ביער הנשיא ליד בן־שמן, לאחר שעבר תשעה ק״מ בזמן של 1:23.06 שעה.

במקום השני הגיע איגו מקנן מפינלנד — 1:27.12 שעה, לפני דוד סגל מתל־מונד — 1:38.39 שעה.

בין המשתתפים היה גם איגנסיו מריטין, הנספח הצבאי של שגרירות ספרד בישראל.

במירוץ ל־7.5 ק״מ זכה צבי דודלזק מאלפי־מנשה. במירוץ לנוער לאותו המרחק ניצח עודד עובדיה מהפועל עמק־חפר.

במירוץ לנשים, לחמישה ק״מ, ניצחה אנדרה קוצר מכפר־שמריהו — 1:18 שעה.

במירוצים השתתפו כ־200 רצים מפינלנד, ספרד, נורבגיה וישראל.

ישראל ואנגליה זכו בקשתות

ישראל זכתה במדליית־הזהב לקבוצות במקשתות שנסתיימה בגבעתיים. בצברה 852 נקודות, לפני איטליה — 851 ובריטניה — 843.

בין הנשים ניצחה בריטניה א' עם 581 נקודות, לפני בריטניה ב' — 578 ואיטליה — 533.

ISRAEL 6-13 May 1991 14th hapoel games

הסמל והקמע

בטקס הסיום של משחקי הפועל ה־13 הוצגו לראשונה הסמל והקמע של משחקי הפועל ה־14.

הסמל עוצב על־ידי הגרפיקאי גד אלמליח והקמע על־ידי גדעון עמיחי.

משחקי הפועל ה־14 ייערכו בין התאריכים 6־13 במאי 1991.

פרס בנעילת משחקי הפועל:

תקוותי שבפעם הבאה ישתתפו ספורטאי ערב, בריה"מ וסין

״כשתבואו בפעם הבאה למשחקי הפועל נקווה שישתתפו גם שכנינו ממדינות ערב וכן ספורטאים מברית־המועצות ומסין״ — אמר אמש שמעון פרס, מ״מ ראש הממשלה ושר החוץ, בטקס נעילת משחקי הפועל בתיאטרון הרומאי בקיסריה.

פרס הוסיף, לתשואות הצופים, כי ״הוועידה הבין־לאומית תהיה רק של ספורטאים. עשיתם עבודה נהדרת״.

טקס־הסיום התנהל באווירה גלהבת כשהצופים שרים כל העת וראה בשולי המשחקים. תחילה בוצע משט של סירות הפועל שרות־ים. דגלי המדינות המשתתפות עוטרו, דגל המשחקים, שהתנופף על רקע חומות קיסריה העתיקה נמסר למוכרה; אש הלפיד כובדה וזיקוקין־די־נור האירו את השמיים.

דברי ברכה השמיעו יעקב ישי, בשם ההסתדרות; רוון הביא את ברכת ספורט הפועלים הבין־לאומי ויצחק אופק סיכם את המשחקים והודה למשתתפים.

אלוף ישראל ברכיבת אופנועים ביצע תרגילים מרתקים; בנות חולון הופיעו על גלגליות; רוכבות אופניים מארגון הספורט הגרמני, סולידריטה, הלהיבו באקרובטיקה; ריקוד של ...סוסים, ויזהר כהן סחף את הצופים לשירה אדירה.

חסוס הבוגדני...

רגע של צחוק היה אמש בטקס הנעילה של משחקי הפועל ה־13. סוס ורוכבו נשאו את דגל המשחקים שנסתיימו כדי למוסרו למזכ״ל הפועל, יצחק אופק, למשמרת. אבל הסוס האציל לא התחשב, ב־3000 הצופים, ובאורחים הרבים מחו״ל ביציעים, ושעלה לבמה עשה — ללא בושה — את צרכיו...

● במשחק כדורגל בטורניר הקדם־אולימפי גברה ברית־המועצות בסופיה על בולגריה — 0:1.

טוטנהאם הוזהרה

איגוד הליגה האנגלית בכדורגל הזהיר את טוטנהאם לבל תכליל במשחק הליגה האחרון נגד אברטון מחר, שחקני מילואים.

מנהלה של טוטנהאם, דיוויד פליט, ביקש לאפשר לכמה מכוכביו הגדולים לנוח, מחשש לפציעה, וכן כדי שיהיו רעננים למשחק הגמר בגביע בשבת נגד קובנטרי.

פליט אמר: ״אני רוצה להציב למשחק נגד אברטון 11 שחקנים מבריקים. זו לא אשמתנו, שהמשחק נקבע ליום שני״.

עתיד

(סוף מעמוד 14)

קופר.

קופר היה מעורב בדקה ה־52 במהלך שהניב בעיטת 11 מטר. ירון פרסלני ניסה לבלום את קופר שחדר לרחבת ישראל. בן יצחק שוב הרהים בשריק והורה על בעיטת 11 מטר. איליי מקויסט בעט את הכדור שמאלה, גינצבורג זינק נפלא והדף. על הכדור החוזר עט דיוויד קופר שבעט שוב, אך גינצבורג הדף שוב.

פעולה זו הוציאה את הרוח ממפרשי הסקוטים. שנכנעו לשאפתנות ישראלית. בדקה ה־61 ״החזיר״ בן־יצחק בעיטת 11 לזכות ישראל. דוד גורדנה הוכשל ברחבה הסקוטית. בידי השוער כריס וודס. ניסים כהן בעט ללא דופי — 1:2.

עשר דקות לסיום השלים גורדנה את מכסת כיבושי ישראל. אלון נתן הגביה לרחבה. גורדנה הצנום גבר על בוצ'ר הענק ומ־9 מטר נגח במרווייק לרשת — 1:3.

הסקוטים ניסו להציל את כבודם וכל שיכלו היה לצמצם את ההפסד בשער שנכבש בדקה ה־90. איליי מקויסט קיבל כדור בחצי גובה ברחבת ישראל ובסיבוב בעט כדור שטוח לרשת — 3:2 לישראל. הישג מחמיא לנבחרת צעירה ושאפתנית שהודרכה בידי המאמן שלמה שרף.

פרסום בקשת־פירוק

פירוק חב' גני אביב — הנדסה ובנין בע"מ

תיק פירוק 2629/86

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל ע"י בית המשפט המחוזי של תל־אביב הוגשה ביום 9 באוקטובר 1986 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי חב' גני אביב — הנדסה ובנין בע"מ וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט היושב לדין בתל־אביב ביום 25.5.87 שעה 09.00; וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו; וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.

חתום: עו"ד עמירם עדיני, שד' רוטשילד 70, תל־אביב 65785.

הערה. — כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עו"ד) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחר הצהריים של יום 24.5.87.

פרסום בקשת־פירוק

פירוק חב' אברהם גינדי בע"מ (מקודם דירות חן גינדי בע"מ)

תיק פירוק 2630/86

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל ע"י בית המשפט המחוזי של תל־אביב הוגשה ביום 9 באוקטובר 1986 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי חב' בניני חן גינדי בע"מ וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט היושב לדין בתל־אביב ביום 25.5.87 שעה 09.00; וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו; וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.

חתום: עו"ד עמירם עדיני, שד' רוטשילד 70, תל־אביב 65785.

הערה. — כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עו"ד) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחר הצהריים של יום 24.5.87.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 16/87 רמת־ישי מוגש ע"י בן קסוס רוני ודוד ולייבוביץ אריה מישוב רמת־ישי גוש 11181 חלקה 65 מהות ההקלה: אחוז בניה מעל למותר.

את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קניג, יו"ר הועדה

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה

בקשה לשימוש חורג

בהתאם לסעיפים 146־150 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית בקשה לאישור שימוש חורג לגבי חלקה 77 בגוש 3703. השימוש החורג מתבטא בכך שהועדה המקומית תתיר את השימוש למבנה הנ"ל למסחר לתקופה של 5 שנים. שימוש חורג לגבי חלקה 252 בגוש 3702. השימוש החורג מתבטא בכך שהועדה המקומית תתיר את השימוש למבנה הנ"ל לאטליז לתקופה של 5 שנים.

כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבניה, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית קומה ד' כל יום בשעות העבודה הרגילות פרט ליום ששי ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.

יחזקאל הרמלך, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה רחובות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה— 1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת אחוזי בניה ובנית יציאה לגג במעקה החיצוני בהקלה מ־1680 ברחוב בובר מס' 38 גוש 6133 חלקה 863.

תיק בנין 038־6/1013
בקשה מס' 862473

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בממי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עירית חיפה

משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: חיים ויעגרטן בבנין ופיתוח בע"מ — לאשר הקמת בנין בן 3 קומות מעל קומת עמודים ברח' מבצע קדש 8 חלקה 101 בגוש 11584 קרית־חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בהקלות באות:
1. התקנת קומה חלקית נוספת עקב ניצול שטח בקומת העמודים.
2. עודף שטח בניה מעל למותר.
3. בליטה של 30 ס"מ מקו בנין צדדי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

עירית חיפה —

משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון מספר — 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר בורוכוביץ לאשר תוכנית שינויים בבנין שברחוב קוסטה ריקה 16, מגרש 744 בגוש 12286, שכונת הוד־הכרמל. הבקשה כרוכה בעודף שטח מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 הועדה המקומית לתכנון ולבנית תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג ממגורים למשרד עו"ד בקומה ג' לתקופה של 5 שנים ברחוב מזא"ה מס' 54 גוש 6941 חלקה 113. תיק בנין 054א־0014. בקשה מס' 862619.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

וההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בממי,
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב—יפו

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 חשבון משוט ר' מספרים שליליים וכו' 08.40 כלי סודות — ביתיים חידיק 09.00 אנגלית ח' 09.20 בתרגום לערבית — חשבון — סימני התחלקות 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 צרפתית (ע"י) 11.15 חשבון ה' — מוטי כופל שברים 11.30 ארץ מולדת — תצלצל שפתינו במעמון הכסף (כ) 12.00 טלטקסט — עד כאן — "אתמול במשפט דמיאניוק" 12.25 סרטות (ע"י) סיפור קצר מהות 13.00 מוסיקה (ע"י) — העשרה — קולות וצלילים — צלילי הנשיפה 13.30 קשת וענן — סוד המדורות וכו' 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 סרט קולנוע — אתנית קיטור "ביל הבן" — סרט אילם. הרפתקאות נער ונערה שלומיאלים שהוריהם מתנגדים לשידוך ביניהם 15.25 הנשמה שבחומר — סרט דוקומנטארי על פסליה של הקרמיקאית ופסלת לאה מג'רו 16.00 רובוטריקים — פרק 30 16.22 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק — מעמד מיוחד של ערב חדש 17.00 ערב חדש — מנחה: אילנה דיין 17.30 "גב לחרשות" — עם האריה רמו, הקוף סיפס והארנבת משי 18.00 "אלף" — סדרה קומית לכל המשפחה. "אלף" יצור בן 202 שנים, מכוכב אחר, נוחת הישר אל תוך המוסך של משפחה אמריקנית שלווה. אלף חסר נימוסים, אך בעל לב חם. הוא שנון, גלוי ופתוח בלא מעצורים וכובש מיד את לב הילדים וההורים. הם מאמצים אותו לבן בית. אך המשפחה מבינה מיד, שלא פשוט להסתיר יצור מן החלל משכנים סקרנים 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 חידון רמאראן — פרק שישי מתוך "אלאיאם" — לפי ספרו של טאהה חסין (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 "אין כמו בבית" — שם הפרק: "בית המשפט" השכנה זרה היא סניגורית של עצמה בבית המשפט. היא נתבעת לדין בשל אוסף בעלי־החיים הרעשניים שבביתה 20.30 "כולבוטק" — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים 21.00 מבט לחדשות 21.30 תשדירי שירות 21.40 מבט שני 22.30 "ציפורים מתות בסתר" 23.10 "בני הייל" — סדרת תכניות משעשעת 23.40 "מסוקו של מקום" מבט אל גלגל המוכרח בספר יהושע חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בהאזנה נינוחה 08.00 קונצרט בוקר — פרגולזי ובעבור באריטון; קונצ'רטו לאבוב ומיתרים; הידן: סימפוניה מס' 104 ברה מג'ור; סזאר פרנק: פרלוד, כורל ופוגה; לא. רוכנישטיין; מוצרט: סונטה לכנור ופסנתר ק. 379; מנדלסון: "שיר תהילה" סימפוניה מס' 2 11.57 פינת השיר — משירי נתן זך 12.00 מן הפרטיטה — אנסמבל הסולנים מרגנסבורג — באך: קונצ'רטו לכנור ותזמורת בלה מינור; פרדיס: קונצ'רטו לעוגב וכלי קשת; ויואלדי: קונצ'רטו לשתי חצוצרות; צ'ארלס איבס: קונצ'רטו לצ'מבלו וכלי קשת עפ"י סונטות של דומיניקו סקרלטי 13.05 בהאזנה נינוחה — רוסיני: "סמירמיס", פתיחה; סיבליוס: שיר אביב; צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לפסנתר; גריג: רומנסה נורווגית עם ואריאציות; גלזונוב: קונצ'רטו לסקסופון אלט. 15.00 מוסיקה צעירה 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם — פסטיבל ברנו — נורבגיה הרפובליקה הקולית של רדיו המבורג עם פטר סתם — פסנתר, שוברט: מיסה גרמנית, שירת הרוחות על המים, העבר שבהווה, הגונדוליר, פסטורלה. שירים מאת פלסטרינה, הסלר, לאסו וויכלר 17.30 קולות — שירים גרמניים עממיים וכנימה עממית 18.00 ממרף התקליטיה 18.60 פניני אופרה — מיצירות: גונו, והלף פראר, צ'ייקובסקי ומוסורגסקי 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי 20.27 פינת השיר 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — ערב של אופרה, בהדרכת נתניה דבית — לוכדה מגוח: ישראל אבל בהשתתפות רעיה דסקינה, ורדה קוסלה, עמליה יצחק, יותם כהן, אורי בורנשטיין, יצחק שטר, אבי יעקובסון/פסנתר־גרשון שטין 22.30 ג'ז קלאסי 23.00 מחוזי יצירות — ברהמס, רב־יצירות

רשת א'

07.30 רדיו קל 08.05 וזגה — עם בני תגול 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מ"בניני האומה" בירושלים 13.05 שירים עבריים 13.30 חדשות ויומן בצרפתית 13.45 חדשות ויומן באנגלית 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער 15.27 השכלה ודעת לכל — בשתוף האוניברסיטה הפתוחה 15.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מ"בניני האומה" בירושלים 19.05 שעור בתלמוד 19.30 שידורים לעולים 22.05 שניים יחד הכל אחד לחדד עורך ומנחה: יוכב כץ והעקנו: קו פתוח עם ד"ר אדיש רייצס־קלוזון וד"ר אריאל לשם

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה 08.05 שישים שניות — עם צבי גוית ושלום קיטל 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי 11.30 סעו לשלום — עם גרעון הד 12.10 אלף־אלף ב"בית" — עם אהוד מנור 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות האמנות 14.30 כת צחוק — הוי הזמור 15.05 רגעי קסם — שירים ושעורים 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים 17.05 יומן כלכלה 17.10 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.05 אצבע על הדופק — שבועון בעניני בריאות ורפואה 18.45 היום בספורט 19.00 ים, היום הזה 19.35 עולם חדש 20.05 מרקי חוגה "בבקשתך" — מזמור שיר 22.05 עוד פעם אחת — תכניות בשידור חוזר "פולין — סתיו 86" — רשמי מסע של יהודית הציל בפולין תכנית שלישית — "ועיים אליך לא נסעתי" 23.05 קפה ראשו — חידונים מבוחנים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — שלושה עשר יחידות עם יצחק — מצבו של הכנתו. מרצה: ניסים עזיקרי 06.30 מוקדים עין — החדשות הראשונות של היום — עם כ'רב אופיר 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת איכות וליה יומית 09.05 אילה נוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 מקום טוב באמצע — עם אורלי יניב ויצחק נוקר 14.05 דו רה יוסי — עם דובי לנץ ורני קרסל 15.05 מה יש — עם ארנו טל 16.05 841 נוסע צפונה צפונה" — רומנדריו 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון, יעל דן ונוני סביר 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזר 18.57 הודעות לחיילים 19.05 שירים מכאן — שירים עבריים עם שירה גרא 19.50 תיק פלילי 373/86 — מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט 20.05 סלוניקי אושוויץ — שעה שלישית מתוך המשדר המיוחד של גלי־צה"ל ליום הזכרון לשואה ולגבורה תשמ"ז — בשידור חוזר 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת — שלוש עשרה שיחות עם יצחק (ש"ח) 22.05 על הדבש ועל הביפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי 23.55 שיחת חצות — עם מנכ"ל כח המשימה הכלכלי — אהוד גרא 00.05 ציפורי לילה עם עזרא לוי. תכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים

שידורי צה"ל 05 19.2 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר 20.05 סבבבבסיס — מידע רש"ים. משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות עם: לאה עוז 22.05 על הדבש ועל הביפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: דני קרמל

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר — להיטים וותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה כבר תשעז — עם אבי אתגר 10.05 שבעים מי יודע 11.05 אהבה יומיומית — עם יוסי סיאם 12.05 רק מוסיקה 13.05 קר בימי חול — עם מנחם פרי 14.05 פזמון חוזר 15.05 חדש, חדיש ומחודש — עם שוש עטרי 16.05 הצגה יומית — עם יקיר אביב 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים 21.05 ארום עתיק — שירים שלא נס ליחם ° מרים אלון 23.05 פניני ג'אז — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.10
אסתר: 8 מיליון דרכים למות 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,3
בן־יהודה: יומן חוף ברייטון 9.30 ,7.15 ,5
גת: חנות קטנה ומטריפה 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אהבה גנובה 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: פלאטון 7.30
דגדי: פרצוף לוהט 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: הבוקר שאחרי 9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: 40 מ"ר גרמניה 9.10 ,7.30
סינמה 1: חנה ואחותיה 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
סאר: ללא רחמים 9.30 ,7.50 ,5
סאריס: כטי כלו 9.10 ,7.15 ,2 ,12
חוקה קולה יקיר 23.30
רב־חן:
חן 1: צבע הכסף 9.30 ,7.30 ,5
חן 2: הרומן שלי באוקספורד 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: מטעים שבלב 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: ג'יגולו אתמול והיום 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
ישתה: פלאטון 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: נער הזהב 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: דקה לחצות 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: 8 מיליון דרכים למות 9.30 ,6.40 ,4
לילי: פלאטון 9.30 ,7.15
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: הנבל הבורמזי 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: צבע הכסף 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הבוקר שאחרי 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: נער הזהב 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנה: סופרגרס 9.15 ,4.30
בית אגרון:
טרון וכנו 16.30
בירדי 18.30
ד"ר ז'יוגו 20.45
וודי אלן — ישנוני 24.00
כפיר: פלטון 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: אל תקרא לי לבן 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.00 ,7.00 ,4.30
סמדר: מפרץ מוסקיטו 9.30 ,7.00
חבירה: האינסטלטור 9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון
אור 1: קרוקודיל דנדי 9 ,6.30 ,4
אור 3: להתחתן שנית 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ 9.00 ,6.30
אור 5: חליפת ערב 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: כלא הנשים 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: כס הרמים 18.30

חיפה

ארמון: הרומן שלי באוקספורד 9.00 ,6.30 ,4
אורה: שם הורד 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: הסיגליות הן כחולות 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.30 ,7.15 ,4.45
עצמון 3: נפגש בחוף 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: נער הזהב 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: פלאטון 9.15 ,7.00 ,4.30
אורליו: דקה לחצות 9.15 ,6.45
קרן אור המחודש:
סיפורים מהחיים 9.15 ,7.00

נתניה

שרון: קשוחים שבאלה 9.15 ,7 ,5
סטודיו: הבוקר שאחרי 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: כלא הנשים 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: אל תקרא לי לבן 9.00 ,6.00
ארמון: האינסטלטור 9.10 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: חזון ודעם 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: כלא הנשים 9.30 ,7.15 ,5.00

באר־שבע

חן: מלכודת 52 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: נער הזהב 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: פלאטון 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מופתרון: מלקולם 8.30

רעננה

אורות: שמתי כרו למודה 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון

רון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,4.30
רון 2: פלאטון 9.30 ,7.15 ,4.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב, יום ג', 12.5
מירלה אפרת: 21.00
הפרדס — 20.30
הקונטרבס — בימרתף: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 12.5 בשעה 16.30
"מרכס על דת, מדינה וחברה" — שיחה עם פרופ' צבי רוזן
בשעה 20.30
"רכוש נגוב".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מזור — חביבה רייך 20.
חולון
אסותא — טרומפלדור 4.
ירושלים
בלה — המלך ג'ורג' 6.
נתניה
גבע — שער הגיא 14.
פתח־תקווה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65.
תל־אביב
ארלוזורוב — ארלוזורוב 76. קינג ג'ורג' — קופ"ח מכבי, המלך ג'ורג' 25.
חיפה
מזור — המגינים 97.
רחובות
הנגב — הרצל 196.
רעננה־כ"ס
קופ"ח שולי — א. יפה, רעננה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקווה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — ילדים, א.א.ג. ביקור חולים — פנימית, נשים. שערי צדק — כירורגית, אורטופדית, עיניים.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' בין 08.00־20.00. בימי ו' 08.00—16.00 טלפונים: 03־433500, 03־433500.
יד ביד — ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02־249359
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00—20.00)
גליל מערבי — 04־922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222782.
"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד המכון לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566 פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ריינגולד מכטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א' טל' 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־5261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

מוקד מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — 101, טלפון 065־93384. טבריה — 101, טלפון 04־823333. נהריה — טל' 04־951401. ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

עירית אום אל פחם

מכרז מס' 8־87

1. עירית אום אל פחם מכריזה בזה על קבלת הצעות לביצוע מבנה גוש 10 בשטח 948 מ"ר בגוש 11 בשטח של 733 מ"ר בניה"ס מקיף באום אל פחם. שטח הבניה המוקצב 948 מ"ר (גוש 20340 חלקות 50, 452).
2. במכרז זה רשאים להשתתף רק קבלנים רשומים בחוק המבחלים פנקס ... תעודות רישום בתוקף (סווג 3 ...).
3. מסמכים להגשת הצעות אפשר לקבל אצל מהנדס העיריה בשעות העבודה הרגילות של העירית תמורת סכום של ... ש"ח אשר לא יוחזרו אם זכה הקבלן במכרז ואם לא.
4. על מגיש ההצעה לצרף להצעתו ערבות בנקאית בסכום של 5% מהיקף ההצעה לתקופה של 120 יום מי שלא יעשה כן הצעתו לא תובא לדיון.
5. פרטים הסודיים נוספים אפשר לקבל אצל מהנדס העיר מס' הטלפון 06־351914 בשעות 09:00 עד 12:00.
6. המעוניין להשתתף במכרז יגיש את הצעתו לא יאוחר מיום 24.5.87 שעה ...
7. סיור קבלנים יתקיים בתאריך 17.5.87 בשעה 10:00.
8. העיריה לא חייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא.

בכבוד רב,
האשם מחמיד, ראש העיריה

בחירות בבריטניה בחודש הבא

מאת עוזי מחניימי, מכבנו בבריטניה

לונדון. — מעודדת מתוצאות משאלי דעת הקהל האחרונים, המעניקים יתרון ברור לשמרנים, ניצלה אתמול ראש ממשלת בריטניה את הזכות המוקנית לה בחוק, והודיעה על בחירות ב־11 לחודש הבא.

בהודעה זו קלעה תאצ'ר להערכה הכללית, כי ראש הממשלה הבריטי תנסה לנצל את יתרונה במשאלים ולקיים בחירות עתה, על אף שנותרה לה עדיין שנה שלמה עד לסיום הקדנציה.

מערכת הבחירות תיפתח רשמית בסוף השבוע. השמרנים זוכים בחודשים האחרונים לפופולאריות רבה, בעיקר לאחר מסעה של תאצ'ר למוסקווה, בעוד בתדמית מנהיג הלייבור, ניל קינוק, חל סחף רציני בחודשים האחרונים, ויש הטוענים שבני הברית הדמוקרטים והליברלים — דייויד סטיל ודייויד אואן, יהיו הפתעת הבחירות.

הפרלמנט, שבו מחזיקה המפלגה השמרנית ברוב של כמעט 140 צירים מסך כולל של 650 מושבים, יפוזר ביום ב' הקרוב, כדי לסלול את הדרך לשלושה שבועות של מערכת בחירות.

הפרלמנט החדש יכונס ב־17 ביוני וטקס הפתיחה על־ידי המלכה יהיה ב־25 ביוני.

אתמול העניק סקר 44 אחוז לשמרנים, יתרון של 11 אחוז על פני הלייבור.

לידתה של דמוקרטיה

נשיאת הפיליפינים, קורי אקינו, משלשלת אתמול פתק לקלפי בלואוויטה, עיר הולדתה (צילום: אי־פי)

"בריה"מ לא תספק לסוריה טילים לטווח ארוך במיוחד"

עיתון בכווית: סירבה לספק לה טילים שטווחם 800 ק"מ. תיאלץ להסתפק ב־480

כווית. — ברית־המועצות סירבה לספק לסוריה טילים משוכללים מדגם "אס.אס. 22", בעלי טווח של 800 ק"מ — מוסר העתון הכוויתי "אל קבס".

לדברי העתון, סירב גורבאצ'וב להיענות לבקשת הנשיא בעניין זה, בעת ביקור נשיא סוריה במוסקווה.

סוריה טענה, כי טילי ה"אס.אס.22" דרושים לה מסיבות בטחוניות, משום שישראל מסוגלת עתה, לדבריה, להלום בבסיסי הטילים "אס.אס.21", בעלי טווח של 290 ק"מ ולשתקם. גורבאצ'וב הבטיח, לדברי "אל קבס", לתת לסוריה מספר סביר של טילים משופרים מדגם "סקוד 2", בעלי טווח 480 ק"מ.

העיתון אמר, כי נתגלעו חילוקי־דעות מהותיים בין מוסקבה לדמשק, ואי־פרסום הודעה משותפת בתום השיחות מעיד על כך. חילוקי־הדעות התעוררו בכמה נושאים: המלחמה בין עיראק לאיראן, הבעייה הפלשתינית והמשבר הלבנוני.

מקורות יודעי דבר מסרו ל"אל קבס", כי גורבאצ'וב הבטיח לעיין בקונסולידציה של החובות הצבאיים של סוריה, אך לעומת זאת לא הבטיח לא לחדש את היחסים עם ישראל.

אסד לא הבטיח, לעומת זאת, להיענות לבקשת גורבאצ'וב, לקבל את פני יאסר ערפאת, אם ירצה לבקר בדמשק, וביקש אורכה לבחון את כוונותיו של ראש אש"ף. (ע"מ)

ריי"גן ידע יותר משהוא מודה

וושינגטון. — רייגן ידע יותר משהוא מודה על העברת הכספים לקונטראס — בהאשמה זו יצא יו"ר ועדת הקונגרס, החוקרת את פרשת מכירות הנשק לאיראן והעברת כספים לקונטראס.

היו"ר, סנטור דניאל אינויה, אמר בראיון לרשת הטלוויזיה איי.בי.סי: "אני חושב, שבמהלך הגשת עדויות חדשות יתברר, שהנשיא ידע למעשה כמה עובדות מעל ומעבר ממה שאמר כי ידע". (ע"ר)

ארה"ב מזהירה את איראן שלא תתקוף את אוניותיה

בגדאד. — עוזר שר החוץ האמריקני, ריצ'ארד מרפי, הזהיר אתמול את איראן מפני תקיפת אניות אמריקניות במפרץ הפרסי, זמן קצר לאחר שאיראן תקפה אוניית סוחר שלישית בתוך שמונה ימים.

מרפי אמר במסיבת עתונאים בבגדאד: "אנו רואים כל תקפה על אוניה אמריקנית כעניין חמור מאוד. נעשה הכל כדי להבטיח את המעבר של אוניותינו".

עוד אמר, כי ארה"ב תומכת בחופש השייט בנתיב המים הבינלאומי.

מרפי נפגש עם נשיא עיראק, סאדאם חוסיין, ומסר לו שדר מהנשיא רייגן. (ע"צ וע"ר)

מוסקבה תחתום על אמנה נגד חטיפת בני־ערובה

מוסקווה. — בריה"מ הודיעה אתמול, כי היא החליטה להצטרף לאמנת האו"ם, המחייבת את המדינות החותמות עליה לנקוט בפעולה נגד חוטפים של בני־ערובה, במטרה למנוע את התופעה הזאת ולהיאבק בה.

נשיאות הסובייט העליון החליטה על כך בצו מן ה־7 במארס.

36 מדינות חתמו על האמנה ואישררו אותה. הן מתחייבות להעניש חוטפים של בני־ערובה בעונשים מתאימים, תוך התחשבות באופי החמור של העבירות הללו.

מת זקן מושתלי־הלב

מארסיי. — זקן מושתלי־הלב בעולם, עמנואל ויטריה, מת אתמול בגיל 67, לאחר שחי במשך 18 שנה עם לב זר בחזהו.

אחד הרופאים המטפלים בו, ד"ר ראול מוטנטיס, מסר לכתבים, כי הוא מת שבועיים לאחר אישפוזו בבית־חולים במארסיי, בשל התרחבות העורקים הכליליים של הלב.

הוא עבר ניתוח השתלת לב ב־27 בנובמבר 1968. בחזהו הושתל לבו של צעיר בן 20, איש חיל־הנחתים הצרפתי, שנהרג בתאונת־דרכים.

בראיון עמו, בשנת 1987, אמר ויטריה: "אני חש עניין מיוחד בכל דבר שאני עושה. אני האיש המאושר ביותר בעולם". ויטריה נהג להתעלם מהמלצותיהם של רופאים להימנע מעישון ומשתיה. חלוץ השתלות הלב בעולם, הרופא הדרום־אפריקני ד"ר קריסטיאן בארנארד, נפגש באחד הימים עם ויטריה והביע תמהון על אורח־חייו, שכלל שתייה יום־יומית של משקאות אלכוהוליים ומינהגי אכילה תוך ניצול כל מטעמי המטבח הצרפתי.

מאז ניתוח ההשתלה, נזקק ויטריה להזרקת תרופות שלוש פעמים ביום ולביקורת שבועית בבית־החולים. הוא סיפר, כי השינוי היחיד שחל בהופעתו החיצונית מאז ההשתלה היה קיצור קומתו בשיעור 18 סנטימטר, כתוצאה מהתכווצות עמוד השדרה. (ע"ר, ע"צ)

נצחון לשמאל בפדרציה הציונית באיטליה

מאת אהרון ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא. — השמאל הציוני זכה בנצחון מזהיר בועידת הפדרציה הציונית האיטלקית, שהתקיימה שלשום ברומא. מבין 15 חברי הוועד החדש, שיעמוד במשך שנתיים בראש הפדרציה, נבחרו 13 מרשימת העבודה־מפ"ם ורק שניים בלבד מייצגים את הליכוד־חירות.

הרכב הוועד החדש מאשר פעם נוספת את האחיזה המושרשת היטב של השמאל בתוך היהדות האיטלקית, אחיזה שמצאה את ביטויה גם בבחירות לקונגרס הציוני לפני חודשיים. מבין חמשת הצירים של איטליה, ארבעה הם ממחנה העבודה־מפ"ם (3 מהם חברי מפ"ם) ורק אחד מהמחנה הדתי. שמבין 13 נציגי השמאל הציוני בוועד החדש, תשעה הם חברי מפ"ם והשומר הצעיר, בוועידה ברומא נכחו נציגויות של 18 קהילות הסניפים הציוניים בכל איטליה.

את הנהלת ההסתדרות הציונית ייצג בוועידת רומא חבר ההנהלה רב פודר, שנאם על תפקידי הציונות בשעה זו.

מהפך כלכלי נוסח מצרים

קאהיר. — מצרים הנהיגה אתמול שוק חופשי אך מוגבל בתחום מטבע החוץ, והניחה לבנקים לקבוע את השערים למטבע קשה, כדי לבלום את הספסרות ועסקות מחוץ למסגרת הרשמית.

צעדים אלה הם חלק מהסכם עם קרן המטבע הבינלאומית, שדרשה שמצרים תנהיג שער חליפין מאוחד למטבע חוץ, כתנאי לקבלת אשראי.

ועדה של בנקאים קבעה מיד שער של 2.16 עד 2.17 לירות מצריות לדולר, קרוב לשער האחרון של 2.15 לירות ב"שוק החופשי" הבלתי־רשמי, אותו מבקשים השלטונות לחסל באמצעות התקנות החדשות.

במיוחד רוצה הממשלה למשוך חסכונות שאותם שולחים לארצם מצרים העובדים בחו"ל — 2.5 מיליארד דולר אשתקד — ואשר זרמו עד כה לשוק הבלתי רשמי. סבורים, כי שוק זה מטפל בשלושה עד 4 מיליארדי דולר בשנה.

שליח חב"ד הביא לפקיסטאן מצות ומיץ ענבים לפליטים

יומיים לפני חג הפסח האחרון יצא שליח מיוחד ממרכז חב"ד בברוקלין, שבניו־יורק, לפקיסטאן, כדי להביא מצות ויין ל־300 פליטים יהודים, ולערוך עימם סדר פסח. 300 הפליטים הללו ניצלו ממדינה שכנה ומצאו מקום מקלט זמני בפקיסטאן.

קשריה הענפים של קהילת חב"ד הופעלו, והסנטור של מדינת ניו־יורק, אלפונס ד'מאטו, הפעיל את השפעתו כדי להשיג אישור מהיר לכניסת השליח לפקיסטאן. העיתון "אלגמיינר ז'ורנאל" היוצא בניו־יורק מסר, כי האישור נתקבל במהירות, תוך כדי כך שהממשל מבהיר שאין הוא נוטל אחריות לבטחונו האישי של השליח.

יומיים לפני חג הפסח, יצא השליח לדרכו, ולקח עמו 9 ק"ג מצה שמורה וכן מיץ ענבים (בגלל איסור המוסלמי על שתית יין) ותרומות.

השליח מצא את הפליטים מפוזרים בשכונות עוני שכוחות, וחילק את מצרכי הפסח. מטעמי בטחון לא נערך סדר משותף לכל 300 הפליטים, עם זאת זימן אליו למלונו 30 איש, שערכו את הסדר בחדרו. (עד)

מקפארליין: ישראל דחתה פעמיים בקשות אמריקניות שתסייע לקונטראס

בעדותו המסייעת לעמדת ישראל, דיבר מקפארליין על "מדינה אחת ומדינה שתיים". "מדינה שתיים", היא סעודיה, שהסכימה לסייע למורדים

מאת זאב בלוך, כתב "על המשמר" בארה"ב

ושינגטון. — רוברט מקפארליין, שהיה יועץ הנשיא רייגן לענייני בטחון לאומי, אמר אתמול בעדותו לפני ועדות הקונגרס החוקרות את פרשת איראן־קונטראס, כי בשנת 1984 דחתה ישראל פעמיים בקשות אמריקניות רשמיות, שהיא תסייע במישרין למורדי הקונטראס.

משום כך, אמר מקפארליין, פנה הממשל של הנשיא רייגן לסעודיה, שאכן הסכימה לספק למורדים סיוע במזומנים בסכום של כ־30 מיליון דולר.

אישור לטענת ישראל

מקפארליין לא נקב מפורשות בשמותיהן של ישראל או סעודיה. את ישראל הגדיר כ"מדינה מספר 1" ולסעודיה התייחס כאל "מדינה מספר 2", אך מקורות בקונגרס אישרו לאחר מכן, כי שתי המדינות הללו הן אכן ישראל וסעודיה.

דברים אלה של מקפארליין נוטים לאשר את טענותיה של ישראל, כי היא לא היתה מעורבת "במישרין" במתן סיוע לקונטראס.

אף־על־פי־כן אמרו אתמול מקורות אמריקניים מוסמכים, כי בידי ועדת החקירה יש כמות ניכרת של ראיות המעוגנות במסמכים, לפיהן אכן העמידה ישראל לרשות הקונטראס כלי־נשק, אם כי עשתה זאת "בעקיפין".

סנאטור פרו־ישראלי, המתמצא בחומר הראיות, אמר בשיחה פרטית, כי רבים מן הגילויים הללו בוודאי "יביאו את ישראל "במבוכה". הוא סירב לפרט.

הנשיא השתוקק

בסקירה של אירועי 1984, אמר מקפארליין, כי הנשיא רייגן השתוקק מאוד אישית להמשיך במתן הסיוע האמריקני לקונטראס, למרות החוק שנחקק בקונגרס.

מקפארליין, שהיה אז יועץ לבטחון לאומי, הזכיר פגישה שהיתה לו בפברואר או במארס 1984 עם אדם שהוגדר כעמית ישראלי. מקפארליין לא נקב בשמו של האיש, אך משקיפים מניחים, כי התכוון לדוד קמחי, שהיה אז מנכ"ל משרד החוץ. לדברי מקפארליין, בא הישראלי הזה לוושינגטון בתקווה לשכנע את הממשל לתמוך בהרחבת תוכניות הסיוע הישראליות לפיתוח הקאריבים. היו אלה עסקות כשרות למהדרין, הדגיש מקפארליין, שכן "מדינה מספר 1" מצטיינת בכל אחד מן התחומים הללו".

תשובות שליליות

העמית הישראלי הזה המשיך ואמר למקפארליין, כי ארצו טובה גם ב"אימון משטרות" ובחיזוק "כוחות בטחון פנימיים". מקפארליין שאל את העמית הישראלי, אם תהיה ישראל נכונה לסייע לקונטראס, ואחרי שנועץ בממשלתו בירושלים, השיב העמית בשלילה.

כעבור זמן, שלח ויליאם קייסי, שהיה אז מנהל סוכנות הביון המרכזית, תזכיר למקפארליין, וביקש ממנו לפנות שנית לממשלת ישראל ולבקשה להושיט סיוע לקונטראס. בתזכירו כתב קייסי, כי מן הראוי להבהיר לישראל, שאם היא תסייע לקונטראס ואם יצליחו המורדים להביס את הסאנדיניסטים, תכיר ממשלתה החדשה של ניקאראגואה בישראל. גם הפעם נוספת דחתה ישראל את הבקשה האמריקנית.

כסף מסעודיה

בתשובה על שאלות, אמר מקפארליין, כי ישראל דאגה במיוחד לתדמית שתהיה לה בקונגרס, אם אי־פעם יתגלה דבר הסיוע שהתבקשה לתת לקונטראס.

בערך באותה עת פנה הממשל האמריקני לסעודיה וביקש שתושיט סיוע כספי לקונטראס. שגריר סעודיה בוושינגטון, הנסיך באנדאר, הודיע למקפארליין, כי עד סוף 1984, תספק ממשלתו לקונטראס מיליון דולר בחודש.

בתחילת 1985, מייד אחרי ביקורו של המלך פאהד בוושינגטון, הגדילו הסעודים את סיועם לשני מיליון דולר בחודש, אמר מקפארליין.

ארגון העבודה הבינלאומי מתריע על קיפוחם של העובדים מהשטחים

"הפיתוח הכלכלי נבלם בגלל תלות הכלכלה בשטחים בזו של ישראל"

ז'נווה. — הפיתוח הכלכלי ומצבם של השטחים הכבושים מדאיגים, ושלטונות ישראל חייבים לעשות "מאמץ מיוחד", כל עוד נמשך מצב הכיבוש — נאמר בדו"ח של ארגון העבודה הבינלאומי, שפורסם אתמול בז'נבה.

הדו"ח, של משלחת שביקרה לא מזמן במזרח התיכון, מציין, כי הפיתוח הכלכלי נבלם "בגלל התלות ההדוקה של הכלכלה בשטחים בזו של ישראל, הגבלות על היצוא הישיר, כושר הקליטה המוגבל של השוק הפנימי וצעדים פיסקליים שאינם צודקים".

בתחום התעסוקה, מציין הדו"ח, "הסטטיסטיקות הישראליות, המדברות על ירידה באבטלה, אינן מתחשבות בתת־תעסוקה, באבטלה חלקית ובאבטלה עונתית".

לפי "מקורות ערביים רשמיים מסויימים", האבטלה בשטחים הכבושים מגיעה לסביבות 15 אחוז (3.3 אחוזים לפי הסטטיסטיקה הישראלית).

בציינו את המצב המדאיג של העובדים הערבים בתחום שירותי הביטוח הסוציאלי מציין הדו"ח, כי עובדים אלה "מתנגדים יותר ויותר לכך שעליהם לשלם עבורם בלי לקבל את כל ההטבות שמקבלים עובדים יהודים". (ע"צ)

ד"ר סטרצל, חלוץ השתלות הכבד מפיטסבורג גילה בחיפה:

נכשל ניסיון להקים בנק איברים משותף לערב הסעודית וישראל

לדברי ד"ר סטרצל, בארץ קיימת בעיה בהשתלת איברים מאז שכליה של חייל הושתלה בגופה של ילדה ערביה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר", ועתי"ם

חלוץ השתלות הכבד בעולם, ד"ר תומס סטרצל, הגיע אתמול לחיפה לחנוכת מרכז המחקר וההוראה להשתלות כבד בטכניון ע"ש בני הזוג מרס והקהילה היהודית בעיר פיטסבורג.

ד"ר סטרצל היה מורו של ד"ר יגאל קם, כבר ניתח מאות חולים. במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בחיפה אמר, כי המדינה חייבת ליצור רשת לאומית לתרומות איברים על־מנת שכל המאמצים שהושקעו עד כה לא יירדו לטמיון.

ד"ר סטרצל גילה, כי הוא נטל חלק במגעים בין ממשלת ערב הסעודית וממשלת ישראל, למימוש תכנית להקמת מרכז משותף לשתילת איברים במזרח התיכון. „לצערי, מסיבות פוליטיות, לא נמשך הדיאלוג, לאחר שמגעים אלה פורסמו בעיתונות בארה"ב.

לדבריו, עד 1980 היה החוק בישראל מהנאורים בעולם ואולם מאז שונה החוק בעקבות לחצים ביניהם לחץ חוק לאחר העברת כלייתו של חייל צה"ל שנהרג לילדה ערביה, קיימת בארץ בעיה.

כשלונות ההשתלות הראשונות, אמר ד"ר סטרצל, לא היו בגלל הרופאים, אלא בגלל מצבם הקשה של החולים.

ד"ר סטרצל חלק שבחים רבים לד"ר יגאל קם, שנטל חלק בלמעלה מ־300 ניתוחי השתלת כבד, וב־70 מתוכם עמד בראש צוות הנתחים. הוא אמר עוד כי ההשקעה במרכז תכסה עצמה כעבור שישה ניתוחים בעלות של 150 אלף דולר לאדם שהיו צריכים להתבצע בחו"ל.

אתמול לפנות בוקר הגיעה לארץ נלי שפייזמן, מסורבת עליה מאז 1977. בעלה, יורי שפייזמן, היה אמור להגיע איתה. אך נפטר בוינה, בדרכם לישראל. בנמל התעופה בלוד נפגשה עם בתה, מרגריטה, שעלתה לארץ ב־1977. (צילום: אסף שילה)

הסתדרות הפקידים תומכת בעובדים בסכסוך בחב' מקורות

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

מזכירות הסתדרות הפקידים, שדנה אתמול בערעור יחסי העבודה בחברת מקורות בעקבות תכנית הארגון מחדש שהגיש מנכ"ל החברה, יחזקאל זכאי, לעובדים החליטה, כי בתנאי המינוי שהוציא מנכ"ל מקורות במסגרת ההפעלה מחדש של החברה אינם תקפים. המזכירות החליטה כי השינויים שמבקש המנכ"ל לבצע מותנים בסיכום משותף עם נציגי העובדים.

מזכ"ל הסתדרות הפקידים משה בית דגן, ויוריה לבן, מזכיר הטיבת עובדי החברות הממשלתיות בהסתדרות הפקידים, הוסכמו לבוא בדברים עם מקורות. אם לא יהיה הסכם, יש אפשרות שהסתדרות הפקידים תכריז על סכסוך עבודה במקורות.

דובר מקורות, מרדכי יעקוביץ', מסר כי הצעת המנכ"ל למבנה חדש לחברה ידועה לכל 2,005 העובדים יותר משנה וחצי, ואינה מונחתת עליהם מלמעלה כטעותם. יו"ר ארגון העובדים, שמואל קלם, אומר התכנית הובאה לפניהם לפני חודשים מספר ולא כפי שטוען דובר מקורות, ואמנם לא הוזכרו בה פיטורים, אך מובן שכאשר המנכ"ל מציע צמצום יחידות, הוא מתכוון לפיטורים.

נתן שרנסקי: לא להכריח יהודי בריה"מ לעלות ארצה

ניו־יורק.— אסיר ציון לשעבר, נתן שרנסקי אמר בראיון שפורסם אתמול, בשבועון „ניוזוויק", כי חוק סובייטי חדש יגרום למניעת עלייתם של 90 אחוז מ־400 אלף היהודים שהוזמנו לעלות לישראל.

שצ'רנסקי הוסיף, כי הסובייטים מנצלים את החוק להגבלת ההגירה כדי למנוע את יציאת היהודים, בכל מקרה שאין להם קרובי־משפחה מדרגה ראשונה בישראל.

המשמעות המעשית לגבי 400 אלף היהודים הסובייטים, שכבר קיבלו הזמנות־עלייה מישראל, היא, שיותר מ־90 אחוז מביניהם לא יוכלו עכשיו אפילו להגיש בקשה לקבלת אשרות יציאה, אמר שרנסקי.

הוא ציין, כי טענותיהם של הסובייטים בדבר הצורך למנוע פגיעות בבטחון הלאומי הן חסרות שחר. יהיו מקרים, שאנשים נתקלו בסירוב 25 שנים אחרי ששרתו בצבא", אמר.

שרנסקי הוסיף, כי הוא מתנגד לכל הצעה שתכליתה לאלץ את היהודים היוצאים מבריה"מ לעלות לישראל. „כציוני, הריני חושב כי המקום הטוב ביותר להשתקע בו בשביל יהודי, ובפרט יהודי הבא מבריה"מ, הוא ישראל. אבל הציונות בעיני פירושה, שאני רוצה לבנות את המדינה הזאת ולעשות אותה מושכת יותר ליהודים אחרים. אינני רוצה שאפילו אדם אחד יבוא אליה בניגוד לרצונו. בתחום הזה יש לנו מספיק ברוסיה."

(עי"ד)

הכושים העבריים לרב פרץ: האם אנחנו גרועים מאש"ף?

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

מנהיג כת הכושים העבריים, בן עמי קרטר, התייחס אתמול לדבריו של רב יצחק פרץ, לפיהם הוא מוכן להידבר עם אש"ף:

„שמעתי שהרב יצחק פרץ מוכן לדבר עם אש"ף. לי הוא אפילו לא שלח אף פעם אישור קבלה על מכתבים שלי, שבהם אני מבקש לדבר איתו, כדי להסביר לו שאנחנו לא שונאים את ישראל ושאיננו ארגון עוין, אלא ארגון שרוצה להשתקע לנצח בארץ ישראל ומכיר במדינה. „אני מבקש להיוועד איתו, להיפגש עם הפקידים שלו, ואפילו לא שולחים לי אישור קבלה על המכתבים. האם אנחנו יותר גרועים מאש"ף?"

צעדת הגליל ביישובי הצפון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מאות חיילים וחיילות מכל יחידות פיקוד הצפון פתחו אתמול בבוקר בצעדה שתימשך שלושה ימים ביישובי הצפון, כהצדעה ליישובי קו העימות.

החיילים יצאו בשעה 7 בבוקר, מנהריה ומאלמגור במקביל. מנהריה יצעדו החיילים והחיילות במסלול לאורך יישובי הצפון, כ־25 ק"מ ביום. ילונו ביישובים, ויערכו ערבי הווי עם התושבים. בסלול השני יצעדו החיילים מאלמגור לאורך רמת־הגולן. הצועדים ייפגשו בקריית־שמונה, שם ייערך מסדר חגיגי בהשתתפות התושבים.

כלי רכב של צה"ל מלווים את הצועדים, ומשמיעים מוסיקה. ראש מטה פיקוד צפון אמר, שהצעדה נערכה לכבוד 39 שנה למבצע 'יפתח' ששיחרר את הגליל לרגל 20 שנה לשחרור הגולן, וכהצדעה ליישובי הצפון.

כתב חדש ב„פראבדה" — חבר הכנסת תופיק טובי

מוסקבה. — עיתון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראבדה" נתן אתמול לקוראיו הזדמנות נדירה להציץ אל נבכי הפוליטיקה הפנימית בישראל, במאמר מאת ח"כ תופיק טובי על הסיכויים לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית למזה"ת.

במאמרו מתאר טובי את העמדות המנוגדות של שמיר ופרס. טובי תוקף את שמיר, אך מותח ביקורת גם על פרס, בשל התנגדותו להשתתפות אש"ף בוועידה.

הוא משבח את עזר ויצמן, אותו הוא מתאר כריאליסט, הקורא לממשלה להתחשב התחשבות־יתר בבריה"מ בתהליך השלום.

טובי גינה את פרס על שהוא עומד על דעתו, שבריה"מ תחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל כתנאי להשתתפותה בוועידה.

אף־על־פי שדברי טובי משקפים בבירור את השקפותיה של מפלגתו, הרי שבעצם פרסומם יש סטייה מן הדיווחים הסובייטיים המקובלים על ישראל, הכוללים בדרך־כלל התקפה על מדיניותה בלי כל איזכור של חילוקי־דעות פנימיים.

(עתי"ם)

„לממשלה הסכם עם ארה"ב, לא לשכן עולי אתיופיה בשטחים"

יו"ר חבר הנאמנים של „שנקר" המכללה לאופנה, מר ארנסט וודק, שהוא גם בעל המפעל „אדרת" אמר אתמול כי עמד לקלוט 50 עולים מאתיופיה במפעלו שבקרני שומרון, אולם ברגע האחרון העבירום לרמלה בנימוק של „אין דיור". מאוחר יותר נודע לו, כי יש הסכם בין הממשלה לארה"ב, לא להעסיק ולשכן אתיופים ביהודה ושומרון.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה בבית סוקולוב בת"א, אמר מר וודק, כי תעשיית הטקסטיל הישראלית משוועת לידיים עובדות. לדבריו, מבין 57 אלף עובדים בתעשייה זו, כשני שלישים הם ערבים.

(עתי"ם)

היום ייפתח שבוע הילד במשכן הנשיא בירושלים

היום אחר־הצהריים ייפתח במשכן נשיאי ישראל בירושלים שבוע הילד בישראל. השבוע מאורגן על ידי מרכז תרבות העמים לנוער בירושלים ומשרד החינוך והתרבות, ובחסות רעיית הנשיא, אורה הרצוג.

יו"ר מטה שבוע הילד, צבי דגן, מסר כי במרכז האירועים השנה יעמדו דמותו ופועלו של דוד בן־גוריון, במלאת 100 שנה להולדתו. יתקיימו גם פעולות חינוכיות מיוחדות להגביר את הסובלנות ולבער תופעות של תוקפנות ואלימות.

בטקס הפתיחה יקבלו תלמידי בית הספר הריאלי בחיפה את פניהם של כ־300 ילדים עולים, מכיתות ח' עד י"ב, שעלו לאחרונה. בין האירועים המרכזיים שיתקיימו בשבוע הילד: פסטיבל ודמה ארצי על שם גינה קציר ז"ל, סדנאות יצירה לילדים, מרוץ למען ילדים רעים וחולים בעולם, וביקורים של בני נוער אצל ילדים מאושפזים.

האירועים יינעלו ביום חמישי הבא בטקס חלוקת פרס השלום, ברחבת משכן הכנסת. בני נוער יהודים וערבים יקבלו במעמד זה פרסים על טיפוח מפגשים משותפים ביניהם, בהתאם למדיניות שקבע השר, יצחק נבון.

כל מלה – בן גוריון

בטקס שנערך במשכן הכנסת למחרת יום העצמאות לכבוד פתיחת אירועי שנת הארבעים של מדינת ישראל, הוצג דיוקן קליגרפי של דוד בן גוריון, מורכב בדייקנות ממילות מגילת העצמאות. הצייר הישראלי יליד ארה"ב מישל שוורץ, יצר את הדיוקן בשנה שעברה, והצליח להחתים יותר ממאה ועשרים אח"מים ליד התמונה – כולל נשיא ארה"ב, רייגן, סגנו בוש, הסנטור קנדי, חיים הרצוג, רוב שרי הממשלה, וכמו כן שגריר מצרים מוחמד בסיוני. אשר בן נתן, יו"ר קרן בן גוריון, הבטיח שהציור יהיה מוצג קבע במוזיאון בן גוריון בשדה בוקר.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 11.5.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.6678	1.6886	1.6783
דולר אמריקאי	1	1.55	1.62	1.5791	1.5989	1.5887
מרק גרמני	1	0.86	0.91	0.8802	0.8912	0.8856
לירה שטרלינג	1	2.59	2.71	2.6317	2.6645	2.6547
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2634	0.2667	0.2650
ין יפאני	100	1.11	1.16	1.1286	1.1427	1.1350
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7805	0.7903	0.7854
פרנק שוויצרי	1	1.05	1.10	1.0692	1.0825	1.0758
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2524	0.2555	0.2538
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2367	0.2397	0.2381
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2341	0.2370	0.2355
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3622	0.3667	0.3644
דולר קנדי	1	1.16	1.22	1.1848	1.1996	1.1909
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.17	1.1231	1.1371	1.1314
ראנד דרום אפריקני	1	0.53	0.79	0.7832	0.7929	0.7878
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4243	0.4296	0.4268
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2523	1.2679	1.2596
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.27	1.2165	1.2317	1.2231

ספינות חיל הים לכדו 3 טונות חשיש שניסו להבריח לרצועה

שלושה טונות בקירוב של חשיש הצטברו בימים האחרונים במשטרת עזה, לאחר שנתפסו משלוחי סמים גדולים שניסו מבריחים להביא דרך הים לרצועת עזה. אתמול לכדו ספינות חיל הים עוד שני סירות דייגים מעזה, שהובילו כ־1,350 ק"ג חשיש לעבר הרצועה.

עפ"י מידע מודיעיני שהגיע למשטרה על משלוחי סמים שמתוכננים להגיע לרצועת עזה, לכדו בימים האחרונים ספינות חיל הים 6 סירות דייגים שעל סיפונן נמצאו סמים בכמויות גדולות ומסוג משובח. עוד שתי סירות של מבריחי חשיש הצליחו להימלט ביום שישי האחרון מספינות חיל הים ובלש של משטרת חאן יונס תפס 5 שקי חשיש, שהושלכו מהן ככל הנראה, כשאלה הגיעו לחוף.

אתמול, ניהלו ספינות חיל הים מירדף נוסף אחרי סירות דייגים מעזה, שניסו להבריח חשיש לרצועה.

בשעות הצהריים המוקדמות זיהו צוותי חיל הים, שהיו בסיור מול חופי הרצועה, שתי סירות דייגים חשודות ששייטו בקירבת החוף. מירדף קצר הוביל למעצרן של הסירות וסמוך לשעה 13.30 הן נקשרו למזח הדרומי של נמל הדייגים בעזה. על אחת הסירות נמצאו 13 אבוכי חשיש ועל סיפון הסירה השנייה לא נמצאו סמים. אך חיילי חיל הים משו 14 אבוכי חשיש, שדייגי הסירה הצליחו להשליך לים במהלך המירדף אחריהם.

ארבעת הדייגים שהיו על הסירות נעצרו והועברו לחקירה במשטרת עזה.

במשטרה נחקרת אפשרות, שגם מטען חשיש זה התקבל, כמו במקרה של 4 סירות החשיש האחרות שנתפסו במירדפים הקודמים, מספינת דייג שפרקה מול חוף אל עריש מטעני סמים לסירות דייגים מהרצועה להברחה ולשיווק בערי הרצועה ובישראל.

כל הסמים שנתפסו בשבוע האחרון, שמשקלם הכולל מגיע לכדי 3 טונות, מוחזקים כמוצגים משפטיים במשטרת עזה. במשטרה מחכים לאישור של בית המשפט להשמיד את הסמים.

(עתי"ם)

10 ק"ג זהב נגנבו מסוכן תכשיטים בחיפה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

10 ק"ג זהב מעובד נגנבו בליל אמש מדירתו של סוכן תכשיטים בקריית־שמואל שליד חיפה.

הפריצה לדירה בוצעה בשעות הלילה והגנבים שחדרו לדירה נטלו משם שני תיקי ג'ימס־בונד שהכילו 10 ק"ג זהב מעובד ממנו ביקש הסוכן לייצר תכשיטים.

במשטרת זבולון נמסר, כי המשטרה פתחה בחקירה נמרצת לאיתור הזהב והגנבים.

● תחרות נהג המונית האדיב — תחרות המוניות האדיבה תיערך בתל־אביב החל מתחילת חודש יוני במשך שלושה חודשים. התחרות נערכת ביוזמת גורמי התיירות והתחבורה בעיר.

3 שנות מאסר לבכיר בעיריית הרצליה על קבלת שוחד

שלוש שנות מאסר בפועל נגזרו אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, על מנהל התחזוקה במחלקת החינוך של עיריית הרצליה, אפרים ברנר, על שקיבל שוחד מחברה שהסיעה תלמידים למוסדות החינוך של העירייה ומהם.

השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן גוזרת את העונש הזה על פקיד העירייה, לאחר שהרשיעה אותו, כי קיבל במשך ארבע שנים שוחד מדי חודש בחודשו מארבעה אנשים שהיו מנהלים בחברת הסעות בשם „המקשר" ואשר הסיעו את התלמידים.

הנאשמים האחרים, שהורשעו במתן השוחד, נדונו לתקופות מאסר שונות: דוד יצחייק נדון ל־15 חודשי מאסר בפועל, גבריאל צור נדון לשלושה חודשי מאסר בפועל, משה גלברט נדון לחודשיים מאסר בפועל ויצחק יצחייק נדון לתקופת מאסר על תנאי.

השופטת אוסטרובסקי־כהן מתחה ביקורת קשה על נהלי העבודה והיעדר הפיקוח בעיריית הרצליה ועל כך שלא ביקרו בעירייה את הוצאות הכספים שביקש ברנר בשביל חברת „המקשר". התברר, נאמר בפסק־הדין, שנאשם זה ניפח סכומים וביקש מהעירייה אישור על הסעות, שכלל לא היו.

בפסק הדין כותבת השופטת: „נדהמתי לשמוע דבריהם של עובדי ציבור, אשר לכאורה היו בעלי משרות אחראיות והתברר לי כי איש מהם לא דאג לבדוק את הבסיס לאישור של ברנר ולא היתה קיימת שיטה לבדיקת החשבונות. ברנר, בתפקידו הצנוע, יכול היה להמשיך במעלליו והיה יכול להאמין, כי כל חשבון דמיוני שיאושר על ידו ישא לאחר מכן גם את ההתחייבות של הממונים עליו, אשר חתמו על המסמכים באופן עיוור".

(עתי"ם)

המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית ביטל ערעורו על צו הסגירה

המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית ביטל את ערעורו לבית־המשפט המחוזי בירושלים נגד צו הסגירה שהוצא נגד המרכז בראשותו של מיכאל ורשבסקי.

צו הסגירה הוצא נגד המרכז על־ידי מפכ"ל המשטרה, שהתבסס על חומר מסווג שהוצג בפניו, אשר מוכיח כי המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית עסק בהפצת פרסומים של „החזית העממית לשחרור פלשתין".

בעקבות הצו שהוצא לפני כחודשיים הגיש המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית ערעור לבית־המשפט המחוזי בירושלים ובו בקשה לבטל את צו הסגירה.

לאחר „שורה" של דיונים שהתקיימו בעניין ביטל אתמול המרכז לאינפורמציה את ערעורו, וככך הפך צו הסגירה להיות סופי.

הוסכם, כי הציוד שהוחרם יישאר בידי המשטרה וישמש מוצג במשפט המתנהל עתה נגד מנהל המרכז מיכאל ורשבסקי. הוסכם עוד, כי בית־המשפט שדן בעניינו של ורשבסקי, יכריע בגורלו של הרכוש.

(עתי"ם)

רצח את בן־דודו בעזה בחשד שהוא משתף פעולה

צעיר מעזה רצח שלשום, בי לילה את בן־דודו, לאחר שהאשימו בשיתוף פעולה עם שלטונות ישראל.

גופתו של מוסטפה מוחמד סחאר ברגו, בן 21 ממחנה הפליטים ג'בליה בעזה הובאה שלשום, אחרי השעה 21.00 לבית־החולים העירוני „שיפא" בעזה. הרופאים איבחנו, שהצעיר מצא מותו בגלל דקירה בחפץ חד בליבו והודיעו על כך למשטרה.

החקירה העלתה, שזמן קצר לפני מותו התפתחה קטטה בינו לבין בן־דודו, צעיר בן 23, שכינה את המנוח „משתף פעולה ומרגל". תוך כדי הקטטה, שלף בן־הדוד סכין ודקר את בן משפחתו בליבו. הרוצח הסגיר את עצמו בשעת לילה למשטרת עזה ואף הביא איתו את הסכין הקטלנית.

רופא פתולוג מקומי ניתח את הגופה וקבע שהמוות נגרם מדקירה של סכין בלב והגופה נמסרה למשפחת המנוח.

(עתי"ם)

הטור השבועי

במאבק על רמת הפנסיות

מול המגמות של כלכלנים מסוימים המתעלמים מבעיות חברת הוותיקים לקצץ את התשלומים לגימלאים בדרך של צמצום קצבאות הזיקנה, הטלת מסוי או ביטול הפטור עלינו להגביר את מאמצנו לחוק השפעתנו על המפלגות באמצעות השדולה בכנסת אמר אוריאל אברמוביץ', יו"ר הסתדרות הגימלאים בדברי ברכה באסיפת הפנסיונרים של חברת החשמל שהתקיימה בבית החייל בת"א.

הסתדרות הגימלאים ניהלה בשנים האחרונות מאבקים כדי להגן על רמת החיים של ציבור הפנסיונרים, כדי למנוע שחיקת הפנסיות בעתיד יהיה עלינו להשיג הצמדת הפנסיה לשכר הממוצע במשק המקובל היום לגבי קבוצות נבחרות סיים הנואם.

באסיפה שניהל החה' גיטליץ יו"ר הפנסיונרים של חברת החשמל בירך גם ועד העובדים. מנכ"ל החברה ומיכאל בר זהר הרצה על דוד בן־גוריון לכבוד יום הולדת ה־100 של מייסד המדינה.

בסניפים –

הרצליה – חוג שמעון אביזמר יו"ר המחלקה לתרבות וחברה – גימלאים, חיה נערכה אורח במכללת השרון ביום 5 בנואי ש.ז. במכללה אירגן שמואל אפרת לפני למעלה מ־200 תלמידים. אביזמר הרצה על „הליכים מדאיגים בעם היהודי היום". הנושא עורר תגובות ושאלות רבות.

חיפה – ב־28 באפריל ש.ז. אירחה הנהלת בל"ל ישיבת מזכירות מורחבת. השתתפו יהודה נוטר מנהל בל"ל בצפון, דוד שוורץ וגב' נילקה אלוני. בדיון על השקעות של גיל הזהב השתתפו חברים רבים. הינחה יו"ר הסתדרות הגימלאים במחוז חיפה יוסף בלושטיין.

גבעתיים – ב־5 באפריל ש.ז. נפגשו חברי המועדונים של גבעתיים עם חבריהם הגימלאים שבקריית־גת במועדונם, ב־6 באפריל ש.ז. הופיעו חברי המועדון בהסבר על „מציאות ודמיון בראי עשירה", היו הקראות בעברית ובאידיש. ב־28 באפריל ש.ז. מסיבת חברים לכבוד חג הפסח ויום העצמאות. מתחדשת הפעילות של קופת הגמ"ח.

גימלאי קר"ש – הקרן לעזרה הדדית פועלת החל משנת 1982. אחראי הם ע. ערבייה ולידו ועדה בהרכב חח"ה: אילנה גולדרינג, ריקי ברדמן, שלמה ורמוס, אסתר עירוני, שרה זרעוני, יעקב פרידמן, איסר אגלמים. בשנה החולפת אושרו 274 הלוואות רגילות בסך 21,000 ש"ח ועוד הלוואות מיוחדות בסך 57 אלף ש"ח.

הנהלת הקרן לרכוש ולהפעיל מועדון לחברים בתל־אביב. מטפלים בנושא נרבית ותעובד.

תלונות גמלאי „נעמן"

להסתדרות הגימלאים מגיעות לעתים תלונות על יחס בלתי הולם כלפי גימלאים מצד הנהלות מפעלים ואף ועדי עובדים. לפנינו חילופי דברים הנוגעים לגימלאי מפעל „נעמן" המדברים בעצמם. לקראת מסיבת יובל ה־50 שנה ל„נעמן" מפרסם ועד גימלאים נעמן: האתנמתם של ראשוני עובדי נעמן – הגמלאים חיום, במסיבה זו, נמנעת בגלל החלטת ההנהלה וועדי העובדים לא להזמין אותם. זאת החלטה שמטילה על כל ציבור עובדי נעמן להוציא לקחים וללמוד על כם ועדי העובדים הפועלים ומה שצפוי גם להם בבוא היום.

החלטה מבישה זו. למניחי היסוד של המפעל אין מקום ביום שמחת המפעל ליובל ה־50. וכפי שנאמר: מי שלא מכבד את העבר אין לו עתיד.

בעקבות התלונה פנה א. אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים אל יענקי חלוץ, ראש אגף כח אדם ב„כור" באמרו: ... אנו מניחים שאין לבעאת על חילוקי דעות. על כך שהתנהגותה של הנהלת „נעמן" מעידה על חוסר טאקט וחוסר רגישות מינימלי כלפי ותיקי המפעל. הנני לבקשך לדאוג לכך שמקרים כאלה לא ישנו במפעלי „כור".

בתשובתו אומר ראש כח אדם ב„כור": „הנהלת המפעל והוועדים דנו במסגרת חגיגות יובל 50 למפעל נעמן, ובין היתר דנו על מספר האורחים. כולל הזמנת נציגות הגימלאים וקיום מפגש חגיגי מיוחד במפעל לפני רכישתו ע"י „כור". ועד הגימלאים של המפעל לא קיבל מיוחד לכל הגימלאים שרובם המוחלט אכן הגיע לחגיגת הגימלאים כולל חלק בה.

נראה שמגיעות הגימלאים שידעה על ההתפתחות החדשה לא כל אחד בקנה החגיגה.

המפעל, המפוך הוא הנכון. היתה תוכנית ייחודית לגימלאים שמגיע להם תודה והערכה והוקרה על פעילותם המבורכת במשך שנים ארוכות.

הסתדרות הגימלאים מקווה כי כל הגורמים המעורבים ידאגו כי אי רעות כגון לא יתרחשו.

בפלילים

בלס טרם שוחרר — מתקשה להשיג ערבות

איש העסקים דוד בלס, העומד לדין בקשר להוצאת 29 מיליון דולר במירמה מהתקי"מ, טרם שוחרר מן המעצר, יומיים לאחר שבית־המשפט העליון הורה לשחררו בערבות עצמית של 1 מיליון ש"ח וערבות צד ג' בסכום דומה.

עורכי־דינו של בלס מתקשים להשיג ערבות בנקאית על הסכום של מיליון ש"ח. ייתכן והיום יפנו לבית־המשפט ויבקשו לשנות את תנאי הערבות.

לפי סברה שנשמעה אתמול בהיכל המשפט הצורך בהפקדת ערבות בנקאית בטווח של מיליון ש"ח הכניס את בלס למילכוד. לא יפקיד — לא ישוחרר, וגם אם יפקיד, עלולים נושיו, אנשי התקי"מ, לשים ידם על הכסף. הם עלולים לבקש מבית־המשפט, כי בתום הערבות, הכסף הזה יוחזר להם כחלק מן החוב, המהווה נשוא המשפט נגד איש העסקים.

בלס כלוא במעצר מאז ה־15 במארס 1986.

(עתי"ם)

חייל משדרות מואשם בנסיון לאנוס קשישה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

אמיר אלמקיים, חייל בן 21 מהעיירה שדרות, מואשם בנסיון לאנוס קשישה בת 71 ולשדוד אותה ובנסיון למעשה מגונה בשני קטינים בעיירה.

אתמול הוגש בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע כתב־אישום נגדו, ומעצרו הוארך עד תום הליכים המשפטיים נגדו.

בכתב־האישום נאמר, כי ב־13 במארס השנה, פרץ הנאשם, כשהוא רעול פנים ומצוייד בסכין, לדירת קשישה המתגוררת בגפה. תחת איומי סכין ושימוש בכוח ביצע בקשישה מעשים מגונים וניסה לאונסה.

לאחר מכן, נאמר, שדד מהקשישה כסף ותכשיטים. לפני שעזב את המקום, איים עליה שאם תתלונן במשטרה „יחתוך אותה ואת נכדיה לחתיכות".

נאשם בסמים זוכה בגלל מות הסוכן המשטרתי

מסעדן זוכה אתמול מאשמת סחר בסמים בבית־משפט השלום בתל־אביב בגלל מותו של הסוכן המשטרתי עמי בן־יהודה, שצריך היה להעיד נגדו.

מאריו רומנו בן 43 מחולון, בעל מסעדת „רומנו" ליד אזור בכביש ירושלים־יפו, הואשם, כי מכר שלוש פעמים הרואין לסוכן המשטרה, בכמויות של 5 גרם, 2 גרם וגרם אחד.

אתמול התייצב התובע א. אליקים מפרקליטות מחוז תל־אביב בפני השופט בנימין קוהלת וביקש לבטל את התביעה נגד הנאשם. הוא אמר, כי עם מותו של עד התביעה בן־יהודה, אין הוא יכול להגיש לבית־המשפט ראיות שיביאו להרשעת הנאשם.

אולם הסניגור, עו"ד דוד יפרח, התנגד לביטול כתב־האישום נגד מרשו. הוא טען, כי המשפט כבר החל וכבר הוקרא כתב־האישום בפני הנאשם והוא כפר באשמה.

הוא ביקש לזכות את הנאשם והשופט נענה לו וזיכה את מאריו רומנו מאשמת מכירת סמים בו במקום.

(עתי"ם)

זרק כסא על אשתו וגרם לה להפלה

תושב תל־אביב בן 39 חשוד כי תקף את אשתו ההרה, וגרם לה לדימום ולהפלה מלאכותית בבית־החולים.

חוקר המשטרה טען בבית־משפט השלום בתל־אביב, כי העצור כבר הוחשד בתקיפת אשתו מספר פעמים בעבר.

לדברי החוקר, כאשר היא נכנסה להריון, הוא דרש ממנה כי תבצע הפלה מלאכותית. כאשר סירבה האשה הוא איים עליה ואח"כ השליך עליה כיסא שפגע בבטנה. המתלוננת קיבלה דימום ונאלצה לעבור הפלה בבית־חולים.

החוקר אמר, כי החקירה טרם הסתיימה אולם המשטרה אינה מתנגדת שהחשוד ישוחרר בערבות בטוחה, בתנאי שיתחייב שלא יתקוף את אשתו ובני ביתו.

השופט שיחרר את החשוד בערבות עצמית של 5000 ש"ח וערבות צד ג' של 2500 ש"ח. הוא הזהיר את החשוד לבל יתקוף את אשתו לאחר שישוחרר מבית־המעצר.

(עתי"ם)